

Հրաժարական Թեմակալ Առաջնորդի՝ Առողջական Պատճառով

Մեղրիկ Եպս. Բարիբեան

Մեղրիկ Եպս. Բարիբեան 30 Հոկտեմբեր 2015 թուականին նամակով, առողջական պատճառով հրաժարական ներկայացուց իր Առաջնորդի պաշտոնէն՝ Ազգային Վարչութեան 11 Նոյեմբեր 2015ի լիագումար ժողովի արարտին:

Նախքան այդ, Սրբազան Հայրը դարձեալ 30 Հոկտեմբեր 2015 թուականին նամակով, իր անձնական հրաժարագիրը արդէն իսկ փոխանցած էր Վեհափառ Հայրապետին:

Մեղրիկ Եպս. Բարիբեան Թեմակալ Առաջնորդ ընտրուած էր 10 Մայիս 2014ին, Մոնթրէալի մէջ կայացած Գանատայի Հայոց Թեմի Ազգային Երեսփոխանական ժողովի Բ. Նիստի ընթացքին:

Ազգային Վարչութեան Կրօնական եւ Քաղաքական Ժողովները հրաժարականին յետոյ կոչուանք խնդրելով հանդերձ, Առաջնորդ Սրբազանը մնաց իր որոշման վրայ:

20 Նոյեմբեր 2015ին, Ազգային Վարչութիւնը Սրբազան Հոր հրաժարական նամակը փոխանցեց Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին:

Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնը Կ'ընդունի Աննախընթաց Թիւով Սուրիահայեր

Սուրիական պատերազմին իբրեւ անմիջական հետեւանք՝ հայ ազգը ականատես կ'ըլլայ իր մէկ հատուածին տարտղնումին:

Երեք տարիներէ ի վեր սուրիահայութիւնը կ'ապրի դժուարագոյն երկրնտրանքի մը առջեւ. մէկ կողմէ կը ջանայ ինքզինք պահել իր հողին վրայ՝ տէր կանգնելով իր կալուածներուն, ինչքին եւ հաստատութիւններուն, միւս կողմէ ֆիզիքական անմիջական վտանգը հաշտի առնելով կը ծրագրէ փախուստ տալ՝ դուրս գալով երկրէն դէպի ապահով վայրեր:

Այս Իմաստով, գանատահայութիւնը, շնորհիւ կառավարութեան՝ փախստականներու նոր օրէնքին, իր դռները լայն բացած է սուրիահայ ընտանիքներու դիմաց:

Հայ Կեդրոնի փախստականներու հովանաւորութեան մարմինը՝ ACC-SAH արդէն իսկ ընդունած է շուրջ 600 սուրիահայ, իսկ յաջորդող երկու ամսուան մէջ պիտի ընդունի շուրջ 2000 սուրիահայ:

Ժամանողները ընդհանրապէս երիտասարդ ընտանիքներ են, որոնք կը յուսան, որ խաղաղարար այս երկրին մէջ գտնեն իրենց կորսնցուցած կեանքի ապահովութիւնը եւ վերսկսին նոր կեանք մը:

Այս նոր եւ աննախընթաց ներհոսքին համար Հայ Կեդրոնը լայն բացած է իր դռները եւ բոլոր կարելիութիւնը ի սպաս կը դնէ նորահասներուն դիմաց. բաց է ՀՕՄի վարժարանի դուռը, Կեդրոնի տարբեր ակումբներուն եւ կազմակերպութիւններուն անդամակցութիւնը: Համայնքի անդամները իրենց անձնական տուններէն ներս կ'ընդունին իրենց հովանաւորած ծանօթ թէ անծանօթ սուրիահայ ընտանիքները: Շատեր տնային ապրանքներու եւ այլ անմիջական օժանդակութիւն կը տրամադրեն օգնելու համար նորահաս ընտանիքներուն հաստատման գործընթացին:

Կարեւորագոյն խնդիրները կը մնան բնակարանի եւ գործի հայթայթումը: Ըստ Կեդրոնի յանձնախումբերուն պատասխանատուներուն տանտէրերը դժուարութեամբ բնակարան մը վարձու կու տան երբ իմանան, թէ դիմողը սուրիացի նոր ժամանող մըն է, նոյնիսկ երբ երաշխաւորներ գտնուին դիմորդին:

Պէտք է ըսել, որ թորոնթոյի գործա-

Հայ Կեդրոնի շրջաբակէն ներս թորոնթոյից կը դիմաւորեն Սուրիայէն ժամանող իրենց հարազատները, մամլոյ «տարափի» մը տակ, Դեկտեմբեր 16, 2015:

Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ նոր ժամանած սուրիահայեր կը կատարեն իրենց առաջին աղօթքը եւ կ'ընդունին Առաջնորդ Մեղրիկ Եպս. Բարիբեանի օրհնութիւնը:

րարները առաւելագոյն չափով կ'օգնեն գործ հայթայթելու գաղութի նոր անդամներուն: Սակայն Թորոնթոյի ծմբոյ, թէի պէտք է ըսել, որ բնութիւնը գթառատ է այս տարի, շատ պիտի չօգնէ փոխադրութեան եւ աշխատանքի հարցերու արագ ձեւով լուծման:

Ըստ փախստականներու հարցերով զբաղող յանձնախումբին իւրաքանչիւր սուրիահայի ընդհանուր տարեկան ծախսերը կը գնահատուին 27000 տոլարով, սակայն յանձնախումբը միայն 100 տոլար կը պահանջէ հովանաւորողներէն՝

իբրեւ դիմումագրի գին, վստահելով որ անոնք պիտի կարենան հոգալ իրենց հովանաւորած ընտանիքին կարիքներն ու ծախսերը՝ գոնէ քանի մը ամիս:

Մինչ այդ, համայնքը պիտի ընդունի միջին հաշուով 50 սուրիահայ ամէն անգամ որ գաղթական փոխադրող կառավարական օդանաւ մը ժամանէ Գանատա:

Ցարդ ACC-SAH յղած է 2500 դիմումագիր եւ մինչեւ Յունուար կը սպասէ անլի քան հազար սուրիահայու ժամանումը:

SHEF KEBAB
www.shefkebab.ca
647 874 1314
3245 Finch Ave. East, Unit 10
Scarborough, ON M1W 4C1

**Lebanese style
whiting fish**

**Adana
Chee Kufta**

**Sujuk
Basturma**

Reliable

RAFFI D. BOGHOSSIAN

B.A., MVA, Broker
Market Value Appraiser - Residential

Direct: **416-727-1003**
raffi.db@gmail.com
www.raffirealestate.com

We would like to use this opportunity to announce that Karina has joined Raffi, your reliable agent proven to service our community for many years, to jointly address all your buying and selling needs in real estate.

ROYAL LEPAGE

Exceptional Real Estate Services
BROKERAGE INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED

100-200 Consumers Road, Toronto, ON M2J 4R4 Office: 416-497-9794 Fax: 416-497-5949

Excellence at work

KARINA HANEYAN

SALES REPRESENTATIVE
Residential & Commercial Sales. Buyer and Seller

Direct: **416-419-8441**
karinehaneyan@gmail.com
www.northyorkproperties.ca

Serving our Community over 25 years

- ✓ Your home advertised 24 hours a day, 7 days a week until it is sold
- ✓ Your home advertised world wide on www.TorontoRealEstateGTA.com
- ✓ Request Free Information package
- ✓ Team of Professionals

FREE

MARKET EVALUATION

Your home may be worth more than you think.
Call us to find out how much, without cost or obligation.

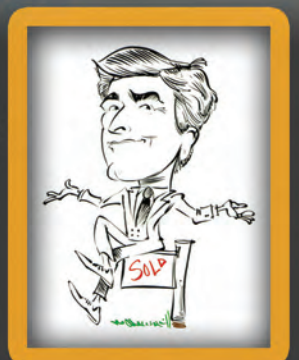
HRATCH & ALEX MELCONIAN

BROKER & SALES REPRESENTATIVE

Office: 416.494.7653 Direct: 416.417.5626
www.TorontoRealEstateGTA.com

RE/MAX
Hallmark Realty Ltd., Brokerage

Ընդհանուր էլ Լոկ Տարբեր էլ Լոկ Ժամանակ

M E R R Y C H R I S T M A S A N D H A P P Y N E W Y E A R

Հայկական Ցեղասպանության 100ամեակի նուիրում «Յիշատակի Պուրակ»ի Հիմնարկէք Մարքամի Մէջ

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Կազմակերպութեամբ Թորոնթոյի Հայոց Ցեղասպանութեան 100ամեակի Մարմնին եւ Մարքամ քաղաքի հայութեան, 19 Դեկտեմբեր 2015ի առաւօտեան տեղի ունեցաւ հիմնարկէքի արարողութիւնը Մեծ Եղեռնի մէկ եւ կէս միլիոն զոհերու յիշատակին նուիրում «պուրակ»ին, Մարքամ քաղաքի (Օնթարիո) Էշթըն Մէտոգ հանրային պարտէզին մէջ (Ashton Meadows Park):

Արարողութեան ներկայ էին Մարքամի քաղաքապետ Ֆրանք Սքարփիթի, քաղաքապետական խորհուրդի անդամներ (Councillor), Հայաստանի Հանրապետութեան Թորոնթոյի պատուակալ հիւպատոս Ռիչըրտ Պերժ Սվազլեան, Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ հովիւ Ստեփանոս Վրդ. Փաշայեան, Կոմիտաս Ազգ. Զինչ. Փանոսեան, Լուրհան Սրկ. Իփէքեան, որ կը ներկայացնէր Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ հովիւ Զարեհ Ազգ. Զինչ. Զարգարեանը, Հայ Աւետարանական համայնքէն Վեր. Եսայի Սարմազեան, 100ամեակի Թորոնթոյի Մարմնի անդամներ եւ բազմաթիւ

հայորդիներ: Ներկաները մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգեցին յիշատակը Եղեռնի զոհերուն:

Օրուայ հանդիսավար Նշան Աթիքեան ըսաւ. «Այսօր պատմական օր մըն է Մարքամի հայերու համար. շուտով պիտի կատարուի «Յիշատակի Պուրակ»ի հիմնարկէքը եւ 2016ի Գարնան նախատեսուած 100 տեսակի ծառերու տնկումը»: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց քաղաքապետարանին, որ վաւերացուցած էր «Ապրիլ 24ը Յիշատակի Օր» բանաձեւը, քաղաքապետ Ֆրանք Սքարփիթիին եւ քաղաքապետարանի տարբեր բաժանմունքներու պատասխանատուներուն՝ իրենց մատուցած օժանդակութեանց համար, ինչպէս նաեւ պուրակին յատկազօր պատրաստող Հայկ Սէֆերեանին»:

Հայ Դատի Յանձնախումբի կողմէ խօսք առաւ փաստաբան Շահէն Միրաքեան, որ գոհունակութեամբ արտայայտուեցաւ յանձնախումբին մինչեւ օրս տարած աշխատանքներուն մասին:

ՀՀ Գանատայի մօտ դեսպան Արմէն Եգանեանի բարեմաղթութեան գի-

Մարքամի մէջ «Յիշատակի Պուրակ»ի հողօրինէքի ընթացքին, Շահէն Միրաքեան եւ Նշան Աթիքեան յուշանուէր կը ստանան քաղաքապետ Ֆրանք Սքարփիթիէն:

րը ընթերցեց հիւպատոս Ռիչըրտ Պերժ Սվազլեան: Ան ալ իր կարգին շնորհատեց յանձնախումբին տարած աշխատանքները:

Իսկ Մարքամի քաղաքապետ Ֆրանք Սքարփիթի գնահատանքով արտայայտուեցաւ հայ համայնքին գործու-

նէութեան մասին եւ յանձնախումբի ատենապետ Գրիգոր Շիթիլեանին ու ծրագրի պատասխանատուներ՝ Նշան Աթիքեանին եւ Շահէն Միրաքեանին յանձնեց յուշագիր մը քաղաքապետարանին կողմէ: Ապա տեղի ունեցաւ հողօրինէքի արարողութիւնը:

Տոհմիկ Օր Նուիրում՝ Հայոց Ցեղասպանության 100ամեակին Ձօնուած՝ Արեւմտահայաստանի Նահանգներուն եւ Հայաբնակ Շրջաններուն

Սոնիա Գրաճեան

Ձեռնարկներ կան որոնք իրենց զուարճալի ընթացքով ոչ միայն հրճուանքով եւ ուրախութեամբ կը պատեն մեզ, այլ նաեւ կը ջերմացնեն եւ կը հարստացնեն մեր ներաշխարհը, յիշատակելի ապրումներով կը թափանցեն մեր հոգիներէն ներս եւ անմոռանալի հետք մը կը ձգեն մեր սրտերուն մէջ. այդպիսին էր ՀՕՄԻ Թորոնթոյի «Ռուբինա» մասնաճիւղի կազմակերպած Տոհմիկ Օրուայ 22րդ ձեռնարկ- խրախճանքը ձօնուած Արեւմտահայաստանի Նահանգներուն եւ Հայաբնակ Շրջաններուն:

Դեկտեմբեր 5, 2015, երեկոյեան ժամը 7ին Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնի սրահը լեցուն էր շուրջ 450 ազգայիններով, որոնք եկած էին տօնախմբելու Արեւմտահայաստանի Նահանգներուն եւ Հայաբնակ Շրջաններուն նուիրում Տոհմիկ Օրը:

Սրահի մուտքը պատշաճօրէն զարդարուած էր օրուայ խորհուրդը իմաստաւորող լայնածաւալ քարտէսով: Երբ սրահի դռները բացուեցան հիւրերը դիմաւորուեցան ազգային տարազներով երիտասարդներու կողմէ, որոնք հրամցուեցաւ կեռասի խմիչք եւ չիրով տուրմբերուած Հայաստանէն: Սրահն ու բեմը զարդարուած էին անմոռելի նկարներով եւ հարիրամեակի լոգունգով: Սրահի ծայրամասի անկիւնը ցուցադրութեան դրուած էին համայնքի տուններէն հաւաքուած արեւմտահայաստանի քաղաքներու յատուկ ձեռագործներ եւ արուեստի գործեր:

Այս տարի եւս պատրաստուած էր բովանդակալից գիրք մը նուիրում՝ Հայոց Ցեղասպանութեան 100ամեակին եւ ձօնուած Արեւմտահայաստանի Նահանգներուն եւ Հայաբնակ Շրջաններուն: Երկար ամիսներու պրպտումներու եւ անխնայ աշխատանքի արդիւնք այս գիրքէն օրինակ մը տրուեցաւ իրաքանչիւր ընտանիքի եւ նուիրատուներուն: Գիրքը ամբողջացուած է 373 պատկերազարդ, գունաւոր եւ սեւ ձերմակ էջերով, իսկ կողքի էջին հովանա-

«Տոհմիկ Օրուան» ներկաներ

Երիտասարդուհիներ կը հիւրասիրեն ժամանողները:

Հուրի Նաճարեան

տրն է Ռիթա Շէմիլեան: Գիրքի բովանդակութիւնը կ'ընդգրկէ Արեւմտահայաստանի շրջաններու աշխարհագրական, պատմական ակնարկ, կեդրոնանալով այդ քաղաքներու մէջ պատահած հերոսամարտերու վրայ: Յատկանշական է նաեւ յուշագրութիւններու բաժինը, յուշագրութիւններ բոլոր անոնցմէ, որոնք տեսած ու ապրած են Մեծ Եղեռնի արհաւիրքը եւ մագապուած փրկուած ահաւոր ջարդէն. այսպէս հարստացնելով մեր գիտելիքներու եւ տեղեկութիւններու պաշարը: Գիրքին մէջ տեղ տրուած է նաեւ անգլերէն լեզուով յապաւումներով տեղեկագրութիւններու:

Ձեռնարկի մեկնարկը սկսաւ Տոհմիկ Օրուայ յանձնախումբի ատենապետ-

Համազգայինի «Էրեբունի» պարախումբը կը մասնակցի յայտագրին:

տուհի Հուրի Նաճարեանի բարի գալուստի ջերմ խօսքերով, որմէ ետք ան անդրադարձաւ օրուան նպատակին ըսելով՝ «ահաասիկ մենք ենք զաւակները՝ այն սերունդին, որ մանկութիւն չունեցաւ՝ սակայն վերածնունդ պարգեւեց ազգին, միշտ վառ պահելով Ազատ ու Անկախ հայրենիք կերտելու հաւատը ու տեսլականը: Անոնք կարողացան այդ տեսլականը փոխանցել մեր սերունդին, որ բախտաւորութիւնը ունեցաւ տեսնելու 1918ի Մայիսեան անկախութեան ոգիով կերտուած, եւ 1991ի հռչակուած Ազատ Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ Ազատ Արցախը, որոնք մէկ մասնիկ կը կանգնան մեր հայրենի տարածքներուն, սակայն մեզ կ'առաջնոր-

դեն դէպի ամբողջական Հայաստան: Ցեղասպանութենէն 100 տարիներ ետք, մեր եւ յաջորդող սերունդներու պարտականութիւնն է եւ պարտաւորութիւնը իրազօրծելու «կտակը մեր սրբադասուած նահատակներուն»: ՀՕՄԻ Տոհմիկ Օրերու՝ նշումը եւ տօնակատարութիւնը կը միտի, մեր ազգային ժառանգութիւնը, բարքերն ու արմատական պատկանելիութիւնը վերակոչել ու փոխանցել «յիշել, յիշեցնել ու պահանջել»: Իր խօսքը արարելով ան ըսաւ՝ վառ պահենք դարերու խորքէն մեզի փոխանցուած ջախը եւ զայն յանձնել յաջորդ սերունդին:

Ապա՝ Թամար Տօնապետեան Գու-

«Սուրիահայ գաղութը գորաւոր արմատներու վրայ հիմնուած գաղութ է». Սուրիահայ Շտապ Օգնութեան Մարմնի անդամ Ներսէս Սարգիսեան

Սուրիոյ ԶՅԴ Կեդրոնական Կոմիտէի անդամ եւ Սուրիահայ Շտապ Օգնութեան Մարմնի անդամ՝ Ներսէս Սարգիսեան Դեկտեմբերին այցելեց Միացեալ Նահանգներ յաւելեալ տեղեկութիւններ փոխանցելու համար սուրիահայութեան ներկայ իրավիճակին մասին:

Պոսթընի «Հայրենիք»ը Սարգիսեանի հետ ունեցած է հետեւեալ հարցազրոյցը, զոր կու տանք որոշ յապաւումներով:

Հ.- Ի՞նչ կը ներկայացնէ շրջանի գաղութներու իրավիճակը: Յատկապէս Հալէպ եւ անշուշտ Դամասկոս, Լաթաքիա, Զեսապ, Գամիշլի եւ այլ շրջաններ:

Պ.- Համեմատաբար, վերջին երկու ամիսներուն, Հալէպի ապահովական կացութիւնը աւելի բարելաւուած է: Նահանգային մակարդակով, պետական ուժերու կողմէ, կարելի եղած է բաւական յաջողակազմ կատարել եւ ահաբեկչական խմբաւորումները հեռացնել աւելի սահմանամերձ շրջաններ: Այս յաջողակազմին նպատակն է ապահովել քաղաքն ու անոր կապը յատկապէս հարաւարեւմտեան այլ քաղաքներու հետ: Յատկապէս, Համա եւ Հոմս քաղաքներու հետ կապող ճանապարհներն են որոնք կարեւոր են: Այս գծով կարեւորագոյն բանալի ճամբան Խանասէրն է, որ 150 քմ. (100 մղոն) երկարութիւն ունեցող անապատային անցք մըն է եւ այդ իսկ պատճառով բազմիցս յարձակման թիրախ կը դառնայ ահաբեկչական ուժերու խմբակներու կողմէ, որոնք քանի մը ժամ անցարգելներ հաստատելով, պատճառ կը դառնան առեւանգումներու եւ սպանութիւններու:

Մայրաքաղաք Դամասկոսի մէջ վիճակը համեմատած Հալէպի շատ աւելի բարելաւուած է: Մերք ընդ մերթ հիւսիս արեւելեան ճոպար շրջանէն ահաբեկիչներ ղեկավարուածներ կը կատարեն, որոնք իրարանցում կը ստեղծեն եւ երբեմն անակնկալօրէն կատարուելով պատճառ կը դառնան որ անմեղներու կեանքը վտանգուի: Այլապէս տնտեսական եւ կենցաղային բնագաւառներէն ներս, շատ աւելի լաւ պայմաններու մէջ կը գտնուի Դամասկոսը:

Գամիշլիի շրջանը շատ աւելի ապահով վիճակի մէջ կը գտնուի: Տեղւոյն քրտական ներկայութիւնն ու պետութիւնը, գործակցաբար ստանձնած են շրջանի ապահովութիւնն ու անդորրութիւնը:

Զեսապի պարագային, արդէն իսկ այս օրերուն աշխատանք կը տարուի ամբողջովին հեռացնելու ահաբեկչական ուժերը ժապալ Աքրատ եւ Ժապալ Թիւրքմէն (որ վերջերս պատահեցաւ ռուսական օդուժին պատկանող Սուժոյին դէպքը) շրջաններէն: Այսպէս Զեսապ - Լաթաքիա մայրուղին գործածելի պիտի ըլլայ, փոխանակ երկրորդական ճամբաներ օգտագործելու: Արդէն իսկ Զեսապահայութիւնը վերադարձած է մեծամասնութեամբ:

Լաթաքիան, մօտակայ Թարթուս նահանգիստին հետ կը մնայ Սուրիոյ ամենէն աւելի ապահով քաղաքը: Բազմաթիւ հայորդիներ, առժամաբար հոն փոխադրուած են:

Հ.- Կարիքի եւ օժանդակութեան գծով, ի՞նչն է առաջնահերթը: Կարելի՞ է մանրամասնել:

Պ.- Շատ են կարիքները, սակայն հոս նշեմ թէ նոյնիսկ ամենէն աւելի ահաւոր պայմաններու տակ, կարելի է դրամական միջոցներով ապահովել ամէն տեսակի սննդեղէն կամ դեղորայք: Այս գծով, տեղին է նշել թէ Օգոստոս

2013ին եւ Սեպտեմբեր 2015ին ահաւոր էր կացութիւնը, Հալէպէն ներս շրջապատուած ըլլալուն պատճառաւ: Կենսանիւթերու գինը մագլցում կրած էր:

Հ.- Շրջանէն ներս, ինչպէ՞ս է կենցաղային իրավիճակը:

Պ.- Կենցաղային իրավիճակը ծանր է եւ մտահոգիչ: Երեք կարեւոր նիւթեր՝ ջուր, էլեկտրականութիւն եւ վառելանիւթ կը մնան առաջնահերթ: Զուրի պարագային, նշենք թէ Հալէպի ջրառաքման կեդրոնը կը գտնուի ահաբեկիչներու տիրապետութեան տակ, որոնք միշտ ալ փակելով եւ յաւելեալ զիջումներ պահանջելով դժուարացուցած են կացութիւնը: Պատերազմի առաջին օրերէն, կառավարութիւնը, զանազան կառոյցներէ (դպրոցներ, եկեղեցիներ ու մզկիթներ) ներս յատուկ աշխատանքներ տարած է եւ խորութիւններ փորելով պատրաստած է ջրհորներ, որոնք կարելի է օգտագործել: Անշուշտ այս ջուրը ստանալու համար կարիքը կայ յատուկ մեքենայի եւ փոխադրելու համար յա-

Հալէպ. համատարած աւեր:

տուկ փոխադրակառքերու: Վառելանիւթի չգոյութիւնն ալ կը դժուարացնէ այս ջրառաքման գործընթացը: Յաւելեալ տեղեկութիւններ փոխանցելով փոխադրութեան եւ վառելանիւթի մասին, տեղեկացնեմ թէ, շնորհիւ մեր ջանքերուն, կարելի եղած է գործի լծել երեք շտապ օգնութեան ինքնաշարժներ, որոնք անդադար տրամադրութեան տակ են, մարդասիրական փոխադրութեան համար եւ ո՛չ թէ միայն Հալէպահայութեան, այլ նաեւ շրջանի բնակչութեան:

Հ.- Կրթական եւ ուսումնական բնագաւառներէն ներս, կարելի՞ է որոշ տեղեկութիւններ փոխանցել:

Պ.- Հալէպի պարագային, յստակ է թէ բազմաթիւ ազգային կրթօժաններ կը գտնուին վտանգաւոր գօտիէ ներս: «Զարէն Եփփէ» ծննդարանը, «Սահակեան» ու այլ դպրոցներ փակ կը մնան եւ նոյնիսկ թիրախ դարձած են ռմբակոծումներու, կրելով մեծ վնասներ: Այժմ միացեալ մէկ ազգային դպրոց կը գործէ «Կիւլէնկեան» (Սուլէյմանիէ) դպրոցի երդիքէն ներս: Կը գործեն նաեւ Հայ Բարեգործական Միութեան (Ազիզիէ), «Կիլիկեան» (Ազիզիէ), «Կրթասիրաց» (Վիլլաներ), «Միսիրարեան», Աւետարանական համայնքի դպրոցները:

Պետական քննութիւնները սովորական ձեւով կը կատարուին, իսկ Ազգային վարժարաններէն ներս, աշակերտներուն հազիւ քսան առ հարիւրին ընտանիքները կրնան հոգալ իրենց

ծախսը: Մնացեալ ութսուն առ հարիւրն ծախսը կը հոգայ ազգային մարմինը: Ընդամէնը 3500 հայորդի աշակերտներ կը յաճախեն վարժարաններ: Պարզ թուաբանական հաշիւ մը կատարելով, կարելի է հետեցնել թէ, 12-էն 15 հայորդիներ կը բնակին շրջանէն ներս: Նախապէս աշակերտներուն թիւը կրկնապատկին էր, այսինքն Հալէպի գաղութը կը գերազանցէր քառասուն հազարը:

Հ.- Տնտեսական բնագաւառէն ներս, գաղութը ինչպէ՞ս կը դիմադրէ դաժան կացութիւնը:

Պ.- Դաժանը ճիշտ նկարագրութիւնն է: Բազմաթիւ հայորդիներ, որոնք տնտեսապէս լաւ վիճակի մէջ էին, այժմ անգործ են: Հիմնարկներ, գործարաններ, գործատեղիներ որոնք սահմանամերձ շրջաններու մէջ կը գտնուին, փոլ եկած են: Սրտաճմիկ կացութիւն մը ստեղծուած է: Գործատուներ իրենց արհեստին վերաբերող գործեր կը փորձեն կատարել, աւելի ապահով շրջաններէ ներս,

Ներսէս Սարգիսեան

էր: Քառասուն հազարը՝ Հալէպի մէջ, տաս հազարը՝ Դամասկոս, հինգ հազար՝ Լաթաքիա, ութ հազար՝ Ռաքքա, Տէր Զօր, Տէրիք, Հասաքէ, վեց հազար՝ Գամիշլի, երկու հազար՝ Զեսապ: Այժմ ընդհանուր Սուրիահայութեան թիւը կարելի հաշուել քառասուն հազարի շուրջ: Այսպէս թիւերը ցոյց կու տան թէ բնակչութեան թիւը պակսած է յիսուն առ հարիւր համեմատութեամբ:

Առաջին հերթին, տեղին է նշել, թէ տեղահանութիւն պատահած է յատկապէս Հալէպի վտանգաւոր թաղերէն ներս, Տէր Զօր, Թէլ Ապիատ, Ռաքքա, Հասաքէ եւ Եագուպիէ շրջաններէն ներս, եւ անշուշտ որոշ ժամանակաշրջանի մը համար, Զեսապի մէջ:

Գոյութիւն ունի ներքին տեղափոխութիւն, այսինքն բազմաթիւ հայորդիներ վտանգաւոր շրջաններ ձգելով, ապաստանած են ապահով շրջաններ, որոնց կարգին յատկապէս Լաթաքիա, Թարթուս եւ Մաժուա Էլ Հըլու: Իսկ արտագաղթի գծով, շատեր մեկնած են եւ դեռ ալ կը մեկնին Գանատա եւ եւրոպական երկիրներ, յատկապէս Շուէտ, Գերմանիա եւ Աստրիա: 15 հազար սուրիահայեր ապաստանած են Լիբանան եւ նոյնքան է թիւը Հայաստան ապաստանողներուն:

Հոս տեղին է նշել թէ եթէ պայմանները բարելաւուին եւ երկիրը վերստին կայուն կացութեան մէջ գտնուի, դժուար թէ հեռաւոր երկիրներ գաղթողները վերադառնան: Փոխարէն Լիբանան եւ Հայաստան հաստատուած սուրիահայերը, կրնան վերադառնալ: Հոս անշուշտ նշեմ թէ որքան երկարի հարցը, այնքան կը դժուարանայ վերադառնալու կարելիութիւնը:

Այս գծով հետեւեալ ռազմավարութիւնն է որ կը կատարենք.-

1/Ամրապնդել Սուրիոյ մէջ ներկայ մնացողները, իրենց տրամադրելով նիւթական եւ բարոյական օժանդակութիւն:

2/ Հայաստանի եւ մօտակայ Լիբանանի պարագային, միջոցներ ստեղծել, որպէսզի այլ հեռաւոր երկիրներ չգաղթեն:

3/Հեռաւոր երկիրներ գաղթողներու պարագային, ամէն ճիգ թափել որ կապ հաստատուի տեղւոյն գաղութներու հետ: Այս գծով Գանատան հաւանաբար աւելի դիւրին, մինչդեռ Եւրոպայի պարագային, բաւական աշխատանք կայ կատարուելիք:

Հ.- Հայաստան տեղափոխուելու կամ առժամեայ դրութեամբ հաստատուելու համար, յաւելեալ մանրամասնութիւններ եւ տեղեկութիւններ կարելի՞ է տեղեկացնել:

Պ.- Կարեւոր է Հայաստան հաստատուած սուրիահայերու պարագան: Հոս

Սուրիայէն Գաղթականի Կարգավիճակը Ունեցող Անձերու՝ Բժշկական Օգնութեան Համառօտագիր

Ինչպիսի բժշկական ծառայութիւններ կրնան Սուրիայէն գաղթած անձեր ստանալ

-Սուրիոյ գաղթականի գոյավիճակ ունեցող անձեր անկախ Գանատայի պետական կամ անհատաբար երաշխաւորի աջակցութեամբ ներգաղթելու հանգամանք ունենալէն, միամեայ՝ ժամանակաւոր բժշկական ապահովագրութեան (IFH type 1 coverage) իրաւունքը կ'ունենան տրամադրուած Գանատայի Դաշնակցային (Federal) Կառավարութեան կողմէ:

-Հիւանդանոցային եւ արտահիւանդանոցային բժշկական ծառայութիւններէ զատ, Դաշնակցային Ապահովագրութիւնը՝ կը հոգայ հետեւեալ ծառայութիւններուն սահմանափակ օժանդակութեամբ

-ատամնաբուժական եւ ակնաբուժական, ինչպէս նաեւ բնաբուժին (physiotherapist), հոգեբանին, նաեւ խօսելու դժուարութիւն դարձանողին (speech language therapist) կողմէ: Ապահովագրութիւնը գումարներ կը հայթայթէ նաեւ՝ լսողական սարքերու, դիւրաշարժութեան (mobility) կառքերու եւ

այլ կազմածներու, նաեւ շաքարախտի պարագային՝ արեան շաքարը չափելու ծախսերը ծածկելու:

-Օնթարիո Բժշկական Ապահովագրութենէն (OHIP) աւելի ընդարձակ օգնութիւն ստանալը կարելի է: Այս պատճառով խորհուրդ կուտանք, որպէսզի Սուրիայէն գաղթողները կարելի եղածին չափ շուտ դիմեն սոյն ապահովագրութեան: Սովորաբար նոր ժամանողներուն կ'արտօնուի OHIP-ի արձանագրուիլ՝ երեք ամիս Օնթարիո ապրելէ ետք: Սակայն, Օնթարիոյի կառավարութիւնը բացառաբար կ'արտօնէ Սուրիացի գաղթականներուն, որ անմիջապէս արձանագրուին եւ օգնութիւն ստանան:

նեկան բժիշկներու մօտ:

Ինչպէ՛ս կրնամ բժշկական ծառայութիւն ստանալ

-Գանատայի մէջ՝ ոչ շտապ (non-urgent) բժշկական ծառայութիւնները եւ մասնագէտներու կողմէ քննուելու դրկուիլը ընտանեկան բժիշկին կողմէ կ'ըլլան: Անհրաժեշտ է ընտանեկան բժիշկի մօտ արձանագրուիլ՝ առողջ մնալու եւ առողջական հարցեր կանուխէն լուծելու համար:

-Բժշկական շտապ խնամքը կը ստացուի բաց դարձանատուներէ (walk-in clinics) եւ շտապ ծառայութեանց կեդրոններէ (Urgent Care Centers): -Ընտանեկան բժիշկ գտնելը հարց է եթէ տեղայն լեզուն խօսելու դժուարութիւնը կայ: Մեծն Թորոնթոյի շրջանին մէջ գաղթականներ կրնան այս թիւին 416-323-6400 ext. 5905 կամ 1-866-286-4770, հեռաձայնելով ընտանեկան բժիշկ գտնել:

-Հանրային առողջապահական պատուաստումներ ինչպէս նաեւ սեռավարակումի դարձանումներ կրնաք Հանրային Առողջապահական դարձանատուներէն ստանալ:

Ուշադրութիւն. Օնթարիո նահանգի մէջ նախապայման է որ դպրոցականներ պարտադիր՝ որոշ հիւանդութիւններու պատուաստումներ ստանան:

-Համայնքային հիւանդանոցներ շտապ օգնութեան (emergency) դարձանումներ կը կատարեն: Մեծն Թորոնթոյի տարածքին նման դարձանումի երկար սպասման պահեր կ'ըլլան: Ուստի ջանացէք այլ բուժօգնութեան վայրեր գործածել եւ հիւանդանոցը պահել մի միայն լուրջ պարագաներու համար:

Սուրիահայերու Հիմնադրած Կօշիկի Ընկերութիւնը Յատուկ Մրցանակի Արժանացած Է

«Նոր Մետաքսեայ ճանապարհ» խորագիրով մրցանակ՝ Երեւանի մէջ բանող կօշիկի գործարանին հալէպահայ տիրոջ:

ՀՀ դեսպան Աշոտ Սմբատեան Պեռլինի մէջ մասնացած է «Business International» կազմակերպութեան նախաձեռնած «Նոր Մետաքսեայ ճանապարհ» խորագիրով մրցանակաբաշխութեան: Նշեալ մրցանակաբաշխութիւնը կը կազմակերպուի գերմանական եւ արտասահմանեան մանր եւ միջին գործարարութեան այն ներկայացուցիչներուն համար, որոնք մեծ ներդրում ունեցած են Եւրոպայի եւ Ասիոյ միջեւ գործարար կապերու ամրապնդման գործին մէջ:

Առաջին անգամ իրականացուող

մրցանակաբաշխութեան գլխաւոր մրցանակին համար ներկայացուած են շարք մը հայկական ընկերութիւններու «Թերմոռէքս», «Ava Shoes», «Էլբատ» եւ «Ինիտրանսֆեր» ընկերութիւնները: Իբրեւ արդիւնք ժյորին յատուկ մրցանակ շնորհած է «Ava Shoes» ընկերութեան: Վերջինս Հայաստան վերադարձած սուրիահայերու կողմէն հիմնադրուած կօշիկի արտադրութեան փոքր գործարան է, որ իր գործունէութեան կարճ ժամանակահատուածին կրցած է բազմաթիւ գործընկերներ ձեռք բերել միջազգային շուկայի մէջ:

«Սուրիահայ գաղութը ...

շար. 4րդ էջէն

առաջնահերթ հարցեր գոյութիւն ունին: Հոգեբանական վիճակը կարելի էր դիտարկել եւ կը դիմագրաւէ հոն հաստատուած սուրիահայը: Գոյութիւն ունի Հայաստան-համայնք-հայրենիք զգացական շփումը: Անշուշտ նաեւ պէտք է անելոյն թէ, Հայաստանի օրինական դաշտը պատրաստ չէ ընդունելու գաղթականներ: Մինչդէռ պարագան նոյնը չէ հեռաւոր պարագային, ուր յատուկ կառոյց գոյութիւն ունի: Անշուշտ երախտապարտ ենք, որ հայրենի պետութիւնը, կարելի եղածին չափ օժանդակութիւն կը ցուցաբերէ: Նիւթական ներդրումներ կը կատարուին, առանց յաւելեալ տոկոսի: Կրթութեան գծով ալ բաւական դիւրութիւններ կը կատարուին, իսկ բժշկական խնամքը ճիշդ է: Լիբանանի պարագային, կացութիւնը անելի բարդ, մանաւանդ որ միայն հայեր չեն բնակու-

թիւն հաստատողները:

Հ.- Իբրեւ եզրակացութիւն, ապագայի իմաստով, քաղաքական ներկայ իրադարձութիւններու լոյսին տակ, ինչ կ'ակնկալուի:

Պ.- Մեր մօտ կը պակսի կանխատեսելու եւ ըստ այնմ գործելու ոճը: Չկայ այդ think-thank-ը, որ օրին գործի լծուելով եւ ծրագրեր կազմելով, կրնար շատ անելի դիւրին լուծումներու յանգիլ, թէ՛ քաղաքական եւ թէ՛ ազգային բնագաւառներէն ներս: Սուրիահայ գաղութը տուր եւ զօրաւոր արմատներու վրայ դրուած ու կազմուած գաղութ է: Նոյնիսկ հակառակ ներկայ պայմաններուն, կարելի է այդ գաղութը գործի լծել: Բարեւաման ամենադժուր նշոյլը, կրնայ դուռ բանալ յոյսերու, վերադարձի եւ վերակազմակերպման:

Արդեօք Դեղերը ճիշդ կը տրամադրուին

-Գանատայի Դաշնակցային (federal) Կառավարութիւնը մէկ տարիով ճիշդ դեղորայք ստանալու հնարաւորութիւն կուտայ Սուրիայէն գաղթական ժամանած անձերուն: Բժիշկի կողմէ դեղագիրներ՝ սրտի հիւանդութեանց, շաքարախտի կամ շնչարգելութեան (asthma) ճիշդ են: -OHIP սովորաբար հիւանդանոցի մէջ ստացուած դեղերու ծախսը կը հոգայ: -Օնթարիո նահանգին մէջ, որոշ խումբեր՝ ծերեր եւ հաշմանդամներ, ճիշդ դեղորայք ստանալու իրաւունքը ունին: -Օնթարիոյի Հանրային Առողջապահութիւնը ճիշդ դեղորայք կը հայթայթէ նաեւ թոքախտին եւ սեռային յարաբերութեամբ փոխանցուած հիւանդութիւններուն:

-Պատուաստումներուն մեծամասնութիւնը կ'ըլլայ ճիշդ՝ Հանրային Առողջապահական դարձանատուներու կամ ընտա-

Չորս Տարուան մէջ Հայաստանի քաղաքացիութիւն ստացած է աւելի քան 12,000 սուրիահայ

Ըստ Հայաստանի Սփիւռքի նախարարութեան աշխատակազմի ղեկավար Ֆիրդուս Զաքարեանի, ներկայ դրութեամբ Հայաստանի մէջ կայ շուրջ 17,000 սուրիահայ, 2012-2015ին Հայաստանի քաղաքացիութիւն ստացած է 12,000 սուրիահայ, 1650 սուրիահայ ալ ստացած է կեցութեան կարգավիճակ: Աշխատանքի հարցով նախարարութիւն դիմած է 2200 սուրիահայ:

Տնտեսական գործունէութիւն ծաւալելու համար Փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրութեան զարգացման ազգային կեդրոնին կողմէ գումար տրամադրուած է 85 սուրիահայու: Աշխատանքի ապահովման հարցով նախարարութիւնը համագործակցած է 200 պետական եւ հասարակական կազմակերպութիւններու ու անհատներու հետ: 500է աւելի սուրիահայ աշխատանք գտած է սուրիահայ գործարարներուն մօտ: Ներկայիս 1000է աւելի սուրիահայ ընտանիք տան վարձք կը ստանայ բարեգործական տարբեր կազմակերպութիւններէ: 2015ին նախարարութեան իրաւաբանական վարչութեան կողմէ 500 սուրիահայու տրամադրուած է իրաւաբանական աջակցութիւն: Տարուան ընթացքին աշխատանք կատարուած է առողջապահութեան ոլորտին մէջ:

«Երեք տարուայ ընթացքում անվճար բուժօգնութիւն է ստացել 3000 սի-

րիահայ: Միայն 400 սիրիահայ անվճար բուժիտագօտութիւն է անցել այս տարի: Այս երեք տարիների ընթացքում Հայաստանում մահացել է 110 սիրիահայ: Պետութիւնը հոգացել է նրանց հոգեհանգստի եւ յուղարկաւորութեան հետ կապուած ծախսերը: Բարեբախտաբար ուրախ առիթներ նոյնպէս եղել են: 2012-2015թթ. Հայաստանում 240 սիրիահայ երեխայ է ծնուել», ըսած է Զաքարեան:

Սփիւռքի նախարար Հրանդ Յակոբեան ըսած է, որ տեղական, սփիւռքահայ եւ միջազգային կազմակերպութիւններու հետ գործակցաբար կը փորձեն լուծում գտնել սուրիահայ գաղթականներուն հարցերուն: «Նոր եկողների մեծ մասն աւելի աղքատ է, անելի վախեցած: Նրանք կորցրել են գրեթէ ամէն ինչ: Նրանց համար աւելի շատ օգնութիւն պէտք է տրամադրուի: Դրա համար էլ 2016 թուականի ծրագրերը նախատեսելիս մենք պէտք է առաւել թիրախաւորուած աշխատենք: Նրանք, ովքեր հաստատուել են, աշխատում են եւ կարողանում են ապրել, իրենց տրամադրուելիք օգնութիւն էլ պէտք է տանք անելի անկարողներին», ըսած է ան՝ նշելով, որ Հայաստանի մէջ գտնուող սուրիահայերուն 30-40 տոկոսը խիստ կարիքաւոր է: Անոնք ունին տան ու աշխատանքի հարց:

«ՊԱՐՈՆ, ՄԵԶԻ ՄՏԻԿ ՊԻՏԻ ԸՆԵ՞Ն»...

Տոքթ. Խ. Գուլաճեան

Թորոնթոյի ՀՕՄԻ ամենօրեայ վարժարանի վեցերորդ դասարաններուն մէջ կը կարդայինք ազգային գործիչ Կարօ Սասունիին կեանքը: Սասունին մօտէն առնչուած է Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան ստեղծման հետ:

«Նիւթը նիւթ կը բանայ» կ'ըսեն... Սկսանք գրուցել Արամ Մանուկեանի մասին: Բացատրեցի Արամի տան ողբերգական վիճակին մասին...

Ընդվզեցան... Յաւելեալ տեղեկութիւններ խնդրեցին... Բացինք մեր թերթերու կայքէջները ու կարդացինք յօդուածներ, փնտռեցինք նկարներ:

Վճիռը տրուեցաւ՝ «Պարոն, հիմա պէտք է նամակ գրենք Հայաստանի Կառավարութեան»:

Գրեցինք: Եւ սակայն մնաց հարցումը՝ «Պարոն, մեզի մտիկ պիտի ընեն»...

Ահաասիկ 6Ա եւ 6Բ դասարաններու նամակները (քիչ մը խմբագրուած ու սրբագրուած):

Թորոնթոյի Մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան Արտակարգ եւ Լիազօր Դեսպանին,

Վսեմաշուք Տիար Արմէն Եգանեան,

Մենք՝ Թորոնթոյի ՀՕՄԻ Ամենօրեայ վարժարանի 6րդ դասարանի Ա. Բաժանմունքի աշակերտները, մեր Հայոց Լեզուի ուսուցիչի միջոցով եւ թերթերու յօդուածներու ընդմէջէն իմացանք Արամ Մանուկեանի բնակարանի կիսաքանդ վիճակին մասին: Իմացանք նաեւ, որ փիցցայի խանութի վերածուած է պատմական այն շէնքը ուրկէ՝ Արամ Մանուկեան յայտարարեց Հայաստանի Անկախութիւնը:

Այս շատ ամօթալի երեւոյթ է եւ մեր այս նամակով կ'ուզենք փոխանցել մեր ընդվզումը ձեզի, որպէսզի դուք ալ ձեր կարգին փոխանցէք Հայաստանի Իշխանութիւններուն:

Պէտք է վերջիշեցնենք, որ եթէ Արամ Մանուկեանը չըլլար, այսօր Հայաստանը քարտէսի վրայ չէր ըլլար, հանրապետութիւն չէինք ունենար, ո՛չ ալ կառավարութիւն եւ դեսպանատուներ:

ՀՕՄԻ վարժարանի 6Ա եւ 6Բ կարգի աշակերտները նամակ կը գրեն Հայաստանի Կառավարութեան Արամ Մանուկեանի Տան հարցով:

Արամ Մանուկեանի տունը ինքնին Հայոց Պատմութիւնն է: Եւ պատմութիւնը չենք կրնար մոռնալ: Մեր տարիքի պատանիները պէտք է դպրոցներուն մէջ սորվին մեծ հերոսին եւ անոր քաջագործութիւններուն մասին:

Մենք կ'առաջարկենք հայ ժողովուրդին եւ աշակերտներուն ծանօթացնել Արամ Մանուկեանը հետեւեալ ձեւերով՝

- 1) Շատ արագ տունը նորոգել եւ Տուն-Թանգարանի վերածել:
- 2) Արձան մը տեղադրել Երեւանի Հրապարակներէն մէկուն վրայ:
- 3) Մայիս 28ի օրը յատուկ հանդիսութեամբ յիշել զինք:
- 4) Իր բնակարանի փողոցը կոչել Արամ Մանուկեան փողոց:
- 5) Փիցցայի խանութը փակել եւ պատմական այդ շէնքը պահել իբր ազգային խորհրդանիշ:

Արամ Մանուկեանի օրինակով պէտք է այսօր միացնել հայ ժողովուրդը եւ զօրացնել մեր երկիրը որպէսզի ժողովուրդը չգաղթէ եւ բոլորս հոն հաաքուինք:

Յարգանք՝
(Անուններ)
16 Նոյեմբեր 2015

Արմէն Բիրքճեանի (Իսլամաց«ու»ած Հայեր) Նորատիպ Գիրքին Շնորհանդեսը

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Նախաձեռնութեամբ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան եւ մասնակցութեամբ Պոլսահայ Մշակութային Միութեան, Թորոնթոյի ծանօթ ազգայիններէն, քաղաքական եւ ազգային-եկեղեցական գիտելիքներու եւ Հայոց Պատմութեան լայնածաւալ ծանօթութիւն ունեցող Արմէն Բիրքճեանի «Իսլամաց«ու»ած Հայեր» գեղատիպ հատորին շնորհանդեսը տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 27ին, երեկոյեան, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան կեդրոնէն ներս, ներկայութեամբ մշակութասէր հասարակութեան մը:

Հանդիսավարուի Նուրիծ Թըքճեան յանուն կազմակերպիչ մարմնի, բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն ապա հակիրճ կենսագրականը տուաւ Արմէն Բիրքճեանի. ան ծնած է Պոլսոյ Ասիական ափի արուարձաններէն Քաղկեդոն գիւղնքաղաքը (այժմ Գատըգիւղ): Յաճախած է Գատըգիւղի Արամեան-Ունճեան վարժարանը եւ «Նոր Դպրոց» վարժարանը աշակերտելով մեծանուն դաստիարակ, վարժարանի հիմնադիր-տնօրէն Յովհաննէս Թ. Հինդլեանի: Միջնակարգ եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Վիեննական Մխիթարեաններու Պոլսոյ վարժարանէն ներս: 1960ին ամուսնացած է Սիլվա Դաւիթեանի հետ եւ բախտաւորուած են երկու գաւակով:

1968ին ընտանեօք գաղթած է Գաւնատա, Թորոնթօ: Ա. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի անդամ ընտրուած է, ուր ստանցնած է տարբեր պաշտօններ: Հայոց պատմութիւն դասաւանդած է Ս.Սահակ եւ Ս.Մեսրոպ Ազգ. Շրթ. վարժարանէն ներս: Գործօն

մասնակցութիւնը բերած է Ս.Խաչ Ազգ. Ամենօրեայ Վարժարանի հիմնադրութեան աշխատանքներուն ու շրջան մըն ալ եղած է վարժարանի հոգաբարձութեան ատենապետ: Չորս տարիներ զխաւրած է Գանատական կառավարութեան մօտ հայկական հարցեր հետապնդող Հայ Համաշխարհային Ընկերակցութեան (Armenian World Alliance) Թորոնթոյի մասնաճիւղը: Հրատարակած է երկու գիրքեր: 2004ին «Հայոց Մեծ Հայքի Պատմական Մայրաքաղաքները» եւ 2012ին «Համառօտ Պատմութիւն Հայ Հնատիպ Տպագրութեան», որ հրատարակուած էր հայկական գիրքի տպագրութեան 500ամեակի առթիւ:

Պատմական ու քաղաքական դեպքերու կապակցութեամբ իր յօդուածները հրատարակուած են Սփիւռքահայ թերթերու, նաեւ համացանցային կայքէջներու մէջ:

Ապա ծանօթ մտաւորական ու կրթական մշակ Անդրանիկ Զիլինկիրեան ներկայացուց հատորը:

Զիլինկիրեան սկսաւ գիրքի խորագիրէն, ուր առաջին բառին մէջ «ո» եւ «ւ» տառերուն փակագիծով մը պաշտպանուած ըլլալը արդէն իսկ կը յաջողի ընթերցողին ուշադրութիւնը գրաւելու, մտածել տալով, թէ այդ մէկ բառ իրականութեան մէջ երկու բառեր են, իսլամացած եւ իսլամացուած, եւ այս հատորին յոյս աշխարհ գալուն բուն իսկ մղիչ ուժը:

Ապա ան հայանցիկ ակնարկով մը անդրադարձաւ իսլամացած հայերու, որբահաւք, հայանպաստ գործունէութիւններու, համշէնահայութեան եւ ո՞րու կարելի է հայ նկատել նիւթերուն: 284 էջերով ծաւալուն այս գիրքը հե-

Զարեհ Ա. Քինյ. Զարգարեան գինիով կ'օծէ Արմէն Բիրքճեանի գիրքը:

ղինակին երրորդ հրատարակած աշխատութիւնն է, որուն համար ան օգտագործած է երեսնեակ մը հայ եւ օտար աղբիւրներ:

Ապա՝ համաձայն հայկական գեղեցիկ եւ իմաստալից սովորութեան, գիրքին օրինակը օծուեցաւ գինիով Զարեհ Ա. Քինյ. Զարգարեանի կողմէ:

Բիրքճեան իր խօսքին մէջ ըսաւ. «Ես ալ ցեղասպանութեան 100ամեակի առթիւ, որպէս ընտանիքին անդամները ջարդուած, տարագրուած, չարչարուած անձի մը զաւակ, փափաքեցայ մեր յիշողութիւնները թարմացնել: Ան-

ցեալը պիտի յիշենք իր դառնութիւններով ու ցաւերով, բայց ոչ թէ վրէժխնդրութեան ու վրէժառութեան զգացումները սրելու մտօք, այլ անցեալի սխալները չկրկնելու իմաստութեամբ»:

Ձեռնարկի աւարտին ներկաները հիւրասիրուեցան սուրճով եւ անուշեղենով, ապա հեղինակը գիրքէն օրինակներ մակագրեց ներկաներուն:

Ըստ հեղինակին փափաքին, գիրքի վաճառքէն գոյացած գումարը պիտի յատկացուի Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան:

«ԶԱՐԹԻՐ ԼԱՕ» Գեղարուեստի Երեկոն

Մարաթուկ

Օրը՝ Կիրակի, 13 Դեկտեմբեր, 2015: Իրարու քով շարուած մեծ ու փոքր Մասիսները մեզ կը դիմաւորեն Զայ Երիտասարդական Կեդրոնի գալիքին մէջ. երբեմն մեր աչքերը կ'երթան ամբողջական Զայաստանի սահմանները բնութագրող քարտէսի մը, սակայն Զամագայինի նկարչութեան աշխատանոցի փոքրերուն նկարչութիւնները անխուսափելիօրէն Մասիս կը բուրեն: Կը մտաբերեմ Գէորգ Էմինի խօսքերը.՝

«...ո՛ր էլ մեր մի ոտքը դնենք՝
Սուրիոյ աազին, Փարիզի մայթին,
Նեղոսի ափին...»

Մեր միւս ոտքը խրուած է Մասիս լեռան ձիւնի մէջ.

Եւ մենք չենք քայլում, մենք տեղ չենք հասնում՝

Գծում ենք միայն մեր պանդխտութեան շրջագծին անել՝

Մասիսի շո՛րջ ենք պտըտում անվերջ:»

«Զամագային» սրահի դրան մօտ, սեղանի մը վրայ ազգային բնոյթով գիրքերը խնամքով շարուած են գրատարած յանձնախումբի ժրջան անդամներուն կողմէ: Սրահէն ներս, հետզհետէ աթոռները կը գրաւուին. ներկայ են հոգետր հովիւներ, ԶՅԴ «Ս. Թէիլիբեան» կոմիտէի ինչպէս նաեւ քոյր միութիւններու ներկայացուցիչներ ու ազգասէր հայորդիներ: Քիչ անց ծայր կ'առնէ Զամագայինի Գլաձոր մասնաճիւղի վարչութեան կողմէ կազմակերպուած «Զարթիկ լաօ» գեղարուեստի երեկոն, նուիրուած Զայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան հիմնադրութեան 125-ամեակին. ծեռնարկը կը հովանաւորէ ԶՅԴ «Ս. Թէիլիբեան» կոմիտէն:

Յայտագիրը կազմուած է երեք մասերէ. նպատակը գեղարուեստի միջոցով ներկայացնել է Զայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան քալած ծանապարհը, այն դժնդակ պայմաններէն որոնք ենթադրող հանդիսացան ԶՅԴ-ի հիմնադրութեան, մինչ ըմբոստութիւն ու յեղափոխութիւն ու այնուհետեւ, միշտ գրկելով մեր բռնագրաւուած հողերու կանչը իր մէջ: Ու այսպէս, կը սկսինք «Կարմիր լուրեր բարեկամէս» բաժինէն, ուր պատահաբար կը ցուցադրուի Զամագայինի Պարարուեստի Ուսումնարանի եւ Էրեբունի պարախումբի «Ազգի ոգին» ելոյթէն քաղուած «Ատանա» բեմադրութիւնը. ուր խաղաղ ու ուրախ հայ ընտանիքը ցեղասպան թուրքին կողմէ կը քայքայուի ու հազարաւոր հայորդիներու հետ բռնի ոյժով գաղթի ճամբան կը բռնէ: Պատահաբար կը վերանայ ու մեր առջեւ կը պարզուի բեմի խորքը տեղադրուած ԶՅԴ զինանշանի գծագրութիւնը, երկու կողմերը՝ գորգերով պատուած: Անմիջապէս կը յաջորդէ «Պարը», Սիւմանթոյի սրտածմլիկ բանաստեղծութիւնը զոր խոր ապրումով կ'ասմունքէ Զամագայինի Գրասէրներու խմբակի անդամ Վարագ Պապեան, յուզելով ներկաները: Բեմի վրայ կը յայտնուին Զամագայինի «Զայ Աստղեր» մանկապատանեկան երգչախումբի անդամները, խմբավարութեամբ Զոփիսիմէ Տէմիրճեանի, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ՝ Վանիկ Յովհաննէսեանի: Բարձր կը հնչէ «Ապրիլեան քայլերգ»ը արժանանալով բոլոր ծափերու, որուն կը հետեւի Ազգային յեղափոխական երգերու շարանը. բազմաթիւ երգեր՝ «Ատանա»էն մինչ «Ձայն տուր ով ֆետա», «Ձայն մը հնչեց», «Մշեցու մօր երգը», «Գետաշէն» ու «Արիւնտ դրօշ»: Գնահատելի է երգեցողութեան որակը, զանազան ձայներու ներդաշնակութիւնը, համաչափ ու միահունչ մեկնաբանու-

Զամագայինի «Զայ Աստղեր» մանկապատանեկան երգչախումբը, խմբավարութեամբ Զոփիսիմէ Տէմիրճեանի:

թիւնները. աւելին՝ մենք գող Մինէ Ծատուրեան կը հմայէ հանդիսատեսը իր կատարումով:

Թամար Տօնապետեան Գուգուեանի կողմէ համադրուած եւ մերթ ընդ մերթ ծեռնարկի տեւողութեան ներմուծուած խօսքերն ու ասմունքները իրարու կը շաղախեն յայտագիրին զանազան մասերը: Երկրորդ մասին մէջ, «Վեր կաց, ժողովուրդ» խորագրին տակ, հայուն կրած տառապանքին վրայ, յոյսի ու լոյսի իբր փարոս՝ ժողովուրդի ծոցէն ծնունդ կ'առնէ Զայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը 1890-ին Քրիստափոր, Ռոստոմ, Զաւարեան երրորդութեան կողմէ. «Ազատութիւն» կ'աղաղակէ Նալպանտեան, «Ո՛ր էք բռնցնք» կ'արձագանգէ Սիւմանթոյ, իսկ Իսահակեանը՝ «Վեր կաց ժողովուրդ»: Բեմի վրայ է Գրասէրներու խմբակի անդամ Սեւակ Յարութեան, որուն ազդեցիկ ձայնն ու ընթոստ ապրումները թռիչք կու տան Իսահակեանի «Վեր կաց, ժողովուրդ» բանաստեղծութեան: Կը յաջորդէ Զամագայինի Գուսան երգչախումբը. յաջորդաբար կը հնչեն «Իմ հեռաւոր հայրենիք», «Պողպատակոյտ» եւ «Փառքի ճամբով» երգերը առաւել եւս ոգեւորելով ներկաները: Ուրախութեամբ ականատես կ'ըլլանք այն իրողութեան

Զամագայինի «Գուսան» երգչախումբը կը մասնակցի յայտագրին:

Զամագայինի «Էրեբունի» պարախումբի ելոյթն պատկեր մը:

որ հազիւ տարի մը առաջ վերակազմուած «Գուսան»ը, այսօր արդէն բարձրորակ ներկայացումներով հանդէս կու գայ, այս պարագային եւս խմբավարութեամբ՝ Զ. Տէմիրճեանի եւ դաշնամուրի ընկերակցութեամբ՝ Վ. Յովհաննէսեանի:

ԶՅԴ 125 - Արդարութեան ծանապարհին տեսերիզէն հատուած մը դիտելէ ետք կը թեմակոխենք երրորդ մասը՝ «Կանչ», կանչը մեր պապենական հողերուն, կանչը ազատութեան, արդա-

րութեան: Զամագայինի «Էրեբունի» պարախումբի հայկազունները լաւագոյնս կը մեկնաբանեն «Զայկազուններ» պարը, մենակատարութեամբ՝ տաղանդաւոր պարող Յովհաննէս Յարութեանի. գեղարուեստական ղեկավար ու պարուայց՝ Լոռի Նաճարեան: Կը լսենք Թամարի ձայնը.՝ Զայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը եղաւ ցուպ, եղաւ նիզակ ու վահան, եղաւ մտքի ու խղճի արթուն պահակ, ազատութեան

շար. տես. էջ 28

Զօն՝ Զայ Լեզուն

«Ինձ յաջորդող սերունդներին, թողնեմ, ծռնեմ ինչ եւ այլ կտակում եմ տիրապետել հայ լեզուին:

... Մենք փոխանցում ենք սերունդներին ոչ թէ արիւն, այլ գաղափարներ եւ գաղափարների մէջ ինձ համար ամենաթանկը հայոց լեզուն է»: Վիքթոր Զամբարձումեան Զայ աստղագէտ

Զամագային Զայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան «Գլաձոր» մասնաճիւղի գրասէրներու խմբակի հաւաքներուն այս տարեշրջանի վերամուտը տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 15ի յետմիջօրէին, Զամագայինի «Յ. Մանուկեան» գրադարանէն ներս:

Անցեալ մի քանի տարիներուն ընթացքին, գրասէրներու խմբակի երիտասարդ անդամները ներկայացուցած էին տարբեր հեղինակներ եւ նիւթեր, բոլորն ալ հայ, բոլորն ալ գրուած հայերէնով: Ժամանակը հասած էր պատուելու եւ ծօնելու հայ լեզուն, գրականութեան ընդմէջէն:

Զաւարեան Զամագայինի «Գլաձոր» մասնաճիւղի ատենապետուհի Մեղեղի Էթիմեմզեան: Ան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ ընթերցեց Կոստան Զարեանի հայերէն լեզուով գրելու դրդապատճառին մասին հատուած մը:

Ապա, հերթականօրէն հանդէս ե-

կան Արմէն Արթին՝ Մուշեղ Իշխանի «Զայ լեզուն տունն է հայուն» բանաստեղծութեամբ, Զայկ Յարութեան՝ հայ լեզուի մասին գովերջներու շարքով (Վիքթոր Զամբարձումեան, Եղիշէ Զարեան, Լորտ Պայրըն, Մեծարեան), Անի Խաչատրեան՝ Սիլվա Կապուտիկեանի «Խօսք իմ որդուն» բանաստեղծութեամբ, Գէորգ Տաշայեան՝ Գարեգին Եպս. Սրուանձտեանի «Գրաբար Աշխատաբար վե՛ճ»-ով եւ Վազգէն Շուշանեանէն հատուածով մը, Արփի Ազըլեան՝ Յովհաննէս Շիրազի «Զայոց Լեզուն», Տարօն Զալաճեան՝ Վահան Թէքէեանի «Տաղ հայերէն լեզուին», Տարօն Թէքէեանի՝ Պարոյր Սեւակի «Մայրենի լեզու» եւ Թամար Տօ-

նապետեան-Գուգուեան՝ Շաարշ Նարդունիի «Կարօտ հայ լեզուին» բանաստեղծութիւններով:

Զեռնարկը մեծապէս գնահատուեցաւ ներկաներուն կողմէ: Զաւարեան արտիւն, առ ի քաջալերանք, մասնակցողներուն բաշխուեցաւ այլազան հեղինակներէ հայերէն լեզուով գիրքեր:

Գրասէրներու խմբակի հաւաքները կը միտին հայ երիտասարդը հետաքրքրել հայ գրականութեամբ: Չորս տարիներ առաջ հիմնուած այս հաւաքներու շարքը կը շարունակէ իր առաքելութիւնը եւ հայ երիտասարդ ներկայացնողներուն կը ներմուծէ սէր ու յարգանք հայ լեզուի եւ գրականութեան հանդէպ:

ՀՄԸՄԻ Գանատայի Շրջանային Վարչութեան կազմակերպութեամբ երգչուհի Նունէ Եսայեանի համերգ

Լուսանկարները՝ Յակոբ Գուգուեանի

Նոյեմբեր 8ի երեկոյեան գանատա-
հայութիւնը առիթը ունեցաւ վայելելու ա-
նուանի երգչուհի Նունէ Եսայեանի բա-
ցառիկ երգահանդէսը, որ տեղի ունեցաւ
Թորոնթոյի Համազգայինի թատերաս-
րահին մէջ:

ՀՄԸՄԻ Գանատայի Շրջանային
Վարչութեան կողմէ կազմակերպուած
ձեռնարկին ներկայ էին Հայաստանի
Հանրապետութեան դեսպան Արմէն Ե-
կանեան եւ տիկինը՝ Մարիա, ՀՄԸՄԻ
Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Մո-
սիկ Թովումեան, ՀՄԸՄԻ Շրջանային
Վարչութեան, ՀՅԴ Գանատայի Կեդրո-
նական Կոմիտէի եւ ՀՅԴ ԳԵՄԻ Կեդրո-
նական Վարչութեան անդամներ, Ազ-
գային Վարչութեան, ՀՕՄԻ եւ
Համազգայինի Շրջանային Վարչու-
թեան, ՀՅԴ Սոցիոմոն Թեմիքեան Կո-
միտէի ներկայացուցիչներ եւ 500 հա-
յորդիններ:

Բարի գալուստիխօսքը եւ Նունէի
կենսագրութիւնը արտասանեց Զաթիա
Տէր Յովակիմեան, իսկ Գանատայի
Շրջանային Վարչութեան խօսքը՝ Լիո-
նի Սարմազեան: Ան երախտագիտու-
թիւն յայտնեց Հայաստանի Սփիւռքի
Նախարար, Հրանոյշ Յակոբեանին եւ
ՀՄԸՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան,
Հայաստանի Հանրապետութեան վաս-
տակաւոր երգչուհի Նունէ Եսայեանի

Համազգայինի Էրեբունի պարախումբը կը մասնակցի Նունէի երգերուն:

Նունէ Եսայեան ելոյթի պահուն:

համերգի հովանաւորութեան համար:
Ան նաեւ շեշտեց, թէ Նունէ Եսայեանի
այս երգահանդէսը իր «Կանք, պիտի լի-
նենք, ու դեռ շատանանք» նշանաբա-
նով նուիրուած է Հայոց Ցեղասպանու-
թեան 100ամեակին:

Ան աւելցուց, թէ ՀՄԸՄը իր հիմնադ-
րութեան իսկ օրէն՝ միշտ նախանձախն-
դիր եղած է հայ մշակոյթի պահպան-

ման ու տարածման: Իր «Բարձրացիր-
Բարձրացուր» նշանաբանով կը պատ-
րաստէ ազգասէր, հայրենասէր եւ կար-
գապահ անհատներ:

Ձեռնարկի հասոյթը ամբողջու-
թեամբ յատկացուեցաւ Համա-ՀՄԸՄ-
կան 10րդ Մարզախաղերու մասնակ-
ցող մարզիկներու ծախսերուն: Խաղերը
տեղի պիտի ունենան 2017ին Հայաս-

տանի մէջ:

Նունէի հետ ելոյթ ունեցաւ Թորոն-
թոյի Համազգայինի Էրեբունի պարա-
խումբը, ղեկավարութեամբ պարուսոյց
Լորի Նաճարեանի:

Ներկաները վայելելէ ետք Նունէի
քաղցրահունչ ձայնը, ոգեւորուած ու
բարձր տրամադրութեամբ մեկնեցան
սրահէն:

60ամեակ՝ Ս.Սահակ եւ Ս.Մեսրոպ Ազգային Շաբաթօրեայ Վարժարանի

**Ս. Երրորդդասին Հայաստանեայց
Առաքելական Եկեղեցւոյ հովանիին
տակ ծնունդ առած եւ Թորոնթոյի հա-
յութեան ծառայող Ս.Սահակ եւ Ս.-
Մեսրոպ Ազգային Շաբաթօրեայ
վարժարանը այս տարի կը նշէ իր
60ամեակը:**

**Տարիներ շարունակ, անիկա
բազմահարիւր հայ պատանիներու
ջամբած է հայ գիրն ու գրականու-
թիւնը, Հայաստանեայց Առաքելա-
կան Եկեղեցւոյ հաւատքն ու դպրու-
թիւնը, հերոսական պատմութեան,
երգին ու պարին հետ միասին:**

**Ընթացիկ տարուան ընթացքին
մեծ շուքով եւ զանազան հանդիսու-
թիւններով պիտի նշուի կարեւոր այս
հանգրուանը:**

**Ստորեւ վարժարանի շրջանա-
ւարտներէն Տարօն Հալաճեանի եւ
վարժարանիս երկարամեայ ուսուցիչ
Անդրանիկ Զիլինկիրեանի գրութիւն-
ները այս մասին:**

Սուրբ Սահակ եւ Սուրբ Մեսրոպ Ազ-
գային Շաբաթօրեայ Վարժարանի 60-
ամեակին առիթով կ'ուզեմ սրտանց
շնորհատրել բոլոր անոնց, որոնք իրենց
ներդրումը ունեցած են իրականացնե-
լու, կերտելու եւ բարգաւաճելու Թորոն-
թոյի առաջին հայեցի կրթութեան այս
հաստատութիւնը:

Քանի-քանի սերունդներ իրենց ե-
րախտագիտութիւնը պէտք է յայտնեն
Սուրբ Սահակ- Սուրբ Մեսրոպ Ազգային
Շաբաթօրեայ Վարժարանին, որ աղ-
բիւրը եղաւ իրարայաջորդ սերունդնե-
րուն համար որպէսզի սորվին Մայրենի
լեզուն եւ հարուստ մշակոյթը մեր ազ-
գին:

Տարիներու ընդմէջէն, իր տնօրէն-
ներու, ուսուցիչներու, ծնողներու եւ կա-
մաւորներու զոհողութիւններով, ան
կրցած է շարունակել իր սուրբ առաքե-
լութիւնը, հակառակ անոր, որ շատ դժու-
ար աշխատանք է վարել այսպիսի
հսկայական ծրագիր մը օտար երկրի
մը մէջ, պայքարիլ եւ հաւատարիմ մնալ
այն գաղափարին՝ թէ Հայ զաւակը պէտք
է առիթը ունենայ սորվելու իր պապե-
նական լեզուն եւ գիտնալու իր ժառան-
գութեան մասին:

Հայ դպրոցը իրաւաստով կեդրոն ու
վառ ճրագ է աշխարհի զանազան Հայ
գաղութներուն մէջ, ուր կը սնուին եւ կը

Վարժարանի աշակերտներ ու ուսուցչական կազմը 2015ին:

դաստիարակուին մեր ազգին զաւակ-
ները, դարաւոր պատմութեամբ, հա-
րուստ մշակոյթով, հաւատքով եւ բարո-
յական արժէքներով: Հայ դպրոցը, ինչ-
պէս Արամ Ա. Կաթողիկոս ըսած է, «Հայ
դպրոցին գոյութեան պատճառը՝ հայ ա-
շակերտին հոգին պայծառացնել է մեր
եկեղեցւոյ հոգեւոր ու բարոյական
սկզբունքներով, միտքը ծաղկեցնել է մեր
ժողովուրդի ոգեղէն ու մշակութային ար-
ժէքներով, ողջ էութիւնը կազմաւորել է
մեր ազգային ծգտումներով անոր մէջ
քրիստոնեան ու հայը կերտելով»:

60 տարիներ յետոյ, ահա փաստ մը,
թէ Հայ դպրոցը իր անհրաժեշտ եւ կար-
եւոր դերը ունի մեր գաղութային կեան-
քէն ներս: Ան կը պատրաստէ Հայ երի-
տասարդը եւ կը պահէ ու կը պաշտպա-
նէ զայն ծովումէն, վառ պահելով մեր
նահատակներուն կտակը եւ անմահ
պահելով այն ջահը, որ մեր Սուրբ մայ-
րերը մեզի յանձնեցին Տէր Զօրի անա-
պատի խորերէն եւ կիզիչ առաջներէն:

Ես, անձնապէս, շատ երախտա-
պարտ եմ, որ առիթը ունեցայ յաճախե-
լու Ս. Սահակ-Ս. Մեսրոպ Ազգային Շա-
բաթօրեայ Վարժարանը եւ մօտենալու
իմ ժողովուրդիս լեզուին, մշակոյթին, ե-
րաժշտութեան եւ պատմութեան: Կրնամ
ըսել, թէ Ս. Սահակ- Ս. Մեսրոպ Վար-
ժարանը ինծի տուաւ եւ արթնցուց իմ
մէջս, եւ անկասկած շատերուն ալ, Հայ-
րենիքիս հանդէպ մեծ սէրս ու հետաքրք-
րութիւնս: Ան դարձաւ կեանքիս ամէնէն
մեծ նուէրը ու երբէք չեմ մոռնար:

Շնորհաւոր 60ամեակ իմ թանկա-
գին եւ հարազատ վարժարանս:

Կիս. Տարօն Պարոյր Հալաճեան

Ս.Սահակ եւ Ս.Մեսրոպ Շաբաթօրեայ վարժարանի աշակերտներ սկզբնական տարիներուն:

Սիրելի Նախկին Սաներս,

Սրտի անհուն ուրախութեամբ եւ հպարտութեամբ այսու կու գամ ձեզի յայտ-
նելու, թէ թորոնթոյի գաղութի առաջին կրթական օժախը Ս.Սահակ-Ս.Մեսրոպ
Ազգային Շաբաթօրեայ Վարժարանը, որուն աշակերտելու ու անկէ շրջանաւարտ
ըլլալու պատիւը ունեցաք, յառաջիկայ տարուայ Ապրիլի 16ին, մեծ պատրաստու-
թեամբ ու շուքով պիտի տօնախմբէ իր հիմնադրութեան 60րդ պանծալի տարե-
դարձը:

Այս վարժարանը, որուն գրասեղաններուն ետին տարիներ անցուցիք նաեւ
դուք, խօսեցաք մեր անուշ բառերով, գրեցիք Մեսրոպեան տառերով, սնուցաք
մեր հարուստ մշակոյթով ու հզօրացաք մեր հերոսական պատմութեամբ:

Դուք անցաք սակայն իրարայաջորդ սերունդներ, դեռատի տղաք ու աղջիկ-
ներ, ստուար շարքերով կը շարունակեն ընթանալ ձեր ուղիէն: Ս.Սահակ-Ս.Մես-
րոպ Ազգային Շաբաթօրեայ Վարժարանը կը շարունակէ իր ապահով երթը, եւ
պիտի շարունակէ անխափան, այնքան ատեն որ դուք եւ ձեր նմանները օգնու-
թեան ձեռք կ'երկարէք անոր, ինչպէս որ ըրին ձեզմէ առաջ ձեր զոհաբերող ծնող-
ները:

Լոյսի այս տաճարէն ներս 38 երկար տարիներու վաստակով ծանրաբեռնու-
ած ձեր անցեալի ուսուցիչը, կը դիմեմ ձեզի սիրելի նախկին Սաներս, խնդրելով
որ ձեր լուսնային խառնէք մեր բոլորին ծիգերուն ու ապահովէք այս Վարժարանին
երթը դէպի պայծառ հարիւրամեակ:

**Անդրանիկ Զիլինկիրեան
Երկարամեայ Ուսուցիչ**

Ս. Երրորդության Եկեղեցույ Շուխի Կազմաւորման 87րդ Տարեդարձի Նշում

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Դեկտեմբեր 6ի առաւօտեան, եկեղեցույ ծուխի կազմաւորման 87րդ տարեդարձի Սուրբ եւ անմահ Պատարագը մատուցեց Գանատահայոց Առաջնորդ՝ Արքար Ս. Եպս. Յովակիմեան, իրեն առընթերակայ ունենալով եկեղեցույ Յովի՝ Զարեհ Աւագ Բնիկ. Զարգարեանը: Ս. Սեղանին սպասարկեցին Սարկաւագներ ու դպիրներ: Երգեցողութիւնը կատարուեցաւ Դպրաց Դասին կողմէ, ղեկավարութեամբ դպրապետ Շահէ Ալթունեանի, երգեհոնի ընկերակցութեամբ Սոնա Արթինեանի:

Յընթացս Ս. Պատարագի «Ուրախ Լեր» շարականի երգեցողութեամբ եւ եկեղեցույ ներքին զանգակի ղօղանջներով, Ս. Խորան առաջնորդուեցաւ եկեղեցույ Դպրաց Դասը, ստանալով համար Սրբազան Զօր օրհնութիւնները: Սրբազան Զայրը նոյնպէս օրհնեց, Թորոնթոյի մէջ Զայաստանի Զանրապետութեան հիւպատոս՝ Ռիչըրտ Պերժ Սվազլեանը եւ յաջողութիւն մաղթեց անոր:

Յաւարտ Ս. Պատարագի տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն Դեկտեմբեր 7, 1988ին Զայաստանի երկրաշարժի զոհերուն, եկեղեցույս վախճանեալ հոգեւորականներուն, նախկին Ծխական Խորհուրդներու անդամներուն, կնքահայրերուն, ինչպէս նաեւ հաւատացեալներու պարագաներու հոգիներուն ի հանգիստ:

Սրբազան Զօր հովանաւորութեամբ, Սուրբ Պատարագէն ետք, «Մակարոս Արթինեան» սրահին մէջ ճաշկերոյթ հանդիսութեամբ մը նշուեցաւ եկեղեցույ 87րդ տարեդարձը:

Պատուոյ սեղանը Առաջնորդ Սրբազան Զօր կողքին տեղ գրաւած էին Տէր Զարեհ Աւագ Բնիկ. Զարգարեան եւ երէցկին Նայիրա Զարգարեան, Թեմական Խորհուրդի ատենապետուհի՝ Արթիկ Ալբայ եւ Արա Ալբայ, Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Օհան եւ Տիկ. Անիթա Օհաննէսեան, Զիւպատոս Ռիչըրտ Պերժ Սվազլեան, «Պապայեան» Զինարկի ատենապետ՝ Զայկ եւ Ալիս Սելեան եւ եկեղեցույ Տիկնանց Միութեան ատենապետուհի՝ Ժազին Իսաղուլեան եւ Մասիս Իսաղուլեան:

Ներկաները յոտկայս ունկնդրեցին Գանատայի եւ Զայաստանի քայլերգները, որմէ ետք Առաջնորդ Սրբազան Զայրը օրհնեց սեղանները, եկեղեցույս երիտասարդացի եւ «Սասուն» Պարախումբի անդամները կատարեցին ճաշի սպասարկութիւնը: Բացման

խօսքով հանդէս եկաւ եկեղեցույ երիտասարդացէն՝ Թամար Աթիք:

Մէջ ընդ մէջ կենացի բաժակներ բարձրացուեցան Վեհափառ Զայրապետ Գարեգին Բ.ի, Զայրենիքի, Առաջնորդ Սրբազանի եւ եկեղեցույս Յովիին կենաց՝ մաղթելով իրենց արեւշատութիւն:

Ապա Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգ. Շաբաթօրեայ Վարժարանի աշակերտները ներկայացուցին խմբերգներ, ղեկավարութեամբ Նատա Նաւասարդեանի, իսկ եկեղեցույս «Սասուն» Պարախումբը, ղեկավարութեամբ պարուսոյց Սեւակ Աւագեանի, ելոյթ ունեցաւ հայկական խանդավառ պարերով:

Տեղի ունեցաւ մոմավառութիւն եւ կարկանդակի հատում, մասնակցութեամբ Առաջնորդ Սրբազանի, հիւրերու եւ բարերարներու:

Եկեղեցույս Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Օհաննէսեան անդրադարձաւ եկեղեցիէն ներս տարուած աշխատանքներուն:

Զայկ Սելեան շնորհաւորեց եկեղեցույ տարեդարձը եւ ինչպէս անցեալին, այս տարի եւս եկեղեցույ Ծխական Խորհուրդին նուիրեց 41,000 տոլար եւ Առաջնորդարանին՝ 28,298 տոլար: Իսկ Տիկնանց Միութիւնը Ծխական Խորհուրդին նուիրեց 43,000 տոլարի գումար մը, նոյնպէս եկեղեցույ յարակից մարմինները փոխանցեցին իրենց նուիրատուութիւնները:

Արթիկ Ալբայ շնորհաւորեց եկեղեցույ տարեդարձը, ինչպէս նաեւ հովին ու Ծխական Խորհուրդի անդամները եկեղեցույս ծիրէն ներս տարուած աշխատանքներուն համար: Զիւպատոս Ռիչըրտ Պերժ Սվազլեան իր կարգին շնորհաւորեց եկեղեցույ տարեդարձը, անդրադարձաւ իր ստանձնած պարտաւորութիւններու:

Ապա Զարեհ Աւագ Բնիկ. Զարգարեան փոխանցեց իր պատգամը եւ ըսաւ. «Գանատայի հիւրընկալ հողի վրայ ցեղասպանութենէ վերապրած հող մը հայեր, մտայղացումը ունեցան եկեղեցաշինութեան եւ 1953ին կառուցեցին Թորոնթոյի առաջին եկեղեցին: Օրըստօրէ աճող համայնքի կարիքները մղեցին թորոնթոհայութիւնը 1987ին կառուցելու ներկայ եկեղեցին»: Ան իր խօսքը փակեց ըսելով՝ «Յարգանք այն նուիրեալներուն, որոնք զոհաբերեցին իրենց կեանքը, կերտելու եւ մեզի ժառանգ ձգելու հաւատքի այս տունը: Անոնք այսօր անդարձ բաժնուած են մեզմէ, բայց հոգիով միշտ մեր հետն են»:

Իրենց մատուցած ծառայութեան առիճն հանգստանալու յուշատախտակներով

Հոգեւորականները, խնամակալութիւնը եւ կազմակերպիչ յանձնախումբը տարեդարձի կարկանդակին հետ:

Ս.Երրորդութեան Եկեղեցույ 87րդ տարեդարձի Պաշտօնական ճաշկերոյթի ներկաները:

պարգեատրուեցան Ռիթա Պետրեան՝ «Տարուայ Կին»ը, Գէորգ Պարունեան՝ «Տարուայ Մարդ»ը, Անն Օհաննէսեան՝ «Տարուայ Երիտասարդուհին», Տարօն Մարտիրոսեան՝ «Տարուայ Երիտասարդ» եւ Տէր եւ Տիկնա Արամ եւ Թիկ Իշնար եւ դուստրերը՝ «Տարուայ օրինակելի ընտանիք»ը: Պատուոյ գիրք ստացան Ծխական Խորհուրդի շրջանաւարտ անդամներ Ռօզին Իմաստունեան եւ Գէորգ Պարունեան: Զայկ Սելեան պարգեատրուեցաւ Ս. Երրորդութեան Զայց. Առաք. Եկեղեցույ «Ս. Խաչ» շքանշանով, առիճն գնահատանք իր երկարամեայ ծառայութեան: Ձեռամբ Առաջնորդ Սրբազան Զօր, Առաջնորդարանի «Ս. Խաչ» շքանշանով պարգեատրուեցան Մասիս Աֆարեան եւ Զայկ Սելեան: Ծխական Խորհուրդը ծաղկեփունջեր նուիրեց երէցկին Նայիրային եւ մեծարեալներու տիկնաններուն:

Գաղութիս ազգայիններէն Տէր եւ Տիկնա Կարօ Զաքարեաններ Սրբազան Զօր նուիրեցին ձեռագործ գեղեցիկ Առաջնորդական գաւազան (Ասա) մը:

Կիրակնօրեայի աշակերտներուն կողմէ պատրաստուած տուրմի փոքր խաչեր, Ս. Աւետարանէն առնուած ոսկեայ համարներով, բաժնուեցան ներկաներուն: Անոնց կցուած թիւերէն մէկը որպէս օրուան բախտաւորը, արժանացաւ փայտեայ խաչքարի մը:

Փակման խօսքով Առաջնորդ Սրբազանը գնահատեց Ծխական Խորհուրդը, բարերարները եւ յարակից մարմինները, ապա Տէր Զարեհին նուիրեց Կոմիտասի արձանի մանրակերտը:

Սրբազան Զօր «Պահպանիչ»ով վերջ գտաւ պաշտօնական ճաշկերոյթ հանդիսութիւնը:

Ժամերգութիւն Նուիրուած Մեծ Եղեռնի 100-ամեակի Սրբադասուած 2ոհերու Յիշատակին

Հովանաւորութեամբ Մետրոփոլիթ Յոյն Ուղղափառ Եկեղեցույ Առաջնորդ՝ Սոթրիքոս Ս. Արք. Աթանասուպի եւ Գանատահայոց Թեմի Առաջնորդ՝ Արքար Ս. Եպս. Յովակիմեանի ու կազմակերպութեամբ Օնթարիոյի Ուղղափառ Եկեղեցիներու Խորհուրդի, Դեկտեմբեր 9ին, երեկոյեան, Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն Զայց. Առաք. Եկեղեցույ մէջ տեղի ունեցաւ Մեծ Եղեռնի 100ամեակի սրբադասուած անմեղ զոհերու յիշատակին նուիրուած խաղաղական ժամերգութիւն:

Եկեղեցույ Հոգեւոր Հովի Զարեհ Աւագ Բահանայ Զարգարեան, բարի գալուստ մաղթեց օտար եւ հայ Ուղղափառ Եկեղեցիներու Առաջնորդներուն, հովիներուն եւ ներկայ հաւատացեալներուն, որոնք եկած էին միասնաբար աղօթելու Ապրիլեան Եղեռնի սրբադասուած զոհերու յիշատակին նուիրուած սոյն

ժամերգութեան:

Շարականներու երգեցողութիւնները ներդաշնակ կերպով կատարուեցան եկեղեցույ Դպրաց Դասին կողմէ, ղեկավարութեամբ դպրապետ՝ Շահէ Ալթունեանի, իսկ Սուրբ Գիրքի ընթերցանութիւնները կատարուեցան օտար եւ հայ հոգեւորականներու կողմէ:

Յաւարտ ժամերգութեան, Տէր Զարեհ Աւագ Բահանան ներկայացուց օրուայ պատգամներ Սոթրիքոս Սրբազանը, տալով կենսագրական ամփոփ գիծերը:

Սոթրիքոս Սրբազան հաղորդական ոճով փոխանցեց օրուայ պատշաճ պատգամը:

Շնորհաւորական խօսքերով հանդէս եկաւ Թեմիս Առաջնորդ Գերշ. Տ. Արքար Սրբազան Զայրը, ապա Սոթրիքոս Սրբազանին յանձնեց Ս. Էջմիածինէն բերուած փայտեայ խաչքար մը:

Տեղապաւնութեան զոհերու սրբադասման արարողութիւնը, Էջմիածնի մէջ:

Գանատայի Պետության հովանավորությամբ՝ «Մուսա Լերան Յերոսմարտը» Ցուցահանդես

Դեկտեմբեր 10ին, Մոնթրեալի Յրեական Ողջակիզումի թանգարանին մէջ բացումը կատարուեցաւ «Մուսա տաղի քառասուն օրերը. Դիմադրութեան վկայութիւն մը՝ Հայոց Յեղասպանութեան օրերուն» խորագիրը կրող ցուցահանդէսին, ուր կը ներկայացուին արխիւային լուսանկարներ՝ համապատասխան պատմական բացատրութիւններով: Ցուցահանդէսը կազմակերպուած է Հայոց Յեղասպանութեան 100ամեակի Գանատայի Միացեալ մարմնի եւ Մոնթրեալի Յրեական Ողջակիզումի թանգարանին կողմէ եւ կը վայելէ հովանավորութիւնը Գանատայի ներգաղթի նախարարութեան: Ցուցահանդէսը պիտի շարունակուի մինչեւ 2016ի Փետրուար:

Ցուցահանդէսի բացման հանդիսութեան խօսք առաւ Գանատայի մօտ Հայաստանի դեսպան Արմէն Եգանեան, որ յատուկ շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Գանատայի պետութեան ցուցահանդէսը հովանաւորելուն առիթով: Հայոց Յեղասպանութեան 100ամեակի Գանատայի Միացեալ մարմնի նախագահ Միքէլ Գարազաշեան վեր առաւ հայ-իրեական այս համատեղ նախաձեռնութիւնը, շեշտելով երկու ժողովուրդներու ծակատագրակից պատմութիւնը: Ան նաեւ իր, յանուն մուսալեռցիներու շառաւիղներուն, շնորհակալութիւն յայտնեց ֆրանսացի ծովակալ Տարթիէ Տը Ֆուռնէին, որուն հրահանգին շնորհիւ ֆրանսական մարտանաւերը փրկեցին Մուսա Լերան ժողովուրդը:

Մուսա Լերան հերոսամարտի ղեկավար Մովսէս Տէր Գալուստեանի որդին տղթք: Վազգէն Տէր Գալուստեան շեշտեց, թէ միջազգային ընտանիքը այսօր պէտք է դասեր քաղէ պատմութենէն եւ չթոյլատրէ, որ կրկնուին անցեալի ցեղասպանական յանցագործութիւնները:

Երեկոյեան, Յրեայ ցեղասպանագէտ եւ պատմաբան Եայիր Օրոն նոյն թանգարանին մէջ ներկայացուց «Ֆրանց Վերֆէլի Մուսա Տաղի 40 օրերը վէպի աղբեցութիւնը Բ. Աշխարհամարտի իրեական դիմադրութեան վրայ» նիւթը: Պատմաբան Օրոն շեշտեց, թէ յատկապէս Վարշաւոյ իրեական թաղամասերուն մէջ, Վերֆէլի վէպը ծառացումի խթան եւ դիմադրութեան ներշնչարան հանդիսացած է հրեայ ժողովուրդին: Բանախօսութեան ընթացքին Օրոն խստօրէն դատապարտեց Իսրայէլի կառավարութեան բացասական դիրքորոշումը Հայոց Յեղասպանութեան ծանաչման գծով եւ կոչ ուղղեց Գանատայի կառավարութեան, որ իր կրթական ծրագիրներուն մէջ ներառէ 2-րդ դարու ցեղասպանութիւններու պատմութիւնը:

Միջազգային Ուսուցչաց Օրուայ 6րդ Տօնակատարութիւն Թորոնթոյի Մէջ

Մեծարեալներ՝ Ծործ Զիրինեան, Դոկտ. Լորն Զիրինեան, Դոկտ. Իզապէլ Գաբրիէլեան-Չըրչիլ, եւ Դոկտ. Ալէն Ուայթհորն:

Սատաթ Բ. Մամուրեան

1994ին «UNESCO»-ն Հոկտեմբեր 5ը նշանակեց որպէս Ուսուցչաց Միջազգային Օր «World Teachers Day», այն յոյսով որ մարդիկ, նուազագոյն տարուան այդ օրը գնահատեն եւ արժեւորեն ուսուցիչներու աշխատանքը եւ ծանչնան անոնց կենսական դերը:

Օնթարիոյի Հայ Ուսուցիչներու Միութիւնը տօնախմբեց 6րդ տարեկան Ուսուցչաց միջազգային Օրը, Հոկտեմբեր 30, 2015ին, երեկոյեան, Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցոյ «Մակարոս Արքիմեան» սրահին մէջ:

Հանդիսութեան ներկայ էին Եկեղեցոյի հոգեւոր հովիւ՝ Զարեհ Ա. Քինյ. Զարգարեան, Ս. Աստուածածին Եկեղեցոյի հոգեւոր հովիւ՝ Ստեփանոս Վրդ. Բաշայեան, օգնական հովիւ՝ Կոմիտաս Ա. Քինյ. Փանոսեան, Վերապատուելի Եսայի Սարմազեան, գաղութի մշակութային միութիւններու ներկայացուցիչներ, ուսուցիչներ եւ համակիրներ:

Բացման խօսքով Էօժենի Բարսեղեան ըսաւ. «...Ուսուցչութիւնը գործ մը չէ, պարզ պաշտօն մըն ալ չէ, այլ կոչում մըն է: Շատ անգամներ կը մոռնանք գնահատել անոնց նուիրումը: Այդ անձինք որոնք կ'որոշեն հայերէնի ուսուցման ասպարէզին նետով, հայրենիքէն հեռու այս ափերու վրայ, որքան մեծ դեր կը խաղան մեր մշակոյթի, գաղութի եւ հայ ազգի յարատեւման մէջ...»:

Յայտագիրը շարունակուեցաւ տեսերիզի ցուցադրութեամբ, պատրաս-

տուած Լուիզի Կարապետեանի եւ Քրիսթինա Նշանի կողմէ: Մեծ պատահի մը վրայ ցոյց տրուեցաւ Յեղասպանութեան զոհ գացած հոյլ մը մտաւորական-ուսուցիչներու լուսանկարները, հակիրճ կենսագրութեամբ, զորս ընթերցեցին երիտասարդ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներ:

Յանձնախումբը նախկին դատաւոր Ա. Պապիկեանի (ճախէն՝ Չրոյ) եւ Մ. Գարազաշեանի հետ (աջէն՝ Յրոյ):

ապա մոմեր տեղադրելով անոնց նուիրում ծաղկեպսակին ներքոյ: Յիշատակուած նահատակ դաստիարակ-ուսուցիչներն են. Լեւոն Աղապապեան (1887-1915), Արիս Իսրայէլեան (Տիւրունի-1885-1915), Շաարշ Քրիսեան (1886-1915), Ղազար Ղազարեան (Մարգ-

պետ - 1878-1915), Սերովբէ Նորատունկեան (1884-1915), Տիգրան Զեօկիւրեան (1884-1915), Միհրան Թապագեան (1878-1915), Գրիգոր Եսայեան (1883-1915), Մելքոն Կիրճեան (Հրանդ- 1859-1915), Ռուբէն Զարդա-

շար. տես. էջ 28

SEPARY LAW
BARRISTERS & SOLICITORS

Talar Awakian
Associate Lawyer

45 Sheppard Ave E., Unit 930
Toronto, ON, M2N 5W9

Tel: 647.352.4529
talar@separylaw.com

Family Law

- Separation • Divorce • Property Division
- Custody / Parenting • Child & Spousal Support

We Also Practice

- Business Law • Wills & Powers of Attorney
- Civil Litigation

Dr. Tatevik Shaboyan, Optometrist

- ✓ Comprehensive Eye Exams
- ✓ Contact Lenses
- ✓ Visual Field Testing
- ✓ Evening & Weekend Appointments
- ✓ Direct Insurance Billing! (Most major carriers)
- ✓ New Patients, Emergencies & Walk-ins Welcome!

Call or visit us for
your vision care needs

3410 Sheppard Ave. East, Suite #205
Toronto, ON M1T 3K4
(Sheppard & Warden)
(416) 700-3003

www.drshaboyan.com

Աշխարհի Մեջ Հինգ Միլիարդ Մարդ Կը Ճանչնայ Հայոց Ցեղասպանությունը

Յարութ Սասունեան

Անցեալ ամիս իմ խմբագրականին մէջ տեղեկացուցած էի «Զոկայի» հետազոտական կեդրոնին կատարած հարցախոյզի արդիւնքներուն մասին, ըստ որոնց, ամերիկեան հասարակութեան միայն 35 տոկոսը տեղեկ է Հայոց Ցեղասպանութեան մասին: Ես կը կարծէի, թէ ատիկա ցած ցուցանիշ է՝ ակնկալելով, որ ամէկ մեծ թիով ամերիկացիներ պէտք էր իրազեկուած ըլլային Հայոց ցեղասպանութեան մասին:

Որոշ ընթերցողներ իրաւացիօրէն մատնանշեցին, որ 35 տոկոսը երբեք ցած ցուցանիշ չէ, քանի որ՝

1. Կը նշանակէ Միացեալ Նահանգներու ամէկ քան 300 միլիոն հաշուող բնակչութեան մէկ երրորդը (առնուածն 100 միլիոն ամերիկացի) տեղեկ է Հայոց ցեղասպանութեան մասին:

2. Ամերիկացիներուն մեծ մասը տեղեկ չէ նոյնիսկ այժմ կատարուող իրադարձութիւններուն մասին, ո՞ր մնաց՝ ցեղասպանութեան մը, որ տեղի ունեցած է հեռաւոր երկրի մը մէջ, մէկ դար առաջ:

Այս շաբաթ պիտի ուզէի ներկայացնել արդիւնքները այլ կարեւոր հարցախոյզի մը, որ կատարած են ֆրանսական երկու խումբեր՝ «Ֆոնտափոլ»-ի (Քաղաքական նորարական հիմնադրամ) եւ Շոպի յիշատակի հիմնադրամը՝ աշխարհի 31 երկիրներու մէջ: Այս միջազգային հարցախոյզին ընթացքին 33 հարցում ուղղուած է 24 լեզուով 16-29 տարեկան 31,172 երիտասարդներու՝ տարբեր միջազգային կարեւոր իրադարձութիւններու, ներառեալ Հայոց ցեղասպանութեան մասին անոնց գիտելիքներուն եւ բնութագրման վերաբերեալ:

Ստորեւ ներկայացուած են կարեւոր հատուածներ 164 էջ կազմող միջազգային հարցումէն, որ հրապարակուած էր ֆրանսերէն.

- Միջին հաշուով, 31 երկիրներու մէջ հարցուածներու 90 տոկոսը ընդունած է, որ Հայկական ողջակիզումը ցեղասպանութիւն էր, իսկ 77 տոկոսը համարած է, որ 1,5 միլիոն հայերու կոտորածը թրքական կառավարութեան կողմէն

եւ ցեղասպանութիւն էր: Ասիկա բաւական բարձր ցուցանիշ է, քանի որ 100 տարի անց այդ բարբարոսական ոճրագործութիւններուն մասին յիշողութիւնները կը շարունակեն վառ մնալ աշխարհի երիտասարդ սերունդի գիտակցութեան մէջ:

- Հայոց Ցեղասպանութեան մասին տեղեկ անձերուն տոկոսը ամէկ բարձր է եւրոպացիներու մօտ (86 առ հարիւր). առաջին հորիզոնականի վրայ է Ֆրանսան (93 առ հարիւր), անոր կը յաջորդեն Յունաստանը (90 առ հարիւր), Մեծն Բրիտանիան (68 առ հարիւր) եւ Միացեալ Նահանգները (64 առ հարիւր): Զարմանալի չէ, որ ամէնէն ցած ցուցանիշը արձանագրուած է Թուրքիոյ մէջ (33 առ հարիւր): Սակայն այս ցուցանիշը այնքան ալ յուսահատեցնող չէ, ինչպէս կը թուի առաջին հայեացքէն:

Հակառակ թրքական կառավարութեան կողմէ Ցեղասպանութեան դարաւոր ժխտման յօրինածքին՝ պետական հսկայական միջոցներու օգտագործումով, հրաշք կարելի է համարել, որ թուրք երիտասարդներու մէկ երրորդը՝ տասնեակ միլիոնաւոր թուրքեր կը մերժեն իրենց կառավարութեան քաղաքականութիւնը՝ առանց վարանելու կամ վախի ճիշդ պատասխան տալով հարցումը իրականացնողներու: 33 առ հարիւր նաեւ ցոյց կու տայ, որ Հայոց ցեղասպանութեան փաստերը Թուրքիոյ մէջ ճանչցուած են թուրք ազատականներու եւ մտաւորականութեան փոքր ծիրէն դուրս:

- Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչցած երիտասարդներու տոկոսային յարաբերութիւնը միայն 26 երկիրներուն մէջ հետեւեալն է. Աւստրալիա (67 առ հարիւր), Աւստրիա (85 առ հարիւր), Պելձիքա (81 առ հարիւր), Գերմանիա (83 առ հարիւր), Դանիա (81 առ հարիւր), Էսթոնիա (81 առ հարիւր), Սպանիա (86 առ հարիւր), Իսրայէլ (88 առ հարիւր), Իտալիա (87 առ հարիւր), Լաթվիա (84 առ հարիւր), Լեհաստան (87 առ հարիւր), Լիթվիա (70 առ հարիւր), Խորուաթիա (87 առ հարիւր), Քանադա (71 առ հարիւր), Հնդկաստան (51 առ հարիւր), Հունաստան (76 առ հարիւր), Հոնկոնգ (87 առ հարիւր), Ժամբիա (68 առ հարիւր), Զոմբիա (87 առ հարիւր), Զե-

Վատիկանի մէջ Ֆրանսիս պապը կը կատարէ պատարագ նոյնուամբ Հայկական Ցեղասպանութեան զոհերուն:

խիա (74 առ հարիւր), Չինաստան (80 առ հարիւր), Ռումանիա (72 առ հարիւր), Ռուսիա (84 առ հարիւր), Սերպիա (86 առ հարիւր), Ուքրանիա (65 առ հարիւր) եւ Ֆինլանտա (83 առ հարիւր):
- Ռուստայի թուրքներու ցեղասպանութիւնը՝ հոլոքներու կողմէն, երրորդ ամէնէն բարձր (76 առ հարիւր) հանրային իրազեկուածութիւնը ունի 31 երկիրներու մէջ, ամէկ քիչ՝ քան Հնդկական ողջակիզումը եւ Հայոց ցեղասպանութիւնը՝ հակառակ անոր ամէկ ուշ՝ 21 տարի առաջ տեղի ունենալուն...

- Հարցուածները տարբեր տոկոսային յարաբերութեամբ դասակարգած են հետեւեալ իրադարձութիւնները՝ իբրեւ ցեղասպանութիւն, թէ՛ անտեսելով Քամպուտիոյ ցեղասպանութեան գոյութիւնը.

1. Միացեալ Նահանգներու կողմէ հիվէական ռումբեր նետելը Ճափոնի Հիւրոշիմա եւ Նակասաքի քաղաքներուն վրայ, 1945 թ., 70 առ հարիւր:

2. 1937 թ. Նանկինի ջարդերը Չինաստանի մէջ՝ Ճափոնի կայսերական բանակին կողմէ, 66 առ հարիւր:

3. Ափրիկեան եւ ասիական երկիրներու գաղութացումը Եւրոպայի եւ Միացեալ Նահանգներու կողմէ, 55 առ հարիւր:

4. 1932-33 թուականներու սովը Ուքրանիոյ մէջ, 41 առ հարիւր:

5. 1943 թ. սովը Հնդկաստանի մէջ, 37 առ հարիւր:

Վերոնշեալ թիւերը ցոյց կու տան, որ 31 երկիրներու մէջ երիտասարդներու՝ Հայոց ցեղասպանութեան մասին տեղեկացուածութեան մակարդակը ամէկ բարձր է, քան՝ այս հինգ պատմական արհաւիրքներուն:

Այս միջազգային հարցախոյզին կառուարագոյն յայտնութիւնը՝ Թուրքիոյ կառավարութեան ակնյայտ պարտութիւնն է Ցեղասպանութեան ժխտման տեսական պայքարին մէջ, ոչ միայն միջազգայնօրէն, քանի որ վերջերս աճած է Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցած երկիրներուն թիւը, այլ նաեւ՝ երկրին մէջ, քանի որ թուրք երիտասարդներուն մէկ երրորդը նոյնպէս կը ճանչնայ զայն...

Վերջապէս, եթէ ենթադրենք, որ ուսումնասիրուած երկիրներու ամբողջ բնակչութիւնը ունի երիտասարդներու գիտելիքներուն նոյն 77 առ հարիւրը, կրնանք հաշուարկել, որ այդ 31 երկիրներուն մէջ ապրող չորս միլիարդ մարդոց մէկ միլիարդ տեղեկացուած է Հայոց Ցեղասպանութեան մասին: Մենք կրնանք նոյն կերպով այդ 77 տոկոսը տարածել ամբողջ աշխարհի 7,25 միլիարդ բնակչութեան վրայ, այսինքն ամէկ քան 5 միլիարդ մարդ կը ճանչնայ Հայոց Ցեղասպանութիւնը...

Թուրքիա 2015ին Շարունակեց Ցեղասպանութիւնը. Ռ. Զարաքօլու

Թուրք ազատամիտ հրապարակագիր ու մտաւորական Ռակըպ Զարաքօլու, որ ներկայիս Եւրոպա կը մնայ, ելոյթ մը ունեցաւ Պերլինի Շարլոթենպուրկ շրջանի քաղաքապետութեան սրահին մէջ, Հայոց եկեղեցւոյ ու Մշակութային կեդրոնին կողմէ կազմակերպուած հաւաքի մը ընթացքին: Բանախօսութեան նիւթն էր՝ «2015 թուականը ինչ բերաւ»:

Զարաքօլու ըսաւ, որ հարիւրամեակը լաւ առիթ մըն էր, որպէսզի Թուրքիա երես առ երես գար իր պատմութեան հետ, բայց ոչ միայն ներողութիւն չխնդրեց եւ հատուցում չվճարեց, այլ նոյնիսկ հայ ժողովուրդին նկատմամբ յարգանք չկրցաւ ցուցաբերել: «Հայ ժողովուրդը բան մը կորսնցո՞ւց ասկէ: Ո՛չ: Դարձեալ Թուրքիան է որ կորսնցուց», շեշտեց ան:

Ըստ Զարաքօլուի՝ Թուրքիա, որ կը յամառի իր կեցածքը չփոխելուն վրայ, քայլեր առաւ ո՛չ թէ դէպի ժողովրդավարութիւն, այլ դէպի առաւել ամբողջատիրութիւն: Հայոց Ցեղասպանութեան ուրացումը այս ամբողջատիրութեան մէկ գաղափարախօսութիւնը դարձաւ: Մինչդէռ Թուրքիոյ ժողովրդավարացման պայմաններէն մէկը՝ Ցեղասպանութեան

ճանաչումն ու ներողութիւն խնդրելն է, որ այլեւս կենսական անհրաժեշտութիւն մը դարձած է ո՛չ թէ զոհուած ժողովուրդներու տեսանկիւնէն, այլ՝ Թուրքիոյ գոյատեւման տեսանկիւնէն:

«Թուրքիա նոյն սխալները յամառօրէն կը կրկնէ: Մինչդէռ անհրաժեշտ դարձած է, որ «անգամ մըն ալ երբեք» ըսելու մտայնութիւնը հասունայ: Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը իր այս պնդումով անուղակիօրէն ըսել կ'ուզէ, որ եթէ պէտք ըլլայ՝ դարձեալ կ'ընենք նոյնը: Թուրքիա հարիւր տարի ետք ուսումնառած է դէպի Թալէթ-Էնվեր-Ճեմալ եռեակի արկածախնդրական քաղաքականութիւնը», պնդեց ան:

Զարաքօլու, որ իր երկար բանախօսութիւնը զարգացուց այս վերլուծումներով՝ ըսաւ, որ հարիւր տարի առաջ սկսած Ցեղասպանութիւնը 2015ին իր վերջնական հանգրուանին հասաւ՝ Սուրիոյ եւ Իրաքի մէջ վերապրող երրորդ կամ չորրորդ սերունդ հայերուն, ասորիներուն եւ եգիպտիներուն «արմատը չորցնելով»: «Հայերն ու եգիպտիները հանգիստ կեանք մը կ'ապրէին Սուրիոյ ու Իրաքի մէջ. այդ ալ վերջացաւ», ըսաւ ան:

Զարաքօլու ամբաստանեց արեւմտեան երկիրները, որոնք ոչինչ ըրին հայերուն համար: Ան վերլուծեց նաեւ Թուրքիոյ այժմու քաղաքականութիւնը՝ զայն «ճիհատապաշտութիւն» կոչելով: Զարաքօլու յիշեցուց սակայն, որ այս տարի Ապրիլ 24ին, Էջմիածինի մէջ Ցեղասպանութեան զոհերը զոհ ըլլալէ դադրեցան ու սրբութեան տիտղոսին ար-

ժանացան: «Ասիկա խորհրդանշական ձեռնարկ մըն էր, որ զոհը կը սրբացնէր: Անոնց գերեզմանները բաց չեն, անոնք թաղուած են ամբողջ ժողովուրդի մը սիրտին մէջ: Իսկ Թուրքիա պիտի շարունակէ մնալ մարդկութեան դէմ գործուած ծանր յանցանքի մը տակ», եզրակացուց թուրք մտաւորականը:

130 Միլիոն Դրամ՝ Տաուշի Սահմանամերձ Շրջաններուն

Տաուշի մարզի սահմանամերձ շրջանը

Հայաստանի կառավարության պահեստային ֆոնդին 130 միլիոն դրամ պիտի յատկացուի Տաուշի մարզի սահմանամերձ շրջաններուն՝ առաջնահերթ լուծում պահանջող հիմնախնդիրներու լուծման ուղղությամբ իրականացուելիք աշխատանքներուն համար: Ըստ հիմնադրման՝ Տաուշի մարզի սահմանամերձ շրջաններուն մէջ կան շարք մը հիմնախնդիրներ՝ ենթակառուցուածքներու բարելաւման, մասնաւորապէս, կազմի ու ջուրի մատակարարման, ոռոգման եւ այլ ոլորտներու մէջ:

Գումարը պիտի յատկացուի մարզի ենթակառուցուածքներու բարելաւման, կազմի եւ ջուրի մատակարարման, ոռոգման եւ այլ ոլորտներու մէջ ընկերային բնոյթի ծրագիրներու համաֆինանսա-

ւորման նպատակով:

Կառավարութեան որոշմամբ ընկերային աջակցութիւն պիտի տրամադրուի Արարատի մարզի Պարոյր Սեւակ սահմանամերձ համայնքի բնակիչներուն: Նախատեսուած է աջակցութիւնը տրամադրել 2015ի Սեպտեմբեր 1էն մինչեւ Դեկտեմբեր 31 երկարած ժամանակահատուածին համար՝ բաժանորդներու սպառած կազմի ծաւալի (մինչեւ 30 խմ.) 50 տոկոսի չափով, սպառած ելեկտրականութեան ծախսի համար (մինչեւ 120 քիլովաթ)՝ 50 տոկոսի չափով, ոռոգման ջուրի գինի մասնակի, ինչպէս նաեւ գոյքահարկի եւ հողի հարկի ամբողջութեամբ փոխհատուցման նպատակով:

«Որդեգրէ Գիւղ Մը» Ծրագիրը Սկիզբ Առաւ Արեւի Գիւղէն

Դեկտեմբեր 11ին Վայոց Ձորի Արեւի Գիւղին մէջ տեղի ունեցած է «Որդեգրէ Գիւղ մը» ցուցանակի տեղադրումը, որով հիմք դրուած է Նոր Զեյլանտայի հայ համայնքին կողմէ Արեւիի եւ շրջակայ գիւղերու որդեգրման: Այս մասին կը գրէ Mediamax.am-ը:

«Որդեգրէ Գիւղ մը» հայեցակարգը մշակուած է Նոր Զեյլանտայի եւ Աւստրալիոյ քաղաքացի, «Ծագումը: Բացալատում» վէպի հեղինակ Լեն Ուիքսի կողմէ:

Շրջելով Հայաստանի մարզերուն մէջ եւ տեսնելով հայկական գիւղերու անմխիթար վիճակը՝ ան նախաձեռնած է այս ծրագիրը, որ կը կապէ հայկական գիւղերն ու անոնց շրջակայքը յստակ երկրի հետ, ուր կը գործէ հայկական համայնքը:

Ծրագիրը անմիջական կապ կը

ստեղծէ երկու կողմերուն միջեւ՝ առանց որեւէ միջնորդի եւ կը վերահսկուի սփիւռքահայութեան կողմէն: Անիկա կ'իրականացուի փոքր ծրագիրներու միջոցով՝ չպահանջելով մեծ գումարներու ներդրում:

«Որդեգրէ Գիւղ մը» ծրագիրը նպատակ ունի գեղեցկացնել, մաքրել հայկական գիւղերը ոչ միայն գիւղի բնակիչներուն համար, այլեւ՝ զբօսաշրջիկներուն:

Ներկայիս հայեցակարգի հեղինակ Լեն Ուիքսը կ'աշխատի իր վէպի հիման վրայ ֆիլմ-եռերգութիւն ստեղծելու ուղղութեամբ, որ իւրօրինակ գովազդ պիտի հանդիսանայ Հայաստանի համար՝ մեծ պատահով ցուցադրելով Հայաստանի գեղեցկութիւնը, մշակոյթը, պատմութիւնը, ինչպէս նաեւ անդրադառնալով Հայոց Ցեղասպանութեան:

Սահմանամերձ Շրջաններու Դպրոցներուն Մէջ Ապաստարաններ Կառուցուած Են

Տաուշի մէջ Հայ-ազրպէյճանական սահմանը

Հայկական Կարմիր Խաչը եւ «Կարմիր Խաչի միջազգային կոմիտէ»-ի պատուիրակութիւնը Տաուշի մարզի սահմանամերձ 15 շրջաններու մէջ կազմակերպած են հակառակորդի ռմբակոծումէն եւ պայթուցիկ սարքերէ պաշտպանուելու վերաբերող դասընթացքներ:

Դեկտեմբեր 10ին սահմանամերձ Կոթիի դպրոցի 9-12րդ դասարաններու աշակերտները մատչելի կերպով ծանօթացած են ռմբակոծումի ընթացքին պաշտպանուելու ձեւերուն: Դպրոցին ուսուցիչները եւ աշակերտները ըսած են, թէ շատ կարեւոր է դասընթացը, քանի որ հակառակորդին կրակոցները յաճախակի են:

Նման վտանգ դիմագրաւող Տաուշի սահմանամերձ գիւղերուն՝ Ոսկեպարի, Ոսկեանի, Բաղանիսի եւ այլ շրջաններու դպրոցներուն մէջ, «Կարմիր Խաչ»-ի հովանաւորութեամբ, կառուցուած են ապահով սենեակներ՝ կրակոցներէն պատսպարուելու համար:

Ոսկեպարի միջնակարգ դպրոցի շէնքը 90ականներու իրադարձութիւններու ականտեսը եւ վկան է: «Ինքս այդ տարիներից աշխատել եմ դպրոցում, եւ այդ տարիներից հնարաւորութեան սահմաններում կազմակերպել ենք պաշտպանութիւնը: Վերջապէս այս տարի մեր գիւղապետարանի միջամտութեամբ «Կարմիր Խաչ»-ի Հայաստանի գրասենեակի ներկայացուցիչներն ընդառաջեցին մեզ, ապահովեցին համեմատաբար անվտանգ անկիւն», նշած է Ոսկեպարի գիւղապետ Յարութիւն Ալաւերդեան:

Բաղանիսի դպրոցին մէջ եւս կառու-

ցուած է ապաստանարան: Գիւղապետ Նարեկ Սահակեան կը ծրագրէ զայն ներկել եւ կահաւորել, որպէսզի երեխաներու հոգեբանութեան վրայ վատ ազդեցութիւն չունենայ:

«Ուզում եմ փաստել, որ վերջին մի տարուայ մէջ երկու կարեւոր ծրագիր ենք իրականացրել Կարմիր Խաչի հետ՝ առանձին թաղամասին ջուր ենք ապահովել եւ դպրոցում ապահով սենեակ ենք կառուցել», ըսած է Նարեկ Սահակեան: Այժմ դպրոցի միայն մէկ հատուածը ջեռուցուած է: Աշակերտներուն թիւը նկատելիօրէն պակսած է: Որոշ աշակերտներ տեղափոխուած են մարզի անյի ապահով տարածքներ եւ այնտեղ կը շարունակեն ուսումը, ուրիշներ մայրաքաղաք փոխադրուած են:

Կոթիի գիւղապետարանը եւս գերծէ մնացած թշնամիի յարձակումէն:

Գիւղապետ Ֆելիքս Մելիքեան շեշտած է, որ հակառակորդը Օգոստոս-Սեպտեմբեր ամիսներուն, տարբեր տեսակի, նաեւ՝ հրետանային զինատեսակներով գիւղը կը ռմբակոծէր: «Դեռեւս Յուլիս ամսուայ սկզբից, երբ տարածքում իրականացում էր հացահատիկի բերքահաւաք, հակառակորդը կրկին դրսեւորեց ակտիւութիւն, եւ գնդակոծութեան եւ հրետակոծութեան հետեւանքով շուրջ 30 հեկտար հացահատիկի հողատարածք չհնձուեց», նշած է Կոթիի գիւղապետը:

Թէեւ մարդիկ կ'ապրին ամէն վայրկեան սպասելով թշնամիի յարձակման, բայց ամուր կանգնած են իրենց հողի վրայ: Անոնք կը վստահեցնեն. «Ամէն բան լաւ կը լինի, եթէ լինի խաղաղութիւն»:

Մայր Աթոռին Կողմէ Դրամական Օժանդակութիւն Տրամադրուած Է 1200Է Աւելի Ընտանիքի

Ս. Էջմիածինի ընկերային ծառայութեան տնօրէն Մարկոս քահանայ Սանգասարեան ներկայացուցած է Աթոռին կատարուած աշխատանքներն ու ցուցաբերուած ընկերային օժանդակութիւնները:

Անոր համաձայն՝ 2015ին 65 միլիոն դրամ արժողութեամբ դրամական եւ նիւթական աջակցութիւն ցուցաբերուած է 1200է աւելի ընտանիքներու: Այս ծրագիրէն օգտուողներուն մեծամասնութիւնը կարիքաւոր ընտանիքներն են, հաշմանդամութեան խնդիրներ ունեցող անձեր, հիւանդներու ընտանիքներ, սուրիահայեր եւ սահմանամերձ գոտիներու բնակիչներ: Անոնք կը ձգտին ներկայացուած համապատասխան դիմումին եւ անոնց հետ կատարուած հարցազրոյցներու հիման վրան, որպէսզի կարելի ըլլայ ձգտել անոնց կարիքները եւ ըստ այնմ հոգալ անոնց: «Դիմող ընտանիքները եւ քաղաքային, եւ գիւղական շրջաններից են: Նրանց մօտ 50

տոկոսին օգնութիւն է տրամադրուում: Պէտք է ասել, որ այստեղ միայն ամենակարիքաւորների հարցը չէ: Օրինակ, կարող է քաղաքացին շատ կարիքաւոր չէ, բայց դժբախտ դէպք է տեղի ունեցել, կամ երեխայի մօտ ծանր հիւանդութիւն է բացայայտուել: Բնականաբար օգնում ենք», ըսած է ծառայութեան տնօրէնը:

Ան դիտել տուած է, որ իրենք նաեւ հոգեբանական աշխատանք կը տանին, խորհուրդներ կու տան, յատկապէս այն անձերուն, որոնք կարիքաւոր չեն, սակայն կ'ուզեն օգտուիլ այս ծրագրիէն: «Նրանց պէտք է օգտակար լինել, որ հասկանան՝ ծուլութեամբ, ինչ-որ բան ուզելով, չպէտք է ապրել: Բարեգործութիւնն այն չէ, որ մարդկանց սովորեցնես ծուլութեան. դրա հասցրած բարոյական վնասի հետեւից դժուար կը լինի հասնել», հաստատած է քահանան:

Խօսելով ապագայի ծրագիրներուն մասին՝ քնն. Մանգասարեան ըսած է, որ արդէն պիտի սկսի «Ուրախ Ամառոր

սահմանում» ծրագիրը, որով մայրաքաղաքին մէջ տօնական գնումներ կատարող բնակիչներուն կարելիութիւն պիտի տրուի նուէր գնել սահմանամերձ շրջաններու բնակիչներուն համար: Ըստ անոր՝ այս ծրագրին համար կը գործակցին Արաբկիր, Դաւթաշէն, Կենտրոն վարչական շրջաններու «Երեւան սիթի» հանրախանութներուն եւ «Քարֆուր»-ի հետ:

«Շեշտը դնում ենք շնորհատրանքի, այդ մարդկանց Ամանորի եւ Սուրբ Ծննդեան տօներին ուրախութիւն պարգեւելու վրայ: Այսինքն, նպատակը ոչ թէ սահմանամերձ շրջանի բնակիչներին սոցիալապէս աջակցելն է, այլ շնորհատրելը: Դեկտեմբերի 19ին նշուած սուրբ Երմարկոսի մոտքերի եւ դրամարկոսի մօտ կը լինեն շուրջ 100 կամաւորներ: Նրանք գնորդներին կը տրամադրեն ծրագրի վերաբերեալ տեղեկատուական թերթիկներ: Ցանկալի է, որ սահմանամերձ բնակիչների հա-

մար նախատեսուած գնումները լինեն քաղցրաւենիքի, գրենական պիտոյքների, խաղալիքների, տնտեսական ապրանքների, պարէնային սննդամթերքի տեսքով: Մենք շատ ենք խօսում, որ սահմաններն ամուր են ոչ միայն զինուորներով, այլեւ այնտեղ ապրող մարդկանցով: Սա էլ փոքրիկ առիթ է, որ կարողանանք մեր հոգատարութիւնը ցոյց տալ սահմանամերձ բնակավայրերի բնակիչներին եւ փոխանցել մեր ջերմութիւնը», յայտնած է ընկերային ծառայութեան տնօրէնը:

Ստացուած նուէրները պիտի տարուին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին, ուր պիտի դասատրուին եւ ուղարկուին Իջեան: Նուէրները պիտի տրամադրուին Իջեանի տարածաշրջանի սահմանամերձ 8 գիւղերուն: Այդ օրը Իջեանի մէջ տեղի պիտի ունենայ համերգային մեծ նախաձեռնութիւն, որմէ ետք նուէրները պիտի բաշխուին համայնքապետներուն եւ տեղւոյն հոգեւորականներուն կողմէ:

Երեւանի Դպրոցը՝ Սահմանապահ Չինուորի Եւ Դպրոցականի Կողքին

Թաթուլ Յակոբեան

Բերքաբեր գիւղը գտնուում է Տաւուշի մարզում՝ Հայաստան-Ադրպեյճան պետական սահմանի վրայ: Դէմ դիմաց գտնուող հարեւան ագրպեյճանական գիւղի՝ Մազամի հետ սահմանը անցնում է Ջողագի ջրամբարով: Այս ջրամբարը կառուցուել է Խորհրդային Միութեան վերջին տարիներին՝ Իջեանի ու Նոյեմբերեանի եւ Ղազախի շրջանների հայկական եւ ադրպեյճանական գիւղերի այգիները եւ դաշտերը ոռոգելու նպատակով: Արցախեան պատերազմի պատճառով ջրամբարը հնարաւոր չէ շահագործել: Հնարաւոր չէ նաեւ ծով որսալ, քանի որ հէնց մօտենում եւ ջրամբարին, հակառակորդը կրակում է:

Բերքաբեր գիւղի հողատարածքների մեծ մասը գտնուում է ադրպեյճանական վերահսկողութեան տակ 1991 թուականից ի վեր: Բերքաբերը սահմանի այն բնակավայրերից է, որտեղ ոչ միայն հող մշակելն է վտանգաւոր, այլեւ՝ գիւղի փողոցներով քայլելը: Սա հայ-ադրպեյճանական սահմանի այն բնակավայրերից է, որտեղ հակառակորդը ունի աշխարհագրական բարենպաստ դիրք, գիւղի գրեթէ բոլոր տներն ու փողոցները գտնուում են ադրպեյճանական դիպուկահարների ափի մէջ:

Գիւղի հիմնովին վերանորոգումը դպրոցը, որտեղ սովորում են շուրջ չորս տասնեակ աշակերտներ, գտնուում է համեմատաբար անվտանգ հատուածում:

Թ. Յակոբեան Բերքաբերի դպրոցականներու հետ

Դեկտեմբերի 11-ի վաղ առաւօտեան Երեւանից եւ իմ ամենագնաց ինքնաշարժով ուղեւորութեան Բերքաբեր մէկ նպատակով՝ գիւղի դպրոցականներին հասցնելու մայրաքաղաքի դպրոցներից մէկի աշակերտների նուէրները: Այդ դպրոց է յաճախում նաեւ իմ կրտսեր որդին, եւ եւս էլ որոշեցի մաս կազմել դպրոցի ղեկավարութեան, աշակերտների ու ծնողների կազմակերպած ձեռնարկին:

Երեւանի Նուէր Սաֆարեանի անուան թիւ 164 դպրոցի աշակերտները, նրանց ծնողները եւ ուսուցիչները որոշել էին իրենց համեստ օժանդակութիւնը բերել սահմանապահ հայ զինուորի

եւ Հայաստան-Ադրպեյճան սահմանին մօտ գտնուող գիւղերի դպրոցներին:

Երկու շաբաթուայ ընթացքում նրանք դպրոց բերեցին, ինչ կարող էին՝ հագուստ, խաղալիքներ, գրեական պիտոյքներ, տուրմ եւ այլ ուտելիքներ: 7-րդ Ա. դասարանի աշակերտների հաւաքած նուէրները 10 մեծ արկղերից աւելին էին:

Երեւանից Բերքաբեր ծանապարհին եւ կանգ առալ հայկական բանակի զօրամասերից մէկում եւ հրամանատարութեանը փոխանցեցի այն արկղերը, որոնց վրայ մեծատառերով գրուած էր՝ ԶՕՐԱՄԱՍ: Յիշելով իմ գի-

նուորական ծառայութեան տարիները՝ եւ նկարուեցի սահմանը պահող եւ մեր հանգիստը ապահովող հայ զինուորների հետ:

Մի քանի տարի անց Հայաստանի սահմանները պաշտպանելու հերթափոխը հասնելու է նաեւ Նուէր Սաֆարեանի անուան թիւ 164 դպրոցի տղաներին:

Բերքաբերի դպրոցում տեղեակ չէին, որ թիւ 164 դպրոցի աշակերտները նուէրներ են պատրաստել: Դպրոցի տնօրէն Վոլոդեա Բալասեանը, ուսուցիչներն ու աշակերտները ուրախ էին հաճելի աւանակակից:

Բերքաբեր, ետին՝ Գուարգին սարը, որ այսօր Ադրպեյճանի տարածքին մէջ է:

Սահմանին Կանգնած Հայ Չինուորը Մեր Երկրի Ուժն Է. Շուշան Պետրոսեան

Սահմանին կանգնած զինուորէն կախեալ է մեր երկրի բարօրութիւնը. Tert.am-ի հետ զրոյցի ընթացքին ըսած է ՀՀ վաստակաւոր արտիստ, Աժ «Հանրապետական» խմբակցութեան անդամ Շուշան Պետրոսեան՝ անդրադառնալով վերջին օրերուն սահմանի լարումը իրաւիճակին:

«Ինձ համար առաջնայինը մեր սահմանի խաղաղութիւնն է, մեր տղաների, մեր արժիւնների անփորձանք ծառայութիւնն ու մեր՝ իրենց մէջք լինելն ու ոգեղէն սատար կանգնելը: Դա ամենակարեւոր հարցն է այսօր եւ դրանից է կախուած մեր երկրում կատարուող ցանկացած բարեփոխման ճիշտ ընթացքի մէջ ընկնելը», ըսած է ան:

Շուշան Պետրոսեանի խօսքով՝ Ադրպեյճանի անփոփոխ ձեռագիրն է, բոլոր կարեւոր հանդիպումներէն առաջ ու ետք իր իրական դէմքը ցոյց տալ:

«Նաեւ մեզ համար կարեւոր նշանակութիւն ու խորհուրդ ունեցող օրերին՝ Յունուարի 28ին, Ապրիլի 24ին, Մայիսի 9ին, Սեպտեմբերի 21ին, իրենց իրական դէմքը ցոյց տալ: Ի հարկէ, մենք գիտենք այդ մասին եւ միշտ համարժէք քայլեր արում են՝ կանխելու այդ ստոր, փոքրոգի ստահակների քայլերը, բայց պատերազմն ունի իր օրինաչափութիւնը, ու շատ եմ ցաւում, բայց մենք էլ ենք կորուստներ ունենում: Իրաքանչիւր վատ լուր լսելիս ողջ ազգը տառապում է, ողբում է, ցասումը դառնում է անկառաւարելի ու բոլորը մի մարդու նման կորուստն ընկալում են որպէս հէնց իրենցը, անձնականը... Հաւատացած եղէք, ամէն զոհի հետ եւ էլ մի քիչ մեռնում եմ: Ախր էլ իմ երկրի, իմ ընտանիքի տղան է, իմ զինուորը...», ըսած է երգչուհին:

Շուշան Պետրոսեանի ցանկութիւնը մէկն է՝ խաղաղութիւն. «Ամէն երկիր ունի սահման ու սահմանապահ, մենք էլ ունենք, պարզապէս հարեւանի առումով

բախտներս չի բերել: Երազանքս մէկն է՝ ուզում եմ, որ մեր զինուորները, սահմանապահները անփորձանք ու խաղաղ, արժանապատուօրէն անցնեն ծառայութիւնը ու վերադառնան իրենց մայրերի գիրկը, գան իրենց տաքուկ տները, ընտանիք կազմեն, զաւակներ ունենան: Հիմա խօսում եմ Ձեզ հետ ու արցունքներս գնում եմ, երբ մտածում եմ քանի-քանի ընտանիք չկազմուեց, ինչքան հայ մանչուկներ չծնուեցին... Ինձ համար ողբերգութիւն է, երբ սահմանի սրացումներից ու կորուստներից յետոյ մէկ էլ կարդում եմ որոշ «հայեր»ի արձագանգներ ու մի քննադատական խիստ միտք, ինչ միտք, թշնամուն քննադատող բառ չեմ գտնում ... Ինչպէ՞ս, այդ ինչպէ՞ս: Մենք փայլուն հրամանատարներ ունենք, որոնք օրերով ինչ տուն, անգամ աշխատասենեակ չեն գնում, իրենց զինուորների կողքին են՝ խրամատներում: Փա՛ռք ու պատիւ մեր հրամանատարներին, մեր զինուորներին: Շատ դէպքերում իրենք են կատարում պատժիչ գործողութիւնները՝ կանխաւ հրաման արձակելով, որ զինուորները մնան իրենց տեղում: Յարմարաւետ, տաքուկ տներում նստած՝ Հայոց բանակը, հայ սպային քննադատողն ո՞վ է, եթէ ոչ դաւածան: Կ'արտայայտուի՞ այդ նոյն «քաջութեամբ»՝ տղերքի աչքերին նայելով, դէմ դիմաց կանգնած, թէ՞ սուրը միայն վիրտուալ տիրոջութիւն է կր տրում»:

Ամիսը մէկ-երկու անգամ սահման այցելող Շուշան Պետրոսեան համակարծիք չէ, որ սահմանին կանգնած են միայն խեղճ ու կրակ ընտանիքներու երեխաները, իսկ պաշտօնէաներու տղաները իրենց տաքուկ տներէն դուրս չեն գար: Շատերը անձամբ կը ծանչնայ:

«Այդ աստղները եղել են սահմանում, տեսել են, ինչ ապահով ընտանիքներից ծառայող երեխաներ կան: Ոնց կարելի է այդպէս անգէտ, չար ու

Շուշան Պետրոսեան Հայաստանի սահմանապահներուն հետ:

այդքան սիրողական մակարդակի գիտելիքներով ուղղակի բողոքի ակիք բարձրացնել ու ինչ-որ բան ասել՝ ուղակի ասելու համար: Գիտէ՞ք, ընկերներ ունեմ լաւ կրթութեամբ, աշխատանքով ապահովուած, մէկի որդին Մատաղիսում է ծառայում, մէկը Տօնաշէնում, մէկը Թալիշում երկուսը Մարտակերտում: Ամէն անգամ մեկնելիս հարցնում եմ՝ ինչ կայ տանելու: Հեռու է, միշտ հեշտ չի գնալը, բայց եւ սովորել եմ ու ամսուայ մէջ մէկ-երկու անգամ գնում-գալիս եմ». ըսած է ան եւ անցուցած, որ չի բացառեր, որ հակառակ օրինակներ չկան, բայց կորուստներ բոլորին նոյն պիտակով դրոշմելը սխալ լը համարէ:

«Ի հարկէ չենք կարող բացառել, որ անարդարութիւններ լինում են, իսկ կայ մի ոլորտ, ուր մարգարէական արդարութեամբ անսխալականներ են գործում: Մեզ այսօր, աւելի քան երբեք, սեր է պէտք, իրար սատար կանգնել է պէտք, ոգի է պէտք: Սահմանը պահող զինուորն ունի մի խնդիր, մի հակառակորդ, մի թիրախ ու նրան բոլորովին հետաքրքիր չեն ձեր անբիցիաները, ձեզ ոչ հասու ոլորտներից «հեղինակաւոր» ու դատարկ կարծիքներ յայտնելը: Հայաս-

Նահատակ Ռուբէն Ալեքսանեան իր մօր հետ:

տանի քաղաքացին իր երկրի սահմանը պահող զինուորին միայն իր ուժեղ, ոգեղէն գաղափարով պէտք է ծառայի: Հայոց բանակը միակ մարմինն է, միակ տեղը, ուր կուսակցութիւնն ու գաղափարը մէկն է՝ Հայրենիքը», ըսած է ան:

Ցեղասպանության Չոհերու Սրբադասումը. Ի՞նչ Է Անոնց Սրբադասման Իմաստը

Դոկտ. Յրաջ Չիլինկիրեան

Հայոց Ցեղասպանության զոհերու 75ամեակին առիթով 1989 Ապրիլ 29ին հրապարակուած հաղորդագրութեան մը մէջ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Վազգէն Ա. եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս Գարեգին Բ. կ'առաջարկէին «շարունակել Ցեղասպանութեան զոհերու սրբադասման նախապատրաստական աշխատանքները»: Արդարեւ, նահատակներու կրօնական ոգեկոչման գաղափարը սկիզբ կ'առնէր Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան (1918-1920) տարիներուն, երբ կառավարութիւնը արդէն պաշտօնապէս դիմած էր Գէորգ Ե. կաթողիկոսին, որպէսզի մարտիրոսները ընդգրկուին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ծիսական օրացոյցին մէջ:

Նոյեմբեր 2014ին զոյգ կաթողիկոսներու հովանաւորութեամբ կայացած Եպիսկոպոսական ժողովը յայտարարեց, թէ Հայոց ցեղասպանութեան զոհերը պաշտօնապէս պիտի սրբադասուին 2015 Ապրիլ 23ին: Հանդիսաւոր արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Սուրբ Էջմիածնի մէջ, ուր Ցեղասպանութեան 100-ամեակին առիթով Հայոց եկեղեցւոյ նոր սուրբերը հռչակուեցան եւ մեծարուեցան: Հայ եկեղեցւոյ կողմէ վերջին սրբադասումը կայացած էր աւելի քան 500 տարի առաջ:

Սրբադասումը սրբութեան հռչակման վերջին հանգրուանն է, որով եկեղեցին կը հաստատէ, թէ անձ մը կամ խումբ մը Աստուծոյ սրբութիւնը բաժնող կը նկատուին, եւ թէ՛ անոնց կեանքը քրիստոնէական Աւետարանի ճշմարտութեան եւ վաւերականութեան վկայութիւնն է: Սուրբերը կը միանան Աստուծոյ եւ կը բաժնեն երկնային կեանքի յաւերժականութիւնը ամէն պղծութենէ հեռու՝ աստուածային անվախճան կեանքի մը մէջ եւ կը գտնեն իրական կեանքը Աստուծոյ կողքին: Այս առումով հնագոյն ժամանակներէն սկսեալ իրենց օրինակելի կեանքով սուրբերը քրիստոնէութեան անբաժանելի մասնիկն են եւ իրենց յատկանշական տեղը ունին «Մէկ, ընդհանրական եւ առաքելական սուրբ եկեղեցւոյ» վարդապետական, ծիսական եւ պաշտամունքային ամանդութիւններուն մէջ:

Վերջին երեք տասնամեակներուն Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու սրբադասման հարցը յանձնուած էր զանազան յանձնաժողովներու եւ եկեղեցական պատասխանատուներու սեղմ շրջանակի մը: Այս ընթացքին սրբացման աստուածաբանական իմաստը եւ անոր կապը՝ հաւատամքի եւ բարեպաշտութեան հետ, երբեք լայնօրէն չ'ներկայացուեցան հայ հաւատացեալին: Նախ եւ առաջ սուրբերը կը սրբադասուին հաւատացեալներուն համար: Ցեղասպա-

նութեան նահատակներուն սրբացումը չի նշանակեր անոնց «պատուոյ շքանշան» շնորհել, այլ զանոնք կը դարձնէ Հայաստանի եւ սփիւռքի մէջ Հայոց եկեղեցւոյ ամենատարանշական եւ հոգեւոր կրթական առաքելութիւնը շարունակելու ծառայող օրինակներ: Արդեօք Ցեղասպանութեան զոհերու եկեղեցւոյ կողմէ սրբադասումը 100-ամեակի առիթով «խորհրդանշական արժէք» մը կը ներկայացնէ միայն, թէ՛ նոր սուրբերու հռչակումը պիտի ծառայէ որպէս բացառիկ առիթ մը՝ վերանորոգելու եւ վերակենդանացնելու Հայոց առաքելական եկեղեցին՝ 21-րդ դարուն: Այս հարցադրումը լուրջ խորհրդածութեան կը կարօտի:

Քաղաքական եւ աստուածաբանական հարցեր Հիմա որ Ցեղասպանութեան նահատակները սրբադասուեցան, Հայոց եկեղեցին կը գտնուի դաւանաբանական հրամայականի մը առջեւ, այսինքն անոնք այլեւս զոհեր չ'են, այլ՝ Քրիստոսի յաղթականները: Այլեւս չ'ենք կրնար իրենց մահը ողբալու համար հոգեհանգիստներ կատարել, ինչպէս որ սովոր էինք: Փոխարէնը՝ Ս. պատարագի ընթացքին պէտք է յիշենք իրենց անունները, խնդրելով անոնց միջնորդութիւնը եւ տօնելով իրենց յաղթանակը մահուան դէմ, ի Քրիստոս եւ անոր միջոցով: Ցեղասպանութեան յիշատակութեան սգապատիր եւ տխուր մթնոլորտը այժմ պէտք է փոխարինուի «տօնակատարութեամբ»: Չոհերը այլեւս զոհ չ'են, այլ՝ սուրբեր, որոնք կ'ապրին Աստուծոյ

փառքին մէջ, այսինքն միացած են Աստուծոյ՝ յաւիտենական կեանքի մը մէջ, գերծ ամէն պղծութենէ եւ գտած են Անոր ճշմարտութիւնը: Ուրեմն հարց կը ծագի, թէ արդեօք հայերը պատրաստ են իրենք զիրենք վկաներ նկատելու Քրիստոսի մահուան եւ յարութեան, որուն համար հարիւր հազարաւորներ իրենց կեանքը տուին՝ փոխանակ տեսաբար իրենք զիրենք զոհեր նկատելու:

Քաղաքականօրէն Ցեղասպանութեան 50-ամեակէն ի վեր հայերը հաւաքաբար ընդհանրապէս ամբողջ աշխարհէն եւ յատկապէս Թուրքիայէն արդարութիւն կը պահանջեն Ցեղասպանութեան մէկ ու կէս միլիոն զոհերուն համար: Մինչ զոհերուն սրբադասումը փաստօրէն (de facto) կը լուծէ անոնց կեանքի համար արդարութեան հարցը, եկեղեցւոյ սուրբերուն համար քաղաքական արդարութեան պահանջը կը մնայ խնդրայարոյց: Առաւել, Թուրքիոյ հետ հողային հարցը կրնայ աւելի եւս կնճռուիլ: Ինչպէս սովորութիւն է այլ սուրբերու պարագային, արդեօք հայերու նահատակութեան վայրերը պէտք է որպէս սրբավայրեր նկատուին կամ՝ «Սուրբ հողեր»: Տակաւին շատ քաղաքական անուղղակի անդրադարձներ կան, որոնք պէտք է ուշադրութեամբ քննարկուին:

Ցեղասպանութեան մարտիրոսներու սրբադասումը պէտք չ'է բնաւ նկատուի որպէս 100-ամեակի իրադարձութեանց յաւելեալ «փայլք» բերող եղելութիւն մը: Նոյնիսկ եթէ Թուրքիան եւ աշխարհի տարբեր երկիրներ կը շարունակեն ժխտել Ցեղասպանութիւնը, սրբադասումը պէտք չ'է նկատուի իբրեւ այս ուրացման հակադարձ պատասխան մը եւ մեր զայրոյթին մէջ մեր զոհերը մեծարելու գերագոյն ճիգ մը՝ զանոնք որպէս սուրբեր յայտարարելով:

Մեր զոհերուն հանդէպ անարդարութիւն պիտի ըլլայ նկատի չ'առնել անոնց Քրիստոսի համար նահատակութիւնը եւ ասոր անդրադարձը մեր կեանքերուն վրայ՝ որպէս անհատներու եւ որպէս ազգի: Ինչպէս աշխարհիկ կեանքի այսօրուան «երեւելիները», եկեղեցւոյ սուրբերը պաշտամունքի եւ հետեւելու արժանի օրինակներ են: Որպէս հայ քրիստոնէաներ պէտք է կարենալ ապրիլ սուրբերու արժանիքները եւ հետեւիլ անոնց «երկնային թագաւորութեան» հասնելու օրինակին: Ցեղասպանութեան զոհերու սրբադասումը կը նշանակէ շարունակել անոնց Քրիստոսի վկայութիւնը Հայոց եկեղեցւոյ առաքելութեան եւ Աւետարանի քարոզչութեան միջոցով:

**Դոկտ. Յրաջ Չիլինկիրեան Օքսֆորտ համալսարանի դասախօս է:
(«Նոր Յառաջ» 05.11.2015)*

Ինչ որ կու տաս ուրիշին

Ինչ որ կու տաս ուրիշին
կեանքդ անով կը լեցուի.
անձդ միայն խնկելով
ապերջանիկ դուն կ'ապրիս:

Հարստութիւն նիւթական
ոմանք ի սպառ կը դիգեն
ու սինլըր կեանքերնին
դէպի փոս կը քաշքշեն:

Չեն հաւատար բարութեան
ու ինքնագոհ դիգածին
իրենց ետին ձգելով
ընդմիշտ կ'երթան, կ'անհետին:

Բարի գործեր երբ ընես
ուրախ կեանք մը դուն կ'ապրիս,
լոյս կը շողայ հոգւոյդ մէջ
ու երջանիկ կը «կը մեկնիս»:

Ինչ որ կու տաս ուրիշին,
լաւ իմացիր, չ'անհետիր,
նոյնիսկ մահէդ ալ անդին
մարդոց սրտին մէջ կ'ապրիս:

Մարգար Ծարապխանեան

Խղճագանգիւնն* Նահատակաց

Նոիրուած Հայկական Ցեղասպանութեան 100Ամեակի Աւարտին

Մարտիրոս հայդուկի հրափողէն պար առած՝
վերջին խնկարկման հետ, ծնունդ առի:
Առի ծնունդ, բանաստեղծի յանդուգն գրչի վերջին հարուածով՝
բաց թողուած սրուակէն շոգիացած՝ թանաքին հետ:
Հայ մօր վերջին շունչին հետ, զորս անապատի ամպրոպները խլեցին,
աշխարհ եկայ՝ հողմակոծ Մայրենին հետս գրկած:
Եփրատը օրինած արիւններուն հետ մեկնեցայ,
հասնելու ձեզ, տարագրուածներու շառափոխներ:
Արարչին ընծայ վերջին Պատարագին,
անքող թողուած սկիհի գինիին հետ համբարձայ՝
Արձակումը չ'աւարտուած, պահպանիչի աղաղակներուն որպէս՝ արձագանգ:
Աստուծոյ օրհնանքով՝ իջայ բոլոր սկիհներուն մէջ տարագիր,
որպէս հարիւրամեայ Մաս, հաղորդուելու ձե՛զի հետ, այսօր:
Հայն է դեռ ամենուրեք խոշտանգուած եւ հայրենիքն է նենգաբար կիսուած,
եւ դեռ դարն անգամ եմ քեզի լսարան եւ արժանի, լոկ յապաղա՛ծ ուշադրութեան,
վայ անարժան:
Տեսէ՛ք. կշիռը խարդախ, զորս հակած է մեզ ի վնաս, նժարը կախ:
Ուստի, յարեցայ ամէն հայու մտքին՝ ուր յիշե ցումն եմ անաւարտ Գործին:
Սառած սրտերու արեան հետ լուծուեցայ, ուր ջատագովն եմ վա՛ռ, արդա՛ր Դատին:
Եկայ, անխղճին խղճմտութիւն շնորհելու եւ լծակիցներուս խրախուսելու:
Ոճիրները արդարութեամբ մկրտելու եկայ՝
հրաւերն եմ ահա՛ այս Սուրբ Խորհուրդին, ո՛վ դուք սանահայր եւ սանամայր:
Լսեցէ՛ք հարիւրամեայ մարտունակութեան կոչս ձեզ, ամէնօրեայ:
Դատը իր վճռին է կարօտ, իսկ ես՝ Խղճագանգիւնն* եմ Նահատակաց՝
ձեր մէջ անանդորր եւ եռուն...

** Խիղճ եւ գանգիւն բառերէ- Խղճի թնդին:*

Բաֆֆի Սարգիսեան

DA TOURS
DISCOVER ARMENIA TOURS
AMAZING & AFFORDABLE INDIVIDUAL & GROUP
TOURS TO ARMENIA & SOUTH CAUCASUS

- Cultural/Biblical
- Pilgrimage
- Adventure
- Dental (new!)
- Relaxation packages to spas and resorts

Discover Armenia for your own

Canada: +1 416 832 6336 www.da-tours.com
Armenia: +374 91 407 211 info@da-tours.com

LAWRENCE-WARDEN DENTAL CLINIC
DR. SAMI GARABETIAN, D.D.S.
FAMILY & COSMETIC DENTISTRY

Emergency & New Patients Always Welcome

Advance Zoom Teeth Whitening!
See the Results Within 1 Hour. Right in the Chair!

- Dentures
- Crowns/Bridges & Veneers
- Orthodontics & Invisalign
- Seniors Discounts
- University Student Discount
- New Patients Welcome
- Complimentary Oral Hygiene Kit with Every Cleaning Appointment
- Velscope Oral Cancer Screening Test
- Implants & Mini Implants (Denture)

2080B Lawrence Avenue East • 416.701.0600
www.DrSamiGarabetian.com, email: lawrencewardendental@rogers.com

LAWRENCE-WARDEN DENTAL CLINIC
DR. SAMI GARABETIAN, D.D.S.
FAMILY & COSMETIC DENTISTRY

Mini Implant

- Dentures
- Crowns/Bridges & Veneers
- Seniors Discounts
- University Student Discount
- New Patients Welcome
- Complimentary Oral Hygiene Kit with Every Cleaning Appointment
- Velscope Oral Cancer Screening Test
- Orthodontics & Invisalign
- Mini Implants & Implants

Pharmacy Rd. Warden Ave. Lawrence Ave. Blackmount Rd.

OFFICE HOURS:
Monday: 9:00am - 5:00pm
Tuesday - Friday: 9:00am - 7:00pm
Saturday: 9:00am - 4:00pm • Sunday: Closed

We Accept:

DEVRY SMITH FRANK LLP
LAWYERS & MEDIATORS

Real Estate
Wills and Powers of Attorney
Estate Administration and Corporate Law

Robert P. Adourian
416-446-3303
robert.adourian@devrylaw.ca

Alleen Sakarian
416-446-3307
alleen.sakarian@devrylaw.ca

DSF 95 Barber Greene Road, Suite 100
Toronto, ON M3C 3E9
416-449-1400
www.devrylaw.ca

LEBANESE CUISINE ԼԵԲՆԱՆԻԵ և ԵՐԵՅԻԵ ՄԱԿՈՒԼԱՏ

DOUNIA RESTAURANT
Armenian establishment
Great variety of appetizers & Meat dishes

Now open

Ճաշակեցեք հայկական այս հաստատության համեղ ճաշատեսակները

1331 Warden ave. Unit 1,
scarborough Ont. M1R 5A8
Warden & Ellesmere (near Costco)

we cater & deliver
647.560.1073 / 647.402.3003

ՀԱԼԱԼ

INSURANCE

AUTO | HOME | BUSINESS

- Full processing of Insurance contracts
- We provide quick and reliable service
- Rates from over 40 insurance companies for Home & Auto Insurance, Business Insurance and Health Insurance
- Online quotes within 24 hours. www.AramCan.ca
- Your call will always be handled by a familiar voice

Արամ Փիրուզյան
Aram Piruzyan
CIP, RIB(ON), LLQP
Account Executive
All-Risks Insurance Brokers

Direct: (647) 957-2726

Bus: (905) 884-1777 ext: 11106

Email: apiruzyan@all-risks.com

HomeLife/Visi
Realty Inc.-Brokerage* -Realtor Member
*Independently Owned and Operated

Seda Bakhshian

Sales Representative

Cell: (647) 779-3660

Bus: (416) 383-1828

sedabakhshian@gmail.com
www.propertyca.ca

HomeLife / Vision
Realty Inc.-Realtor Member

Rimound Babaian
A.Argiti

Sales Representative

Cell: 416-897-8261
Office: 416-383-1828
Independently owned and operated

\$1,053,000.00
\$424,500.00

HomeLife/Bayview Realty Inc.
Realty Inc. Brokerage
Independently Owned & Operated

Armen Khnkoyan
BROKER

647.891.9060
905.889.2200
khnkoyan@gmail.com

PropertyPage.ca

Spa Samira Laser Clinic

2190 Warden Ave. Suite 215 Scarborough
Sheppard Ave./Warden Ave.
647-350-5757
www.samiralaserclinic.com

Our Services:

- Breast Enlarging
- Age Erasing
- Facials
- Acne Removal
- Waxing Hair Removal
- Tightening the skin
- Pigmentation Treatment
- Vela Shape (Weight Loss)
- Laser Hair Removal (hair ingrown)
- Microdermabrasion
- Whitening the Skin
- Wrinkles Removal
- Stain Removal
- Body Poison Release

NEW Technology! HIFU Anti-Aging Instrument

GOOD NEWS, IT'S NOT A DREAM, IT IS REALITY.
HIFU anti-aging instrument will build up new, younger skin by producing collagen under the skin. Used in cancer treatment, this technology has been adopted by the beauty industry for skin tightening, whitening, as well as wrinkle removal. It will make you look at least 10 - 20 years younger! Let's say bye bye to aging and welcome your youth again!

66% OFF Limited Time

BEFORE AFTER

BEFORE AFTER

Spa COUPONS

UPPER LIP LASER
One Session **\$39**
Save \$135
6 Sessions **\$99**
Limited Time Only NOW

UNDERARMS LASER
One Session **\$49**
Save \$194
6 Sessions **\$99.95**
Limited Time Only NOW

REGULAR FACIAL
1 Sessions **\$49**
6 Sessions **\$174**
SAVINGS Limited Time Only

30% OFF FULL BODY LASER
Save \$150 per session
Limited Time Only

Գիտէ՛իք թէ

Թաղման ծախսերը գրեթէ նոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն

R.S.KANE
FUNERAL HOME

Բարեւ « Ես ճոն Զէյնս եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

CASSANDRA HEALTH CENTRE ARMENIAN MEDICAL CENTRE & PHARMACY

Vartan (PharmD, RPh), **Sarkis** (BScPhm, RPh) & **Maral Balian** (PharmD, RPh)

Dr. Rupert Abdalian
Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan
Family Physician

Dr. Omayma Fouda
Family Physician

Dr. I. Manhas
Family Physician

Dr. H. Kavazandjian
Family Physician

Physioworx Physiotherapy

**DR. MARI
MARINOSYAN**

Family Doctor

Accepting New Patients

Located at Cassandra Health Centre
2030 Victoria Park Ave.

Please call 416-331-9111
to arrange an appointment

Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական
յատուկ տուփերու մէջ:

Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետետողականութիւն՝
անվճար:

Շաքարախտի քննութիւն:

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար
սպասարկութիւն:

Տարեցներու 10% զեղչ:

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր
ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները
տեսնել առանց ժամադրութեան:

**WALK-IN CLINIC
ONSITE**

416-331-9111

Դիմեցէք մեզի
եւ պիտի դառնաք մեր
մնայուն յաճախորդը

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)
North York, ON M1R 1V2

Tel: 416-449-2040

Fax: 416-449-2048

Fresh bread, pastries & more

NEW STORE OPEN NOW

451 MCNICOLL AVE.
NORTH YORK | ONTARIO
416 499 2424

Ամեն օր

ՀԱՄԵՂ ԹԽՈՒԱԾՔՆԵՐ ԵՒ ԽՄՈՐԵՂԵՆՆԵՐ

ԹԱՐՄ ՀԱՅ

AYF YOUTH CORPS
CAMP VANADZOR
APPLY TODAY!

www.ayfcanada.org/yc2016application

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՅ ԽՐԱԽԱՆՔ
Կանանց Երեկոյ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ՝
Հ.Օ.Մ.-Ի ԹՈՐՈՆՏՈՅԻ «ՌՈՒԲԻՆԱ» ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ
ՈՒՐԲԱԾ, 15 Յունուար, 2016
Երեկոյեան Ժամը 7:30-ԻՆ
Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ

**New Year's Party
Ladies Night**
Organized by Armenian Relief Society
"Roubina" Chapter, Toronto
Friday, January 15, 2016 at 7:30 p.m.
Armenian Community Centre
45 Hallcrown Place

Admission: \$40.00
For tickets please phone - Alvart Keshishian - 416-909-0240
Ani Demirjian - 416-492-2525
Suzy Shirinian - 416-297-8663

Groundbreaking Ceremony for Forest of Hope Dedicated to Armenian Genocide Centennial in Markham

By Ani Koulian

On December 19th, 2015, the Armenian community in Markham, Ontario, led by Mayor Frank Scarpitti, broke ground on a project that was over two years in the making.

The Armenian Genocide Memorial Forest will be located in Ashton Meadows Park on the northeast corner of Woodbine Avenue and Calvert Road, just north of 16th Avenue in the City of Markham. In the spring of 2016, 100 trees of 13 species will be planted in honour of the Centennial of the Armenian Genocide. There will be a plaque explaining the significance of the Forest of Hope. Designed by renowned landscape architect Mr. Haig Seferian, the memorial grove will be a place of beauty, contemplation and community.

On an incredibly cold Saturday morning, around 50 people braved the temperature to attend the groundbreaking ceremony of the Armenian Genocide Memorial Forest. The Forest is the final project of the Armenian Genocide Centennial Committee. The Committee, Chaired by Krikor Chitilian, had an active part in leading and supporting the project.

It was fitting that Neshan Mark Atikian began the program. With persistence and diligence, he had lobbied politicians for over two years to realize this project.

The Ceremony began by a moment of silence. Atikian thanked Mayor Scarpitti, all Councillors and Civil Servants of the City of Markham for their commitment to the project. He explained how significant 2015 has been for Armenians and reiterated his thanks for making the tree planting a reality on the Centennial of the Armenian Genocide.

Shahen Mirakian, Chair of the Armenian National Committee of Canada, said a few words about the events that have occurred

Hagop Janbazian, Krikor Chitilian, mayor Scarpitti and Mark Atikian hold the design for the memorial grove.

Markham Mayor Frank Scarpitti delivers his message.

across Canada in commemoration of the Centennial. He acknowledged a number of events that took place in Armenian communities from coast to coast — at Pier 21 in Halifax, in Moncton, Vancouver, throughout Quebec, in Calgary, Edmonton, Red Deer, Regina, and throughout Ontario. On behalf of Armen Yeghanyan, Ambassador of the Republic of Armenia to Canada, Berdj Sevazlian, Honorary Consul of the Republic of Armenia, conveyed the Ambassador's greetings and thanks to the City of Markham for its commitment to the project.

Mayor Scarpitti introduced Councillors in attendance. He reiterated that all Councillors were committed to the project and would have been in attendance were it not for the holiday season. Councillors in attendance were Regional Councillor Nirmala Armstrong; Councillors Don Hamilton (Ward 3); Amanda Collucci (Ward 6); Logan Kanapathi (Ward 7);

and Alex Chiu (Ward 8). Alan Ho (Ward 2) was unable to attend due to holiday travel but his support for the forest which is in his ward was acknowledged by all.

The Mayor thanked the Armenian community for the generous donation of the 100 trees. He acknowledged the significance and symbolism of rebirth in a forest and praised the Armenian people for their resilience. He recognized his city's connection to Armenia, by acknowledging the presence of the consular office in Markham. He spoke about the active membership of the Armenian people in the community and about his meeting with Genocide survivor, the late Mr. Diran Terzian, in October 2007 on the occasion of the Town of Markham's unanimous passage of a resolution officially recognizing the Armenian Genocide. The Mayor also acknowledged the Armenian Community's "spirit of humanity" in its support of the Syrian refugees.

The Mayor presented a plaque to the Armenian community thanking them for their "efforts to provide the stewardship for the Forest of Hope."

The continued "we are honoured to receive the gift that commemorates the 100th Anniversary of the Armenian Genocide." He then unveiled the design for the memorial grove to roaring applause.

The event concluded with a groundbreaking preceded by a blessing by the Father Stepanos Pashayan, Pastor of St. Mary Armenian Apostolic Church, and his assistant Archpriest Panossian, Deacon Nourhan Ipekian of Holy Trinity Armenian Apostolic Church and Reverent Yesayi Sarmazian of the Armenian Evangelical Church of Toronto.

The event marked the last of the many commemorative events throughout the province of Ontario in honour of the 1.5 million saints of the Armenian Genocide.

Montreal Holocaust Memorial Centre Commemorates The Battle Of Musa Dagh

In the frame, Commander Louis Dartige du Fournet. French ship, Guichen, that evacuated the Musa Dagh people to safety.

As part of the events commemorating the centennial of the Armenian genocide of 1915, the Montreal Holocaust Memorial Centre (MHMC) presents from December 10, 2015, to February 11, 2016, The 40 Days of Musa Dagh: Testament of resistance at the heart of the Armenian Genocide. The exhibition is the result of a partnership with the Canadian Centennial Committee of the Armenian Genocide and the Government of Canada - Citizenship and Immigration Canada.

To mark the International Day for the Prevention of Genocide, the vernissage at 6:30 p.m. will be followed at 7:45 p.m. by a lecture by Dr. Yair Auron, professor and head of the Department of Sociology, Political Science and Communication of the Open University of Israel, entitled: "The Impact of

Werfel's work, The 40 Days of Musa Dagh, on the Jewish resistance during the Second World War".

This exhibition invites visitors to immerse themselves in Franz Werfel's historical novel, The 40 days of Musa Dagh. With the backdrop of the Armenian genocide of 1915, the book recounts the acts of resistance of a group of more than 4,000 Armenians against the Ottoman army. Refugees in Musa Dagh (Mount Moses) bravely faced the enemy before being evacuated by the French Navy ships led by Admiral Dartige Du Fournet. The exhibition explores the faith of Armenian resistance fighters and their descendants. Four stations guide the visitors from the fragments of history to the writing of the novel and from the epic saga and its symbols to its legacy today, a

legacy that is important not only for the Armenian people, but for all mankind. The exhibition is also, beyond the discovery of the novel and the events, a message of hope and courage to all nations who are now oppressed.

"Franz Werfel is one of the first authors to denounce the Armenian Genocide." said Marie-Blanche Fourcade, associate professor in the art history department at UQAM and professional museum project manager. The 40 Days of Musa Dagh today remains one of the iconic stories of the Armenian genocide. Written in the 1930s, during the rise of Nazism to power, Werfel's novel "seems to prefigure the future," as told by Elie Wiesel in the preface of the French edition of the book. He was also banned by Hitler and destroyed in several burnings. Still, it was read in hiding.

Punctuated with archive footage and contemporary documents, the exhibition offers the opportunity to see the first edition of the novel and unpublished documents on loan from the Resistance descendants of Musa Dagh. A short documentary, made as part of the exhibition, ends the visit, leaving the floor to the families of resistance fighters and a Holocaust survivor, Ted Bolgar, who testifies on his reading of the novel.

Գրեցէք մեզի

«Թորոնթոհայ» իր
ընթերցողներէն
անձնական
գրութիւններ, ինչպէս
նաեւ խմբագրութեան
ուղղուած կարծիքներ
կը ստանայ
մէքենագրուած եւ
ուղղուած հետեւեալ
էլեկտրոնիք հասցէին՝
Email:
torontohye@gmail.com

Surviving Aleppo: An Interview with Nerses Sarkissian, member of Syrian Armenian Committee for Urgent Relief and Rehabilitation

Dr. Nerses Sarkissian a member of the ARF Central Committee of Syria and of the Syrian Armenian Committee for Urgent Relief and Rehabilitation, toured Armenian communities across the Eastern United States from Dec. 1-24 to present the current situation in Syria and the challenges facing the Armenian community there.

Below is the Armenian Weekly Rupen Janbazian's interview with Dr. Nerses Sarkissian.

Rupen Janbazian—What can you tell our readers about the current situation in Syria's Armenian-populated areas? What is the current condition of the Syrian-Armenian community?

Nerses Sarkissian—If we place the issue of Syrian Armenians in the larger context of the Syrian conflict, we cannot say that the situations in all Armenian communities throughout the country are the same—each one is unique, both geographically and demographically. Aleppo is considered the heart of the Syrian-Armenian community; all of the central offices of our organizations, the Prelacy of the Armenian Church, they are all based in Aleppo.

Aleppo is split into two main parts: One part is under the control of the opposition, and the other is under the control of the government. Unfortunately, the two parts are separated by districts that are heavily populated by Armenians, such as Nor Kyugh. That "border" has not changed since 2012. While

economically; unemployment has become prevalent as a result of the war.

Perhaps most importantly, though, is the fact that our safety is in danger every day.

R.J.—How has the Syrian-Armenian community been able to face and overcome these many challenges, especially the fact that people's lives are in danger?

N.S.—All of Aleppo has become a target, not only the Armenian districts. However, sometimes the Armenian-populated districts are more of a target than other parts of the city, since there are factions within the opposition that have an anti-Armenian, or pro-Turkish, agenda. So the safety of our community is always in danger.

However, we somehow always find a way to face and overcome these challenges. For example, there is the issue of water. The government and some benevolent organizations have dug wells on the property of some churches and mosques. Members of the Armenian community distribute the water from these wells to the greater community using special water-transporting vehicles. Water is distributed to whoever is in need of water and does not have access to a reservoir, either at cost price or no cost at all, depending on if they can afford it or not.

Water is distributed to whoever is in need of water and does not have access to a reservoir

Nerses Sarkissian

Since the city of Latakia is the safest, there has been substantial internal migration there from other regions. Many people from Aleppo and Kamishli—including a large number of Armenians—have relocated to Latakia during the war for safe refuge.

The Armenian community continues to do its part in helping out the people every day. We do this by distributing financial aid and services to those in need, but also by always standing guard in areas heavily populated by Armenians, in order to ensure their safety. We try to make conditions such that our people can survive.

Of course, it is impossible to guarantee the safety of everyone—there is constant bombing that we have no control over. However, we do our best when it comes to things like instances of penetration into Armenian districts by others. For example, in the case of Aleppo, we have set up 3 headquarters, from which members of the community conduct 24-hour mounted guard of the Armenian areas, in order to maintain the peace there, to prevent things like attacks and looting.

This has been very important for the morale of members of the community. When they see that the Armenian youth, who are sometimes armed, are ever-present and are there to protect their safety—not to participate in the war, but to defend the Armenian community—the people feel safe. Even when there are rocket attacks, our volunteers help to avoid panic from taking over the community. In times of crisis, the volunteers help distribute food, water, and other basic needs, and help people move to safer spaces. All of this is done systematically and in a highly organized fashion.

It's a system that works around the clock—24 hours a day—without rest. Volunteers range from 18-50 years old. Armenians may not be taking part in the fighting, but we are ready to defend our community if attacked. The Armenian communities of Kessab and Kamishli have employed similar systems of volunteer guards, though it is much safer than Aleppo. There used to be other cities with significant Armenian populations, but as a result of the war, the Armenians of cities such as Raqqa, Tal Abyad, Hasakeh, and Taccoubia are now completely gone. These cities are now devoid of their Armenian populations. Unfortunately, these are areas that were subjected to ethnic cleansing—Armenians and other Christians were all driven out of these areas by radical Islamists who took over those parts of the country. These include ISIS and al-Nursa militants.

R.J.—What is the total number of Armenians still living in the country?

N.S.—Prior to the war, in 2010, approximately 80,000 Armenians lived throughout Syria. Today, the Armenian population has decreased to about 35,000. Aleppo continues to house the biggest Armenian community in the country. Prior to the war, about 40,000 Armenians lived there, whereas today, around 12,000-15,000 remain. Damascus's Armenian population has dropped

from 10,000 to 8,000. Kamishli was once 10,000, and now has 5,000 Armenians. Kessab was about 2,000 and now has 1,500. Interestingly, Latakia's Armenian population has actually increased from 5,000 to approximately 7,000 due to internal migration.

Many population figures have been claimed by various people, but we must approach the issue in a logical manner. It is difficult to conduct a proper census, for obvious reasons, but if we were to base the total number of Armenians on figures we are sure about, we can know how many still remain. In the case of Aleppo, there are over 3,500 students registered at the Armenian schools in the city. If we were to multiply that figure by 3 or 4, in order to get a sense of the total Armenian population in Aleppo, it would mean that there are up to 15,000 still living in the city. We shouldn't succumb to pessimism, nor should we invent optimistic figures. Population numbers must be based on facts.

If the war were to end, or turn into a manageable conflict with a peace process in place, we believe that a large number of those who had fled would return to Syria, and the community would return to its normal state. We have not yet received a blow hard enough that has paralyzed our community. We haven't reached that point. All facets of community life function properly; they may function on a smaller scale at times, but they still continue to exist and function.

R.J.—How have the relations been between the Syrian-Armenian community and other Syrian communities?

N.S.—We have continued to establish and maintain well-balanced and constructive relationships with many different communities in the country—communities from both sides of the conflict, who are truly Syrian and want a better future for the country. We only discriminate against terrorists and those who wish to harm the people of Syria.

R.J.—What do you see as the future for Syrian-Armenians? Does the community have a future in Syria?

N.S.—Throughout the history of the Armenian people, there have been countless instances where the odds have been against us. At times, Armenians have been quick to retreat and surrender. This is not the case for the Armenians of Aleppo and Syria. However big the influx of emigration from the country may be; however difficult the situation is for the people; the Armenian community remains determined to stay and to survive. In Syria, not only do Armenians exist, but Armenianness exists—until today. I believe that the Armenian people of Syria are ready to preserve their community until it is no longer humanly possible to survive there.

The reason for this determination is the history of the Syrian-Armenian community, which was created immediately following the Armenian Genocide—it has deep reaching roots. Syria became the first site of resurrection for the Armenian people after the genocide. There is truly a sense of Syria being a

Cont. on page 29

Destruction left behind after bombing of an Aleppo street.

there have been several attempts to penetrate, the boundaries have remained unchanged since the beginning of the war.

We believe that if the conflict continues as such, and is not affected by other external forces, the Armenians in the region can be in a safer situation. Unfortunately, the community is not safe today, since dangerous battles continue throughout Aleppo and in various parts of the province.

Wars usually lead to many forms of exploitation. For example, the company responsible for the distribution of Aleppo's water happens to be in that part of the city that is under the control of the opposition—an opposition that, for the most part, is comprised of members of various terrorist organizations. Often times, those in charge of such resources will have various demands before distributing essential things like water to peaceful citizens. For example, they will demand such things as the freeing of prisoners, or bribes. As a result of this situation, there can be many months during which the city has no water.

Electricity has been almost non-existent in Aleppo for the past two months. The residents of the city rely on expensive generators to have power, which do not necessarily satisfy the needs of the people. Other major necessities, such as food and bread, exist in the country. However, when the main corridor into the city is closed off, even food becomes scarce and expensive. Taking all of this into account, it is also important to note that the Syrians have greatly suffered

Another example of how the community faces these challenges is the distribution of financial aid. The donations that have been coming in from across the world get distributed to the neediest of families within the community, for things like fuel in the winter months. In terms of electricity, the community owns a large generator in the Nor Kyugh district that distributes power to the entire area. This was the first time a community had done this Aleppo.

Since the Syrian economy lies in ruins and the country is faced with constant threats, none of this would be possible without the financial contribution of the worldwide Armenian Diaspora.

The [Armenian] school system has been functioning very normally. Certain adjustments had to be made, but we are happy to say that the war has not interfered with our children's education. All of the Armenian Prelacy schools currently function under one roof, and the other Armenian community schools continue to function properly. This is the case for Aleppo.

R.J.—What about the other cities with Armenian populations?

N.S.—In terms of the other cities in Syria with significant Armenian populations, they are in a much better position than Aleppo, which is likely in the worst situation. If I were to rank the situations in the cities from most dangerous to least dangerous, it would be Aleppo, Damascus, Kamishli, Kessab, and Latakia.

Why should Armenian organizations work together to ensure resiliency in the face of the Syrian crisis?

By Raffy Ardghaldjian

The UN's humanitarian agencies are on the verge of bankruptcy and unable to meet the basic needs of millions of people because of the scale of the refugee crisis in the Middle East, Africa and Europe, as senior figures within the UN have been signaling for a while. The majority of the UN's humanitarian work is funded entirely by donations from individual governments and private donors, with agencies such as the UNHCR executing the work. The current humanitarian budget of \$18B for next year is so far only half funded. In this context next year's UNHCR budget for Armenia has also been halved from \$1.8M (in 2015) to \$935K (in 2016). These budget cuts will be felt by the most vulnerable class of refugees.

Armenia as a regional host country, has welcomed its fair share of refugees from Syria. The European Friends of Armenia has recently published a paper which analyses the response of the European Union, Armenia and countries in the Middle East to the Syrian refugee crisis. According to the study, it appears that Armenia is one of the top Eurasian countries in terms of refugees welcomed per inhabitant: it hosts 6 Syrian refugees per 1000 inhabitants, more than far richer European countries. To its credit, Armenia and the humanitarian agencies within Armenia have avoided housing refugees in camps and have so far not faced refugee homelessness like in other host countries. This is great news in terms of Armenia (and Armenians globally) acting on their universal human values.

That said, five years into the conflict in Syria, over 50 percent of the population (around 11M) is either internally displaced or has fled the country. Armenia and the Diaspora, just like other entities, were not only intellectually unprepared, it appears that we were also operationally unprepared to face the scale of the crisis, and the epic movement of people - the largest since WW2. None of the current leaders of the Armenian world have seen anything of this proportion affect our nation in the last quarter century.

We at the Armenian Redwood Project have long advocated that the Armenian response to this problem need to be united or jointly with Diasporan Armenian organizations and the capabilities of the Government of Armenia. While Armenia (with the help of International agencies and the Diaspora) has been able so far to provide refugee services

such as health, education, sanitation and some socio-economic infrastructure, the demand - as we all know it - is much greater than the allocated resources. In addition, most of the affected Syrian Armenians are not all located in Armenia proper, but dispersed in Lebanon and/or parts of Syria. Unfortunately, our recent data from Armenia and Lebanon indicates that mostly the poor seem to be the ones that have been left behind in Syria. Whoever has left or is leaving, still arriving with almost no savings in their pockets at host destinations, leaving Syria's Armenians in exhaustion and desperation like the rest of the traumatized population. Some Armenians, like many other migrants, have even drowned while trying to cross the Mediterranean.

It appears that over the course of the past few years, there were attempts by various organizations to coordinate "local united relief efforts to assist Syrian Armenians" in Aleppo, Lebanon, Armenia and elsewhere. Unfortunately, as time has elapsed, these efforts seem to have gotten fragmented, and have thus limited the impact of the humanitarian intervention. The government of Armenia - through its Ministry of Diaspora - has tried to keep up with events, but it seems to have been unable to fully capitalize on this historic opportunity to unite and rally the vast resources of the Armenian trans-Nation and institutionalize the humanitarian aid in a systematic and continuous ways. Neither has the All Armenia Fund been able to address this challenge in the last 5 years.

History will inevitably assess world leaders on their failures when it comes to the Syrian crisis. History will also assess Armenian leaders and Diasporan organizations who allowed themselves be consumed by commemorations of the Genocide centenary to the detriment of the Syrian-Armenian crisis. We at the ARP have reminded many that if we are a nation worthy of its name, we cannot work our way out of this disaster by looking the other way and just hoping migration towards Armenia and the West will be possible and solve the problem.

Building on lessons learned from past calamities -- genocides, civil wars, the earthquake of 1988 -- we should have mobilized manpower and resources and focused on not merely an initial emergency response, but a long-term strategy designed to secure the safety and security of the Syrian-Armenian community. What we have done is

inadequate, not nearly enough.

We didn't do enough, because we only raised a few million dollars instead of the needed tens of millions. We didn't do enough, because our response was unlike America's historic response to the Armenian Genocide through Near East Relief. We did not do enough, because we went about with business as usual while the poorest Armenians were left behind.

As we enter 2016, our nation has over 30,000 displaced refugees outside of Syria, and many others displaced within Syria, and thousands living in difficult conditions in Aleppo and Damascus. The Genocide Centennial is over but the exodus is not. It is still not too late to better organize our collective response and live up to global humanitarian standards.

In his bestselling book "Why Nations Fail", world renowned Turkish-Armenian economist, Daron Acemoglu talks often about proper "Institutions" as indispensable nation building tool. In 2016, Armenians can maybe look at the Syrian refugee crisis as an opportunity. A moment in history that infuses fresh human capital into Armenia; a time when we stop being victims of a distant catastrophe and rise up to save our own and others; an experience that can teach our organizations to work together and launch nation building institutions; a moment when after 100 years, when act as though we don't need to rely helplessly on Relief Agencies from distant lands to save our people.

When the UN system and entire continents are unable to sustain aid to Syrian refugees, it is naive to still believe that fragmented Armenian organizational attempts can deliver the necessary aid. Rather, the Diaspora has an opportunity to organize itself along Institutional lines in alignment with international aid agencies and in cooperation with ministries of the Republic of Armenia. Professional platforms organized by areas of intervention are needed, and not feeble solo attempts.

We at the ARP, realizing the enormity of the needs, have partnered with UNHCR, Oxfam and the Syrian Armenian Relief Fund (SARF) and are still partnering with others along a very focused area of need: Affordable Housing to refugees in Armenia. The joint program does not distinguish between Iraqi or Syrian origin refugees, or political and religious affiliations among those refugees in Armenia. It is a needs based institutional program that operates according to guidelines and standard

operating procedures. This transparent platform approach, will soon also have a "working group" comprised of various Armenian and International NGOs that will look at future improvements and sustainable solutions in the refugee housing domain. This effort while addressing a single focussed need (housing), is an example of cooperative and inclusive efforts that can leverage more resources from International and Armenian sources.

Our main point is that these Institutional approaches in the 21st century can help focus on building resilience and ensure that communities not only recover from a crisis but also improve the longer-term development prospects needed to move forward. If we approach this crisis through the perspective of Resilience, we can not only survive, but emerge from it stronger. Looking at the Syrian Refugee Crisis not only as a challenge but also as an opportunity, can allow us to take advantage of new social, cultural and economic possibilities we might have never imagined possible.

It is imperative to have an integrated approach across geographies, functions and national systems including the ability to bring together ideas, work together and deliver coordinated actions. Very much like the global centennial committee efforts that were brought together prior to 2015, but for the sole goal of increasing our nation's resilience in the face of this crisis of epic proportions.

I am writing to the Armenian leadership across geographies in the hope that we can persuade them, and others through them, that it is time to prioritize addressing this crisis now and work through a unified matter. The Armenians remaining trapped in Syria, then also the Armenians trapped as refugees, need the diaspora and the homeland.

Armenia 4th country in the world to accept Syrian refugees

Syrian Armenian family arrives at Zvartnots airport.

Over the past 4 years, 20,000 Armenians have arrived to Armenia, but only 16,000 of them have stayed, said Minister of Diaspora Hranush Hakobyan during a parliamentary session. Hakobyan also

Lattakia- Kassab Highway under Control of Syrian Army

pointed out why many of them get disappointed and leave Armenia. "At the beginning of the Syrian conflict many Armenians believed that they would return. They spend two years in Armenia but the last two years made them realize that they should integrate and settle down in Armenia", - she said adding that in fact there are also differences in cultural approaches and it takes a long time to adjust to all these things.

However, in terms of accepting refugees Armenia is the 4th country in the world. "As a result of escalation of the conflict in Syria many Syrian-Armenians settled in Germany, Sweden, and Canada.

Approximately 12,000 Syrian-Armenians have settled in Lebanon and about 5-6,000 Syrian-Armenian families live in Jordan.

The Syrian Army and its allies have successfully taken the strategic Lattakia-Kassab highway under their control in early December.

The sources said that after 3 years of closure the Syrian government forces reopened Lattakia-Kassab highway.

"The recapture of Turkmen mountain (Jabal al-Turkmen) by the Syrian forces played a significant role in reopening the highway," the military a source said.

Don't jinx it!

By Talyn Terzian Gilmour

Another year over...a new one begins. That's the way I started my entry a year ago...not knowing what lay ahead and simply hopeful that I'd have a year full of wonder and growth, of more love and happiness than sadness and regret. I must admit that 2015 has been one of my best years but I'm going to say it quietly, in a whisper, because I don't want to jinx it!

Have you ever found yourself taking stock of your life and realizing that at that very moment you have everything you could ever ask for? Everything you could ever hope for? Well, perhaps not everything...I mean, I could do with an established career track, my children's future spouses decided (perhaps we need to reconsider arranged marriages at birth?) and I'd love to have no mortgage and a bank account chock full of "fun money" on top of a retirement fund that would see me vacationing at least three times a year simply for "therapeutic" reasons.

Note: therapeutic refers to one's desire to escape the cold and damp because one's joints have issued a warning that sun and sand are the perfect prescription. Therapeutic may also refer to the fact that when I'm in my retirement years, I intend to take up extreme adventuring (African Safari, zip-lining, senior citizen alpine racing, trying out a formula one racetrack, and applying to be one of the 'older' contestants on Survivor). And let's not forget retail therapy: who wouldn't love the opportunity to shop right off the runways of Milan, Paris and New York? Dreams, I know. But dream big and who knows what may happen?

All this to say (in a whisper) that while I feel I've had the most fulfilling year yet, I will preface the statement with the acknowledgement that there remains some unfinished business. But I must reiterate I am just so content! I look around and I think to myself, I'm so blessed...amidst a world full of random shooters, terrorists, escaping as refugees and having to start a life all over again, global warming, Donald Trump running for the highest office, and still struggling for Armenian genocide recognition...I've had it pretty good...I just don't want to jinx it!

I'm reminded of my school years... During exam week I'd turn into an ogre: don't talk to me, don't bother me, if there's a fire, please don't try and rescue me. One tracked with singular focus all I cared to do was study. And as soon as I'd write my exams, I would race out of classroom (and later on in university, the auditoriums) for I hated nothing more than that dreaded question, "how'd you do?" because quite frankly, I'm highly superstitious. Responding with an "I aced that mother@#\$!^*!!!!" would only mean that I'm inviting God or the universe to knock me down a peg or two with a 'C' as opposed to an 'A' grade so that I could be more humble

and more focused on the important things in life like having humility, being good to my fellow man (and woman), not coveting, and so on.

If it hasn't been apparent, I am a type A (A+!) personality: competitive, ambitious, highly organized, structured, and sometimes neurotically regimented. My doctor once told me that I was bordering on obsessive compulsive with perfectionistic tendencies. I told her I couldn't agree more. But with this kind of personality comes also somewhat anxious coupled with a slight hint of neurotic. Add to that the fact that as an Armenian I also have a tendency to be slightly melodramatic and a fatalist – all in all, a recipe for tabbouleh.

Yet I still find myself in a near euphoric state: I'm relatively healthy, I have a wonderful family, a roof over my head, I live in a country where I'm free to dream and make my dreams a reality. But it's a NEAR euphoria and probably as close as I'm willing to admit.

Mr. Niceguy thinks I'm paranoid: too many evil eyes, rubbing of blue stones, scratching of my ass and throwing of salt over my left shoulder. We all have ups and downs and I'm in an upswing, so ride the wave because before you know it...?

Am I being overly anxious? Is it the inherent type A anxiety that's making me doubtful and concerned about making a declaration about my happiness and that it will surely be jinxed if I do so? And while I'm on it, isn't making such a declaration akin to bragging? And bragging is surely not a good thing so now I will surely be knocked down for tossing it in peoples' faces about just how lucky I am...

But I am lucky. And blessed. And thankful for every little bit of it! In fact, we've all got some luck and blessing in our lives and we should most definitely declare it!

After all, surely happiness, positivity, optimism and contentment will breed more happiness, positivity, optimism and contentment? Or is it just success breeds success... In any case, jinx or no jinx I'm going to decide that it's ok to admit (to myself) that everything is ok – not super duper great – but good. And that it's ok to be content with all that's been accomplished...after all, I would hate to make a mistake when it comes to prioritizing my goals for the new year. I mean, who can predict what will come next? All we can do is hope for is good health, happiness, growth and learning and that the sun will continue to rise in the east and set in the west...that's all...nothing more...hear me universe?

Happy New Year everyone. May 2016 be filled with more blessings, achievements and wonder than we could have ever imagined...

Health Care Resources Available to Syrian Refugees

What type of health benefits do Syrian refugees have?

-Both privately sponsored and government assisted Syrian refugees have funding for basic health services provided through a Canadian federal government program called Interim Federal Health (IFH). Syrian refugees have IFH type 1 health benefits, which include basic coverage, supplemental coverage and prescription drug coverage. Health benefit coverage under IFH is limited to one year from the time of arrival in Canada.

-Supplemental coverage includes benefits for limited dental (mostly for urgent care) and vision care services and products (e.g. cost of eye glasses). Services provided by other healthcare professionals (such as physiotherapy, psychological counseling services, and speech language therapy) are also covered. IFH provides funding for medical supplies, for example, hearing aids, mobility devices, diabetic supplies, etc.

-Health care benefits vary from province to province, as the coverage of free services is defined by provincial health insurance plans. In Ontario it is Ontario Health Insurance Plan (OHIP). OHIP provides coverage for more health services than IFH basic health benefits; therefore, Syrian refugees are encouraged to apply for OHIP as soon as possible after their arrival. Typically, newcomers to Ontario must wait for three months prior to applying for OHIP, however this three-month waiting period is waived for Syrian refugees. IFH basic coverage will stop once the refugees apply for OHIP. However, Syrian refugees will continue to have access to IFH-funded supplemental benefits and prescription medications. Visit the OHIP website for more information or go to a Service Ontario Centre near you.

Are medications provided free of charge?

-Syrian refugees have limited drug coverage for one year through IFH. Some prescription medications, including those for many infectious diseases and major chronic diseases, such as diabetes, heart disease, and asthma, are covered.

-In contrast, OHIP does not cover prescription medications accessed outside of the hospital system. In general, medications used for treatment in hospitals are provided

free of charge. Certain groups (the elderly and people with disabilities) do have access to free medications in Ontario.

-Medications for infectious diseases of public health importance, such as tuberculosis and sexually transmitted infections, are provided free of charge through Ontario Public Health Units.

-Most vaccinations are provided free of charge through Public Health or family physicians.

How do I access health care services?

-In Canada, non-urgent medical services and referrals to specialists are accessed through family doctors. It is important to find a family doctor as soon as possible to maintain good health and identify health issues early on.

-Urgent care is provided through walk-in clinics and urgent care centers. Individuals who do not have a family physician and who are seeking primary health care services can do so through a walk-in medical clinic.

-Finding a family doctor in Ontario can be challenging for refugees due to language barriers. In the Greater Toronto area, refugees can access primary care with on-site translation services by calling 416-323-6400 ext. 5905 or 1-866-286-4770.

-Public health services, such as vaccinations, as well as testing and treatment for sexually transmitted infections, can be accessed through Public Health clinics. Note: to attend school in Ontario, children have to be vaccinated against certain diseases.

-Emergency care is provided at community hospitals. In the Greater Toronto area, there is a long wait time at emergency departments. Try using other healthcare options first and avoid going to emergency departments for relatively minor issues.

ACC-SAH Contact Information

Armenian Community Center - Sponsorship Agreement Holders

45 Hallcrown Place,
North York, Ontario
M2J 4Y4

Tell: 647 857 8972

Fax: 416 497 8948

E-mail: info-acc-sah@armenian.ca

Գրեցեք մեզի

«Թորոնթոհայ» իր ընթերցողներին անձնական գրուրիսներ, ինչպես նաեւ խմբագրութեան ուղղուած կարծիքներ կը ստանայ մեքենագրուած եւ ուղղուած հետեւեալ էլեկտրոնիք հասցէին՝
Email: torontohye@gmail.com

Nearly 230,000 Trees Make 2015 a Green One for ATP and Communities throughout Armenia and Artsakh

As leaders from 195 nations negotiated a new global climate change agreement in Paris, Armenia Tree Project (ATP) was putting the final touches on another successful year working with volunteers and local residents to plant thousands of trees.

By the end of 2015, another 229,322 trees were planted by ATP, bringing the total to 4,952,642 trees planted since the organization was founded by Carolyn Mugar in 1994.

An important aspect of this year's plantings was the sites dedicated to the Living Century Initiative. Ten new community forests were established in honor of the people and places of historic Armenian communities that were lost in the Genocide of 1915. The new forest sites in Kotayk, Lori and Shirak cover 27 hectares--nearly 70 acres or an area about the size of 27 European football fields--and already hold more than 13,000 trees.

ATP's flagship Community Tree Planting Program greened sites in every region of Armenia including Artsakh. In partnership with residents of the local community, trees were planted around churches, monuments, parks, schools, and hospitals.

"A core part of our mission is to reduce poverty through planting trees," explains Deputy Director Arthur Harutyunyan. "This year thousands of fruit trees were distributed to village communities, including villages in Artsakh repopulated by Syrian Armenians. The harvest from our trees was the best ever, with more than 473,000 kilos of fruit including

apricot, peaches and pear this year."

In addition, fruit trees, shrubs and evergreens were provided to families in the border villages of Vazashen and Aygepar in Tavush. ATP collaborated with Fund for Armenian Relief to distribute trees, and helped to green the newly established Yerevan Park in Martuni, Artsakh.

ATP's Forestry Department was busy completing a large forest in Mikhaylovka, Stepanavan, and establishing a new forest in Koghesh, Tashir. The forestry team planted more than 143,000 trees this fall with the support of 100 workers from nearby villages. "The planters came in groups of families, friends and couples, thus supporting one of our goals of creating jobs and giving people a sense of ownership towards their land," says Harutyunyan.

"Planting trees is more than a source of income and jobs. It's for our own good. Our kids can play here once they're older," says Arevik Mkhitarian, a 30 year old farmer from Mikhaylovka. "I also came to see if my trees from last year had grown...and they have! I planted 220 more trees today."

Several local and international organizations planted with ATP as part of their Corporate Social Responsibility programs. "Asian Development Bank, Anelik Bank, Byblos Bank, Ernst and Young and Synopsys Armenia, to name a few, sponsored plantings and tree care activities with the involvement of employees and their families. International

diplomatic missions also participated in plantings, and we will gladly expand on this tradition in coming years," adds Harutyunyan.

Looking ahead to 2016, ATP is planning to expand its nursery operations into southern Armenia with the addition of a fourth tree nursery. "We have purchased a plot of land in Vayots Dzor near the wine region of Armenia to establish a new nursery," explains Harutyunyan. "This nursery will allow us to provide more trees to this region that are adapted to local climate conditions, and create new jobs and opportunities for tourism. Stay tuned as we announce more details in the

coming months."

Since its inception in 1994, ATP has planted more than 4.9 million trees, established three nurseries and two environmental education centers, and has greened villages, churches, parks, and open spaces throughout Armenia. In the process, the organization has provided employment for hundreds of people and provided vital resources to thousands of villagers. The organization's current campaign is the Living Century Initiative, launched to commemorate the centennial of the Armenian Genocide.

EU Approves More Aid To Armenia

EU Enlargement Commissioner Johannes Hahn in Brussels, November 18, 2015

(RFE/RL)—The European Union has allocated 30 million euros (\$33 million) in fresh assistance to Armenia that will mainly finance reforms designed to streamline the country's labor market and boost public oversight of its finances.

"This renewed support to our eastern neighbor will allow crucial reforms to take place," Johannes Hahn, the EU's European neighborhood and enlargement commissioner, said recently.

"This is good news for Armenian citizens as these reforms, be it through better public services or increased job opportunities, will benefit them directly," Hahn added in a statement released by the EU's executive body, the European Commission.

The commission specified that the largest segment of the aid package, worth 15 million euros, will be spent on improving "the efficiency of Armenia's labor market and the employability of its workforce, with a particular emphasis on agricultural employment." This is supposed to help develop a "national system of professional orientation" and "career guidance centers" for rural workforce.

The EU will spend another 10 million euros on making public spending in Armenia more transparent and efficient. "This should also help prevent corruption," said the European Commission statement.

It was not clear whether these sums will be directly channeled into the Armenian state budget and spent by the Armenian government.

The remaining 5 million euros will be allocated to Armenian non-governmental organizations monitoring and trying to influence government policies. The statement did not name those groups.

The fresh aid was announced more than one week after the EU and Armenia began official negotiations in Brussels on a wide-ranging agreement to deepen their relations. It is expected to contain many political and economic provisions of an Association Agreement nearly signed by the two sides two years ago. The EU abandoned that deal after Armenia unexpectedly decided to join the Russian-led Eurasian Economic Union.

The EU's previous aid allocation to Armenia, worth 77.5 million euros, was announced in January.

EU-funded Organic Agriculture Support Initiative Launched in Armenia

Delegation to Armenia, Ambassador H.E. Piotr Antoni •witalski.

This project specifically aims at increasing local value-added of Armenian organic products as well as assisting higher efficiency of relevant public and private institutions. It will support the RA Ministry of Agriculture with creating a clear and enabling legal environment for organic producers and processors in line with international standards. OASI will also strengthen extension services for the promotion of organic technologies and support educational institutions through curricula development. The project has a budget of € 3.3 million and will be implemented over the course of three years.

A big portion of the project support will be rolled out directly to Armenian producers and processors through a call for grant applications. Small grants are available for smallholder farmers seeking to start, diversify or expand organic production, while bigger grants will be available to already established organic farmers, co-operatives and processors for enhancing productivity and market access.

To convince Armenian farmers and consumers about the benefits and value-added of organic agriculture, an awareness raising campaign will be carried out. "Austria has a long standing history of organic agriculture and today almost 20% of agricultural crop land is cultivated organically. We strive to contribute with this experience to our projects that support small-scale farmers in enhancing agricultural production and marketing. Organic agriculture allows for an optimal use of natural resources while preserving the environment and biodiversity at the same time", said Robert Zeiner, Director Programs and Projects International of the Austrian Development Agency (ADA).

EU assistance to Armenia has reached over € 500 million since 1992, with annual support growing progressively over the years. The Austrian Development Agency has been supporting Armenia since 2011 as a priority country for development cooperation with a specific focus on improving the agricultural sector.

(Public Radio of Armenia)—December 15 marked the start of a new EU-funded project in Armenia. The Organic Agriculture Support Initiative (OASI) will help to develop the potential of the Armenian organic agriculture sector over the next three years. The project is co-funded and implemented by the Austrian Development Agency (ADA), the operational unit of the Austrian Development Cooperation.

Agriculture is a major source for employment in Armenia and contributes to almost 20% of its GDP. The country has high potential for organic agricultural production, which is believed to contribute significantly to improve rural livelihoods in a sustainable manner in the future. "Organic agriculture development is a priority defined in the Sustainable Agriculture Development Strategy of the RA Ministry of Agriculture. It aims to support farmers and agribusinesses to invest in organic agriculture; increase production; explore new international markets and ensure availability of organic products locally," said RA Deputy Minister of Agriculture Mr. Armen Harutyunyan.

"We are happy to support the Organic Agriculture Support Initiative. It confirms our commitment to the rural sector in Armenia, and will be complement support that is already being provided through the EU funded ENPARD Programme, where we also cooperate very successfully with the Austrian Development Agency," said the Head of EU

Azerbaijan's Guns Must be Silenced: Can't Negotiate under Fire

By Harut Sassounian

For over two decades, the international community, led by OSCE Minsk Group mediators representing the United States, France and Russia, has been trying to negotiate a peaceful resolution to the Artsakh (Karabagh) conflict.

The main obstacle is Azerbaijan's persistence in shooting while negotiating, and intensifying its attacks on the eve of every crucial meeting for settlement of the conflict. Such unconstructive behavior is totally unacceptable for everyone involved in the peace process. Azerbaijan intentionally escalates the violence on such occasions in order to pressure the international community to force Armenia into making unfair concessions on Artsakh.

To make matters worse, every time Azerbaijani forces launch attacks on Artsakh or Armenia, the Minsk Group mediators issue a routine statement urging both sides to stop firing, thereby equating the violator with the victim. In addition, the mediators cover up their irresponsible statement by claiming that they are not certain which side initiated the shooting.

In October, House Foreign Affairs Committee Chairman Ed Royce (R-CA) and Ranking Democrat Eliot Engel of New York, initiated a letter signed by 85 House members, to U.S. co-chair, Amb. James Warlick, urging him to take all necessary steps to withdraw snipers from the border, deploy gunfire locator systems along the Line of Contact, and increase the number of field monitors. These measures were accepted by Armenia, Artsakh, the US Congress, and the Minsk Group co-chairs, but rejected by Azerbaijan because of its intent to conceal and continue its warmongering initiatives. Under these untenable circumstances, the three mediators may consider placing gunfire locators on the Artsakh side of the border to record the source of incoming fire. If the mediators are unwilling

to take such action, Armenia should go ahead and purchase gunfire locators from US manufacturer Raytheon and recruit independent NGOs to monitor and report the results to the international community.

Once the source of the shooting is identified, the mediators would then be obligated to condemn the perpetrator; otherwise, they would be encouraging Azerbaijan to escalate the attacks on Armenia and Artsakh.

Meanwhile, the mediators must warn Azerbaijan's autocratic President Ilham Aliyev that should he not cease and desist from making threats and shelling Armenia and Artsakh, they will be forced to submit Azerbaijan's violations to the United Nations Security Council, to mandate economic sanctions against his country.

The mediators could also temporarily suspend their peacemaking activities by announcing that they are prevented from seeking a negotiated settlement to the conflict, while Azerbaijan keeps on shooting. Surely, it is not possible to fight and talk at the same time!

Since Azerbaijan is not ready to go to war -- if it were, it would have started it already instead of merely threatening -- it has no choice but to heed the call of the mediators to cease firing and start negotiating in earnest. Freezing the negotiations would be a serious setback for Azerbaijan because that is the only way it can hope to reach some accommodation with Armenia and Artsakh. Armenians, on the other hand, have already accomplished their objective of liberating Artsakh from Azeri occupation and have nothing to gain from further negotiations.

Should the mediators decide not to freeze the peace talks, the Armenian government may decide to suspend its participation in these unproductive negotiations, thus sending a clear message to Baku that shelling Armenia and Artsakh undermines Azerbaijan's own interests.

Armenia-Azerbaijan contact point in Davush region.

If the negotiations are not suspended and Azerbaijan continues its attacks, the Armenian government may eventually respond with a "massive and asymmetrical retaliation," as it has repeatedly warned. While some may be concerned that such an action would further escalate the violence, in fact it would diminish, if not halt the endless border skirmishes, once Azeri leaders realize that they have more to lose by fighting than talking. It is unfortunate that Pres. Aliyev is exploiting the deaths of young Azeri soldiers on the frontlines to distract his people's attention away from massive violations of civil rights, corruption at the highest echelons of his government, and abysmal economic conditions due to diminishing oil revenues.

I had the opportunity to discuss some of these issues last week with various officials in Washington, D.C., while Artsakh's Foreign Minister Garen Mirzoyan was in town to meet with members of Congress and US mediator Amb. Warlick. Two receptions were held to

honor the visiting Foreign Minister at the Armenian Embassy and on Capitol Hill, the latter co-hosted by the U.S. Congressional Caucus on Armenian Issues, Armenian National Committee of America, Armenian Assembly of America, and the U.S. Office of the Nagorno Karabagh Republic. Several House members, Amb. Warlick, and other dignitaries attended the congressional reception to the chagrin of Azerbaijan's Embassy which had dispatched a small group of Azeris to protest the event. Chairman Royce announced during the reception that he had asked Amb. Warlick to come to the House of Representatives this week for a briefing on the Artsakh conflict.

A large number of ANCA activists from throughout the USA, including this writer, joined Foreign Minister Mirzoyan in Washington last week, to share a message of peace and democracy for Artsakh with dozens of House and Senate members, urging them to recognize its independence from Azerbaijan.

Armenia: Widespread Reports of Irregularities Mar Constitutional Referendum

By Marianna Grigoryan

(Eurasianet)-A controversial referendum in Armenia on December 6 endorsed constitutional changes that will transform the country into a parliamentary republic. But allegations of rampant fraud are clouding the legitimacy of the result.

Based on preliminary data, 63 percent of roughly 1.3 million participating voters, about half of Armenia's population, agreed to change Armenia from a semi-presidential to a parliamentary republic. Overall, the referendum approved over 200 changes to the constitution.

"We are pleased with the participation," senior Republican Party of Armenia MP Samvel Nikolian told reporters. "This means that our public is very active. They are interested in constitutional changes and are not indifferent toward the future of our state."

The changes will go into effect after the 2017 parliamentary elections. Critics contend that if President Serzh Sargsyan's Republican Party of Armenia again wins that vote, the revised constitution will allow it to nominate President Sargsyan for an unprecedented third term in office. Sargsyan, 61, who steps down in 2018, has denied he has any such ambition.

Like all of Armenia's previous national votes, there were widespread reports of irregularities in the December 6 referendum, including allegations of ballot-box stuffing, carousel voting, vote buying, fraudulent voter lists, and physical harassment of domestic observers and media.

On the evening of December 7, anti-referendum activists were gathering to protest the vote's conduct outside of the Central Election Commission in the capital, Yerevan.

As usual, the vast majority of the reported

violations occurred in Yerevan, according to a map of citizen-observer filings posted by anti-corruption watchdog Transparency International.

The European Platform for Democratic Elections, a coalition of 13 non-governmental organizations from the European Union and Eurasia and the Norwegian Helsinki Committee, a human-rights group, alleged "an unprecedented number of violations of the electoral law and international standards," including the physical harassment of reporters.

The abuses appeared systematic, with the heads of election commissions "in several cases" refusing to stop the physical abuse of members of the media, the group claimed.

"We consider that the results of this referendum, characterized by a large amount of electoral fraud and crime, abuse, ballot-box stuffing, do not reflect the free will of the people and must not be considered legitimate," Norwegian observer Lene Wetteland told a December 7 press briefing.

In a blunt statement, the Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the continent's main human-rights body, charged that the 50.5 percent turnout "reflects the fact that the referendum was driven by political interests, instead of the needs of the Armenian public."

Citing "large-scale, organized" vote buying, carousel voting, intimidation, and other violations, the group expressed regret that "the authorities were not more concerned by the integrity of the process."

One observer for the opposition Heritage Party in Yerevan's Davitashen neighborhood reported being badly beaten when he protested that the head of an electoral commission in Precinct No. 5 was adding "No" votes to the

Riot police block a street leading to the Central Election Commission, Yerevan, 7 December 2015.

"Yes" tally.

"They took my phone, deleted all the materials I recorded," Hrayr Manukian told EurasiaNet.org. "There were around 15 policemen standing right there. I approached them, but they said they couldn't do anything until the head of the [election] commission orders them to." The official did not, Manukian claimed. Police are investigating.

Manukian said that he signed the vote protocols to ensure a recount.

Other critics are focusing on the voter numbers, alleging that anywhere from 300,000 to 500,000 of the votes were illegitimate. The Armenian chapter of anti-corruption watchdog Transparency International found "thousands" of "people on the voting lists who left Armenia 20 or more years ago," or individuals who are not citizens, the chapter's director, Varuzhan Hoktanian, said.

"I will not be surprised if in 2017 we will have 110-120 percent of the population as voters," he drily remarked.

Despite Armenia's robust rate of emigration, the Central Election Committee's lists had 96,368 more eligible voters for the December 6 referendum than for Armenia's 2013 presidential elections, noted Levon Zurabian, the deputy head of the opposition Armenian National Congress (ANC).

Already, popular jokes are making the rounds that feature the dead casting ballots. In one, a woman tells an anti-referendum campaigner knocking on her neighbors' apartment door that the occupants "will vote 'Yes' for sure."

"How can you know what they will do?" asks the activist. "It's so simple," the woman explains. "They died eight years ago and, after

Cont. on page 30

Armenian American Museum Design Unveiled

The Armenian American Museum unveiled its conceptual design at a recent Glendale City Council meeting. The Project Development Committee presented the developments of the first phase of the master planning process and shared concept design for the new museum.

"The concept for the museum is rooted in creating a place of inspiration and hope for the community" stated the Museum Project Development Committee Chairman Berdj Karapetian. "We have submitted all of the requirements to the City of Glendale in our exclusive negotiating agreement and are now ready to proceed to securing the ground lease agreement, further developing our master plan, and organizing fundraising initiatives that will enable us to bring this project into fruition."

The Armenian American Museum concept designed by Alajajian Marcoosi Architects will include exhibitions space, resource center, a performing arts theater, and classrooms. The museum building will be surrounded by an outdoor plaza and peace garden on the City owned property next to the Glendale Civic Auditorium. The 1.7 acre property on the corner of Verdugo Road and Mountain Street will also serve as the location for a memorial to the victims of the Armenian Genocide.

The Museum's vision is a cultural campus that enriches the community, educates the public on the Armenian American story, and empowers individuals to embrace cultural diversity while speaking out against prejudice.

Glendale City Mayor Ara Najarian applauded the work of the museum team following the design presentation by stating, "Just one year ago this was a dream for our community and I feel very excited to see things

come to this level. I know there will be some milestones ahead but I have no doubt that you will work diligently to create a wonderful design plan that will put Glendale on the map nationwide."

Councilwoman Paula Devine relayed her support by highlighting the cross-cultural and education component of the museum and invited selected architects Aram Alajajian and Sako Marcoosi to share their inspiration for the design.

"The inspiration lays within the museum itself to serve the Glendale community at large and create a place for visitors to learn about Armenian culture through the permanent exhibit while also hosting diverse traveling exhibits."

Councilmen Vartan Gharpetian and Zareh Sinanyan further noted the multi-functionality of the museum by echoing the education opportunities it will bring to the community and the significance of building it adjacent to the Glendale Community College campus.

The overarching support of the Glendale City Council was emphasized by Councilwoman Laura Freidman in stating, "You have a very supportive Council and a great sense of passion from the community to make this happen. I am happy to learn that you have hired a local entity to bring this bold vision to Glendale."

The next stage for the Museum project will be to secure a Ground Lease Agreement with the City of Glendale and commission a master plan that will provide operational direction on programming, business strategy, facility development, and governance.

The Museum will launch a wide-range of outreach programs in the coming months with

An architect's rendering of the museum exterior

City of Glendale government, businesses, homeowner associations, and community members to ensure collaboration, feedback, and community-driven opportunities to raise awareness about Armenian American Museum.

The mission of the Armenian American Museum is to promote understanding and appreciation of America's ethnic and cultural diversity by sharing the Armenian American experiences.

The Armenian American Museum is a developing project in Glendale, CA, with a mission to promote understanding and appreciation of America's ethnic and cultural diversity by sharing the Armenian American experience. When completed, it will serve as a cultural campus that enriches the community,

educates the public on the Armenian American story, and empowers individuals to embrace cultural diversity and speak out against prejudice.

The governing board of the Armenian American Museum consists of representatives from the following nine regional Armenian American institutions and organizations: Armenian Catholic Eparchy, Armenian Cultural Foundation, Armenian Evangelical Union of North America, Armenian General Benevolent Union – Western District, Armenian Relief Society – Western USA, Nor Or Charitable Foundation, Nor Serount Cultural Association, Western Diocese of the Armenian Church of North America, and Western Prelacy of the Armenian Apostolic Church.

TATTOOING

By Dr. Isabel Kaprielian-Churchill

Recently I visited the Musée du Quai Branly in Paris to see a tattoo exposition. It was an extensive and expansive display about tattooers, tattoos, and the tattooed. The exhibition covered pre-pharaonic times to the present and dealt with the topic in many different parts of the world, extending across the Americas, Europe, and Asia. In the past, tattooers and the tattooed were almost always men, and marginalized men at that: seamen, soldiers, prisoners, or circus performers.

It was disappointing, however, that the exhibition did not examine the former Ottoman empire, specifically Iraq and Syria, nor did it present much about the Arabs and Kurds of these same regions. Only one small photograph showed an Armenian girl tattooed in Syria in the 1920s.

I studied her for some time. She did not look angry or vengeful. She seemed melancholy. As I gazed at her young face, blemished with tattoos, I felt her pain and her sadness.

As we know, many Armenian girls and women taken by Kurds and Arabs, especially Bedouins, were tattooed during and after the Genocide. Unlike the custom in other parts of the world at the same time, the tattooers among Arabs and Kurds were usually women and the tattooed were almost always women and girls.

The relationship of Armenian women and children with the Arabs and Kurds was a juxtaposition of race/ethnicity, religion, culture, and class. And nothing could emphasize these interstices more than tattooing.

Let us first examine some of the cultural/religious motives for tattooing. It is said that tattoos enhanced beauty and promoted sexuality, induced pregnancy, warded off evil, healed disease, and prevented death. Most important of all, tattooing signified inclusion. Arabs and Kurds tattooed their own women and children; so they did not view the tattooing of Armenians as in any way prejudicial. Indeed it brought Armenians into the tribe. It identified them as part of the group. If the woman or girl

Islamized and tattooed Armenian woman, Karen Yeppe alboom, 1920s, AGMI collection

was ever abducted or if she ran away, she could be identified and brought back as a legitimate member of the tribe.

The Armenian/victim perspective was totally different. For Armenian women and girls, tattooing was considered a branding, a public stain exposing to the world their vulnerability and their loss. They had been

violated, forced to convert, forced to marry a Muslim, forced into concubinage, forced into a life of slavery. Armenian girls were ashamed of their tattoos and many, after fleeing from the Arabs or Kurds, tried to gouge them out.

But the tattoos were indelible. They had been done using a sewing needle to puncture the skin, then adding an "ink" - usually a mixture of mother's milk, lampblack, and urine from a sheep or goat. The designs were simple, even primitive, of a superstitious nature: the eye to ward off the evil eye, a sun or moon for long life, a star for happiness, animals for fertility.

Not all Arabs or Kurds engaged in tattooing. In fact, townspeople and the middle classes frowned on the custom; they considered it a practice of the lower classes, nomads, and marginal elements of society. Many Armenians taken by the Bedouins or by others, were women and girls from refined and educated backgrounds. They viewed tattooing as savagery, an infringement on their person, and totally foreign to their culture and their religion. What the Muslims had gained by including the Armenian women in their tribe was seen by the Armenians as a loss of their faith, their ethnicity, their chastity, morality, and more broadly of their national identity.

The exposition at Branly provides a generally positive view of tattooing, addressing its technical advances, its artistic beauty, its spread and popularity among all classes and both genders, and the skill of the "tattoo artist." I can appreciate all those characteristics of tattooing. I also understand the old adage: "It's my body. It's my choice."

But none of that can change my perception of tattooing as a personal and public experience. When I see tattooed skin, I cringe.

For me, tattoos remain a defilement of the human body.

While most I have heard or read about were women or girls at the time, I have heard of an Armenian boy tattooed on the tip of his nose to protect him from death.

2 Except that Armenian pilgrims to Jerusalem were often tattooed.

First Armenian Bible, Ayyavazovsky's Birthday Included on UNESCO Calendar

A copy of the first Armenian Printed Bible (1666) is part of the Zohrab Center's collection.

The 350th anniversary of the first Armenian Bible printed by Voskan Yerevantisi in 1666 and the 200th anniversary of the birth of Hovhannes Ayyavazovsky (1817-199) have been included in UNESCO's 2016-2017 calendar of important cultural achievements and celebrations.

The decision was made at the 28th session of the UNESCO General Conference held in Paris on November 4-18, 2015.

Twenty-one applications by the Republic of Armenia have been included in the UNESCO calendar since 1998.

Read TorontoHye Online @

www.issuu.com/Torontohye

Oshagan, Parian and Thomasian Selected by Foreign Policy Magazine as Leading Global Thinkers of 2015

On December 1, Foreign Policy Magazine released its list of 100 of the world's Leading Global Thinkers—men and women whose ideas have been translated into action, impacting the lives of millions worldwide.

The magazine recognized Glendale- and San Fernando Valley-based artists Ara Oshagan, Levon Parian and Vahagn Thomasian for their public art installation that highlighted the genocide of 1.5 million Armenians in 1915 by the Ottoman Turkish government. The oversized portraits of Armenian Genocide survivors was hosted by Los Angeles County Major Michael D. Antonovich and on display for two months earlier this year at the Music Center Plaza and Grand Park in Downtown Los Angeles.

"This year's Global Thinkers hold the key to what is driving change today. They have demonstrated extraordinary innovation, passion, creativity, and thirst, and have translated their ideas into action, impacting millions worldwide. We are excited that this year's list features more women than ever before," said David Rothkopf, editor and CEO of The FP Group. "This special annual issue is a chance to reflect on the past year, and look ahead to tomorrow."

Each year, Foreign Policy selects the leading Global Thinkers whose contributions and work have changed lives and are shaping the world. This is the year of "changing our minds" – from legalizing same-sex marriage across the U.S. and Ireland, to major diplomatic triumphs, including Cuba and Iran – these thought leaders teach us that even though cultural and worldwide struggles continue, there is hope for a better future.

Past winners include Alibaba Founder Jack Ma, comedian John Oliver, German Chancellor Angela Merkel, whistleblower Edward Snowden, and Pope Francis.

A special microsite on Foreign Policy's website is devoted to the 2015 Global Thinkers and the iwitness project.

"The iwitness installation creates an immersive space where audiences are confronted by larger-than-life images of eyewitness survivors to genocide and mass atrocity and can themselves become witnesses to the witnessing of the survivors," said project director and artist Ara Oshagan, whose grandfather was a survivor of the Armenian Genocide. "Mass killings and genocide, the non-ending refugee crisis, all have global impact. We wanted to highlight these issues that continue to happen today—in the same region that the genocide of Armenians took place. It seems like nothing has changed in 100 years."

The first-ever large-scale public art installation at Grand Park and the Music Center Plaza, iwitness is an inter-connected network of towering asymmetrical photographic sculptures, wrapped with massive portraits of eyewitness survivors of the Armenian Genocide of 1915. The installation design concept is by architect Narineh Mirzaeian and the sculptures ranged in height from eight to fifteen feet. At night, they are illuminated via solar energy from inside like lanterns.

The irregular, angular shapes of the sculptures spoke to an unbalanced world, one continually at risk of war, ethnic cleansing and genocide—crimes against humanity these Genocide survivors witnessed first-hand.

Ara Oshagan, Levon Parian and Vahagn Thomasian.

The installation paid homage to the resilient, courageous and industrious men, women and children who, against all odds, survived the Turkish government's systematic attempt to annihilate them. Scattered across the globe, they rebuilt their disrupted lives and communities globally in the aftermath of genocide.

A temporary memorial to the Armenian Genocide centennial, iwitness also served as a reminder of other genocides that followed in the 20th century (the Holocaust, Cambodia, Rwanda, Darfur, Syria today) and are still occurring today.

"Vahagn, Ara and I are descendants of survivors of the Armenian Genocide and inheritors of its trauma," said iwitness co-founder and photographer Levon Parian. "With our work, we wanted to face the multi-

generational inner demons."

"And the Turkish government continues to deny it ever happened. We have not been allowed to heal, even now four generations and 100 years later," said project lead architect, Vahagn Thomasian. "It is an open wound, unfinished business for us. For all of humanity."

The iwitness team attended the 4th annual Transformational Trends conference and Global Thinkers celebration held by Foreign Policy Magazine on Dec. 1 in Washington, D.C. The panels featured current and past Global Thinkers who have traveled from around the world, as well as current and former USG officials, diplomats, and think tank experts. The goal was to tackle issues that have eluded solutions to force society to see the challenges we face in new ways and to stimulate unconventional thinking.

Armenian Genocide Memorial Erected in Dublin Anglican Cathedral

(ACNS) – A Khachkar – a traditional Armenian cross made from volcanic stone – has been erected in the grounds of Christ Church Cathedral in Dublin in a service attended by Christian leaders from across the denominations in Ireland as a memorial to the estimated 1.5 million Armenian Christians who were systematically and brutally murdered by the Ottoman regime in the "Medz Yeghern" – the Great Crime – which took place 100 years ago, beginning in April 1915.

The Anglican Archbishop of Dublin, the Most Rev. Dr. Michael Jackson, was joined by the Roman Catholic Archbishop, the Most Rev. Diarmuid Martin, the President of the Methodist Church in Ireland, the Rev. Brian Anderson and representatives of other denominations for a service on Saturday at which the stone cross was dedicated by Bishop Hovakim Manukyan, the Primate of the Armenian Apostolic Church of UK and Ireland.

"Christ Church Cathedral lies at the spiritual heart of Dublin. It is the mother church of the Dioceses of Dublin and Glendalough," the Very Rev. Dermot Dunne, Dean of the Cathedral, said. "The Armenian Church and

community are very close to the dioceses and it felt fitting that the Khachkar should be located here both as a memorial to the victims of the genocide and as a visible sign of the link between our two Churches".

"The dedication of the Armenian Cross-Stone in the capital of the Republic of Ireland on the occasion of the centennial of the genocide is an expression of the long lasting connection between our church communities," Bishop Manukyan said. "The Cross-Stone will remain here as a reminder of our friendship and our commitment to peace as well as a memory to those who suffered in genocide and in war."

In a sermon, Archbishop Michael Jackson spoke of the "route towards expression and recognition of the Armenian Genocide" that the Armenian people had taken over the past 100

"It has brought us today to the point of articulation and expression of immeasurable national suffering and incalculable individual nobility around a long journey involving children, women and men who are the faces and the voices of the Armenian Genocide," Archbishop Jackson said. "Once the long journey of killing, grieving, rejection and enforced emigration began – every step of the route became precious, every wind in the road became unforgettable and every life lost became irreplaceable."

The Khachkar is a significant part of the Armenian Christian identity. The Khachkar which now stands in the grounds of the cathedral was designed by Aram Hakhumvan, who lives in Ireland and carved in Armenia by Arta Hambardzumvan.

It features a Celtic Cross with an Armenian Cross standing out of it and the rest of the stone has many Irish and Armenian details including shamrocks and grapes. It is the 167th memorial to the Armenian Genocide located in 52 countries around the world.

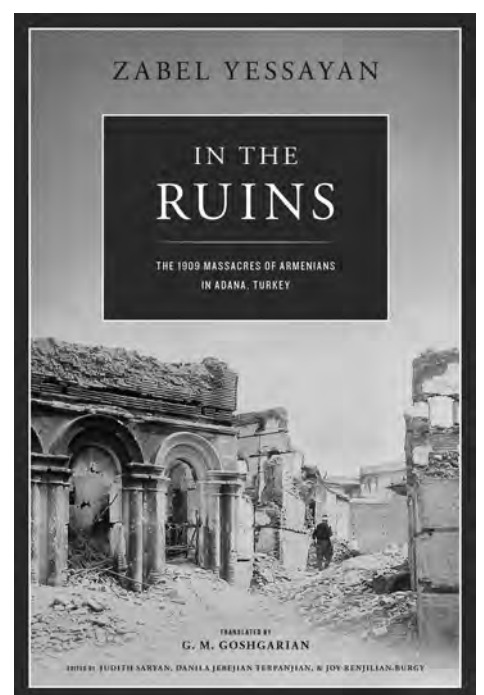
First-Hand Account of Aftermath of 1909 Massacre of Armenians

The Armenian International Women's Association (AIWA) Press recently announced the publication of the first full-length English translation of *In the Ruins* written by 20th-century female author and activist Zabel Yessayan. A first-hand account of the aftermath of the 1909 Turkish massacre of 30,000 Armenians, the volume is a must-read for those who want to understand the struggle for human rights in the Ottoman Empire at the turn of the 20th century and the backdrop to today's political climate and events in Syria, Iraq, and Turkey. The official publication date will be March 8, 2016, coinciding with the 2016 celebration of International Women's Day.

At age 31, Yessayan journeyed to the scene of the 1909 massacres of Armenians in Adana to provide relief for the victims and to observe conditions. She returned to Constantinople (Istanbul) and penned *In the Ruins*, which heralded a new literary form. A literature of testimony, Yessayan documents the voices of the survivors who tell her their horrific stories and describe their emotional turmoil and terror.

From her earliest years, Zabel Yessayan championed social justice and women's rights. Even as a young woman, she fought against the injustices she saw at school, refused to accept the restrictions placed on girls in her community, and demonstrated a fierce determination to succeed in the literary world at a time when few women were allowed entry. In addition to *In the Ruins*, she authored several novels, short stories, newspaper articles, and a memoir.

AIWA previously released two other books in English translation by Zabel Yessayan: *The Gardens of Silihdar*, a memoir of Yessayan's childhood in the city of Constantinople, and *My Soul in Exile and Other Writings*, a collection that highlights her novel about an artist who returns home to the Ottoman capital

where she confronts feelings of alienation and isolation. These three Yessayan volumes contain some of her best and most influential works and provide a picture of the scope, breadth, and historical significance of her writing.

The Yessayan books are the latest releases in AIWA's "Treasury of Armenian Women's Literature" series, which makes available English-language translations of works by pioneering women authors who wrote in Eastern or Western Armenian. The translation and publication of *In the Ruins* was made possible by a generous grant from the Gulbenkian Foundation. The book includes an appendix with selected articles and letters by Yessayan that elucidate the events of 1909 and their immediate aftermath.

Artistry and Craftsmanship Should Be the New Norm in Curated Accessories—Seek Armoir Fashion

Current fashion trends tell us that no outfit is ever complete without its accessories. Bricks and clicks are constantly flooding consumers with an overflow of jewellery. You're constantly being berated with accessories for day-time, nights out, boho-chic, preppy, rocker-chic, hipster, artsy; accessories for men, for women, for boys, for girls, for toddlers, etc. If having to decide your style du jour is not hard enough, you have the added benefit of trying to decide between fashion jewellery, fine jewellery... and if you're Armenian, your grandparents' hand-me-downs. With no shortage of the bargains to the overpriced and the poor quality to the high quality, it's hard to discern which pieces should be added to your collection.

When it comes to jewellery shopping, one company that should be under your radar is Armoir Fashion. Established in 2012, Armoir Fashion is a fashion jewellery company based in Toronto that specialises in handcrafted pieces made with genuine cowhide leather and semi-precious stones. Each piece in the collection is one-of-a-kind made by the hands of skilled artisans who spare no effort in bringing you the best product.

Distancing themselves from factory-based production, from the moment of conception, each handcrafted accessory has a story to tell and the journey continues with every new owner. Their signature leather pieces, for instance, are the product of skilled artisans in Armenia who subject genuine Italian leather to a complicated process of embossing, double-dyeing with vegetable dye, and sanding down to bring you a something that is long-lasting and hypoallergenic. The remaining leather from the bracelets are then used to make keychains which the artisans sell to local gift shops independent from Armoir.

Although the company has grown and evolved from its early focus on leather bracelets, it still stays true to its humble beginnings bringing old world designs back to life with modern, high-fashion, boho-style pieces. At quick glance at title and design, each collection is influenced by the company's Armenian roots nodding to great dynasties, cross-stones, and landscapes. As the company's managing director, Sevag Haroutunian, says, "We as Armenians have a story to tell the world, Armoir wants to help spread that story."

The company is doing just that. The

conception of their name has its own personal history. The French word for wardrobe holds a personal relationship to their owners as the keeper of their personal belongings, while simultaneously, for the company, plays on the word armour. As Toros Maydossian [Merchandising Manager] notes, "Jewellery is like a piece of armour. When you wear the cross around your neck, you wear it because spiritually, it means something to you and it's there to protect you—our bracelets have crosses, prayers, and different symbols on it for the same reason."

And people have begun to notice. With stockists all across Canada, the U.S., and even Puerto Rico like the AGO, the ROM, and Dana Jordan, and online stores like Shop.ca and A Touch of Modern, Armoir has expanded their customer-base and has increased their collection to include charms, pendants, and cuffs to appeal to a wider audience. Fashion bloggers and writers have begun to pay attention as well, the most notable of which was Cosmo Armenia that allocated a two-page spread introducing the company and the team to its readers last July.

In its short time in business, Armoir has already forged some impressive relationships with reputable names and charities. "Benevolence is the cornerstone of our company. It's important to us to always remember to give back to charities that mean a lot to us and partner with causes and initiatives we believe in," says Sevag. To date, the company has hosted online sales events where proceeds are donated to names like the A.R.S. Day School, and the Children of Armenia Fund.

The collaborations don't end there. Armoir has some exciting initiatives in their near future starting with their presence at 800sqft—an invite-only apartment boutique showcasing curated items by reputable stylist and interior designer Nike Onile. Another exciting event to note is the showcase of their fall/winter collection like their popular Astral charms and Orontid collection, which will coincide with an event dedicated to the renowned designer Michael Aram on December 11 at Dana Jordan in Bayview Village in Toronto.

Additional information about the company as well as a full collection of all their products can be found through their website and their active social media account.

Dr. Raffi Aynaciyan

D.D.S., M.C.I.D., F.R.C.D.(C)

braces
for children
and adults

Orthodontist

Richmond Hill (Hillcrest Mall):
9350 Yonge Street, Suite 216
905-884-4161

North York:
3333 Bayview Avenue, Suite 203
416-221-0660

Downtown Toronto:
11 King Street West,
Suite C115
416-363-3018

Ara Graphics

ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ
ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպությամբ՝
ՀՕՄ-ի Ռուբինա Մասնաճիւղին

Բանախօս՝

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱ ԵԳԱՆԵԱՆ
Մշակութային Բաժնի Տնօրէն
Հայաստանի Հանրապետութեան Գանատայի
Դեսպանութեան

Սրբանակաբաշխում
ՀՕՄ-ի Զարդասեղներու Պարգևատրում
Գեղարուեստական Յայտագիր
Հիւրասիրութիւն

Կիրակի, Յունուար 31, 2016
կ.ե. ժամը 5:00ին
Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ՝
45 Hallcrown Place, Willowdale, Ontario

Տոմսերու համար հեռաձայնել՝

Ընկիի Ազո Գոլանճեան 416-492-0967

Ընկիի Յասմիկ Շարապիանեան 416-494-7044

Ընկիի Սիւզան Քեօշկեան 416-820-0099

Մուտքի նուէր՝ \$20.00

Your Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

METRAS

SHIPPING &
FORWARDING INC.

2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8

Tel.: 416-497-0377

Fax: 416-497-0783

info@metrasshipping.com

www.metrasshipping.com

Ara Graphics

Տոհմիկ Օր ... շաբ. 3րդ էջին

գուեան ասմունքեց Սիլվա Կապուտիկեանի «Քելէ Լաօ»ն, որուն մենապարով ընկերակցեցաւ Զամազգայինի «Էրեբունի» պարախումբի պարուսոյց Լոռի Նաճարեանը: Անոր յաջորդեց Նուեր Դազարեանի կողմէ երգը, որուն ընթացքին մուտք գործեցին Զամազգային պարախումբի պարման պարմանուհիներ, իրենց ձեռքերուն բարձր բռնած ցուցատախտակներ, որոնց վրայ արձանագրուած էին Արեւմտահայաստանի Նահանգներու եւ Զայաքնակ շրջաններու անունները: Գեղարուեստական բաժնին ընթացքին, մէջ ընդ մէջ Տօնապետեան Գուգուեան մասնակցեցաւ բանաստեղծութիւններով՝ Զամօ Սահեանէն, Գէորգ Էմինէն եւ Վահագն Դաթեանէն: Էրեբունի Պարախումբը դեկավարարութեամբ պարուսոյց Լոռի Նաճարեանի ներկայացուց 6 պարեր: «Ծիրանի Ծառ» «Մախմուր Աղջիկ»՝ մենապար Լոռի Նաճարեան, «Էրզրումի Շորոր»՝ Էրեբունի պարախումբի պարմանուհիներ, «Կեանք Սիլիոն ու Կէս» «Սասնայ Եարխուշտա» «Յայ ենք»՝ Զամազգայինի Էրեբունի պարախումբ: Ձեռնարկի ընթացքին Արեւմտահայաստանի նահանգներու հովանաւորները գնահատուեցան զարդասեղերով եւ գնահատագրերով, իսկ քաղաքներու հովանաւորները մեծարուեցան գնահատագրերով: Սոյն զարդասեղերը պատրաստած ու նուիրած էին Գէորգ եւ Սիւզան Նաճարեաններ:

Վան, Կիլիկիա-Ատանա Սեբաստիա, Էրզրում եւ Տիգրանակերտ նահանգներու հովանաւորներն էին Վարուժ եւ Սիլվա Լաբոյեան, Լեւոն եւ Անի Զասըրճեան, Տիգրան, Գաթիա Դորդրեան, Սեդա Զրաչի Փնճոյեան Նաճարեան, Ստեփան եւ Զուրի Նաճարեան:

Վան, Կիւրիւն, Քիլիս, Այնթապ, Մուսա Լեռ, Տիգրանակերտ, Սասուն, Շապին Զարահիսար, Սիս, Եթովիա-Թոքատ, Պարտիզակ, Ուրֆա, Թալաս, Մարաշ, Սիս, Էլէրէկ, Մարգուան քաղաքներու հովանաւորներն էին Զէնրի եւ Զանրիէ Աբրահամեան, Կարօ եւ Անի Ակիւնեան, Ռէյմօն եւ Էլիզ Գէորգ, Ժոզէֆ եւ Ժանէթ Երեմեան, Ալիս Զաքարեան եւ Գեղուիի Սարգիսեան, Տոքթ. Ժիրայր եւ Էքի Թեմամեան, Մայքըլ եւ Անի Զոթոյեան-Ժոլի, Արամ եւ Թիլի Իշնար, Պերճ Լիւլէճեան, Սիմոն եւ Մարալ Զասըրճեան, Տիգրան եւ Գաթիա Դորդրեան, Արմէն եւ Զուրի Արթինեան-Մարտիրոսեան, Մկրտիչ եւ Անի Մկրտիչեան, Ժան եւ Զուլի Մոմճեան, Եղիսաբէթ Զաքարեան, Վարսենիկ Դանադիրեան եւ Յակոբեան Ընտանիք, Սոնա Տէօվլէթեան Արթինեան, Գէորգ եւ Սիւզան Նաճարեան, Գրիգոր եւ Արփի Շիթիլեան, Տիգրան եւ Մարի Շմաւոնեան,

Սարգիս եւ Սեդա Պալեան, Զրանդ եւ Լուսին Պապլանեան, Տօքթ. Վիգէն Տէրտէրեան, Լուսին Քէպապճեան, Վահան եւ Լուսին Քէպապճեան:

Ապա բեմ հրաւիրուեցաւ Թեմակալ Առաջնորդ Մեղրիկ Ս. Եպս. Բարիքեան եւ նախքան սեղաններու օրհնութիւնը ան իր հայրական պատգամը փոխանցեց բարձր գնահատելով ԶՕՄԻ «Ռուբինա» Մասնաճիւղի Վարչութեան գործունէութիւնն ու Տոհմիկ Օրուան Յանձնախումբի կատարած անխնայ աշխատանքը եւ շնորհակցեց իրենց աշխատունակութեամբ, զոհաբերութեամբ, նուիրումով եւ անշահախնդիր ծառայութեամբ կը մնան ու պիտի շարունակեն ըլլալ գեղեցկագոյն զարդը թորոնթոհայ պատմութեան եւ ան յատկապէս անդրադարձաւ օրուայ բարձրորակ գեղարուեստական յայտագրին եւ ըսաւ «Այսպիսի Զայակական տոհմիկ սովորութիւններ ու աւանդութիւններ երբեք պէտք չէ մոռացուեան ձգտել ու նմանօրինակ ձեռնարկներ կը միտին մեր ապագայ սերունդի շարունակականութեան ապահովելու...»:

Ապա ան կատարեց հայկական ոճով պատրաստուած աղանդերներով ծով սեղաններու օրհնութիւնը, ուր հրամցուեցան ձէթով փաթոյթ (սարմա) պոսական կանկար, սէմսէկ, խաշուած միջուկով քօֆթէ, սու պօրէկ, դաւուրմա եւ ծաւարով փիլաւ, լաւաշ, մատնաքաշ, ինչպէս նաեւ անուշեղեններ քաթա եւ սարի պուրմա, եւ այլ ծաշեր, որոնք բժախնդրօրէն պատրաստուած էին ընկերուհիներու կողմէ: Ներկայ էին նաեւ Ս. Աստուածօրն Եկեղեցոյ հովիւր, Ստեփանոս Վրդ. Փաշայեան, Տէր Կոմիտաս Աւագ Քահանայ Փանոսեան, Կաթողիկէ Եկեղեցոյ հովիւ Զայր Եղիա Ծ.Վ. Գիրէջեան, Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցոյ եւ Զայ Աւետարանական Եկեղեցոյ ներկայացուցիչներ: Այս միջոցին ցուցադրուեցաւ նաեւ պատկերիզ մը Արեւմտահայաստանի մասին: Զոռովել նուագախումբը իր մասնակցութիւնը բերաւ սքանչելի տոհմիկ եղանակներով եւ երգերով. անոնց ընկերակցեցաւ երգչուհի Արմենիա Սարգիսեան:

Տեղի ունեցաւ նաեւ վիճակահանութիւն, որուն տոմսակներուն կցուած էին էջադիրներ՝ օրուայ խորհրդանիշը ներկայացնող նկարով: Ձեռնարկ-խրախուսանքը շարունակուեցաւ խանդավառ մթնոլորտի մէջ, Զոռովել նուագախումբի ազգային եւ տոհմիկ երգերու մատուցումով, ինչպէս նաեւ D.J. Sevak, (Սեակ Յարութիւնեան) օրուան պատշաճ երգերու ընտրութեամբ:

Տոհմիկ Օրուայ խրախուսանքը բարձր տրամադրութեան մէջ պահեց ներկաները, որոնց յիշողութեան մէջ ձեռնարկը թարմ պիտի մնայ երկարատեւ: Ձեռնարկ մը որ ոչ միայն յաջողեցաւ այլ՝ գերազանցեց:

Միջազգային Ուսուցչաց ... շաբ. 10րդ էջին

րեան (1874-1915), Սմբատ Բիւրատ (Տէր Ղազարեան- 1862-1915), Յովհաննէս Սերինկիլեան (Վարդգէս 1871-1915) եւ Դանիէլ Վարուժան (1884-1915): Որպէս յարգանք անոնց, Ռէմի Կրկիս արտասանեց Դանիէլ Վարուժանի «Ձօն» քերթումը:

Ապա Բարսեղեան հանգամանօրէն ներկայացուց օրուայ բանախօսը՝ Զայոց Յեղասպանութեան 100ամեակի Գանատայի Կեդրոնական Մարմնի Ատենայետ եւ ուսուցիչ՝ Միւր Գարագաշեանը (Մոնթրէալէն):

Գարագաշեան իր հաղորդական ոճով վեր առաւ ուսուցիչի դժուարին առաքելութիւնը ընդհանրապէս, եւ մասնաւորապէս հայ ուսուցիչի տարած բժախնդիր աշխատանքը, որպէսի օտար ափերուն մէջ ան ջամբէ Մետրոպեան ոսկեղնիկ մայր լեզուն մեր նորահաս սերունդներուն: Ուսուցիչը պաշտօնեայ մը չէ, այլ ան երկրորդ ծնողը մըն է, որ երեխային միտքը կը շաղախէ: Շարունակելով իր խօսքը Գարագաշեան անցուց ըսելով որ 2015ին ազգովին անմոռանալի անկիւնադարձ մը նուաճեցինք. Եղեռնի 100ամեակի դարադարձը, իբրեւ մէկ Ազգ եւ մէկ Ժողովուրդ Զայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի մէջ բարձրորակ եւ բազմակողմանի ձեռնարկներով:

Մեր նորահաս սերունդին հայ վարժարաններու միջոցաւ ուսուցիչները աշխատեցան վառ պահել ազգային ոգին եւ շունչը իրենց մէջ:

Գաղթական ծնողներու զաւակները ապաստանելով թիթեղեայ տնակներու մէջ, աննկուն կամքով եւ վերապրելու վճռակամութեամբ կերտեցին հայ վարժարաններ, եկեղեցիներ եւ մշակութային կեդրոններ: Ան իր խօսքերը աւարտեց, շնորհաւորելով ուսուցիչները, օրուայ չորս մեծարեալները, իրենց տարիներու անխնայ աշխատանքին համար:

Գեղարուեստական բաժնով Արմենիա Սարգիսեան վճիտ առողջանու-

թեամբ մենթրեց «Սարերի Զովին Մեռնեմ», դաշնակի ընկերակցութեամբ Դինա Կարապետեանի. ապա՝ վերջինս դաշնամուրի վրայ շարունակեց նուագել հայկական մեղեդիներ:

Ինչպէս ամէն տարի, Օնթարիոյի Զայ Ուսուցիչներու Միութիւնը կը մեծարէ վաստակաւոր չորս ուսուցիչներ: Այս տարի Յեղասպանութեան 100ամեակը ըլլալով, վարչութիւնը որոշած էր պատուել չորս անհատներ, որոնք տարբեր ձեւերով ծանօթացուցած են Զայոց Յեղասպանութիւնը օտարներուն: Մեծարանքի արժանացան Զորճ Շիրինեան (Զորեան Զիմնարկ), Դոկտ. Իզապէլ Գաբրիէլեան-Զորչիլ, Դոկտ. Լորն Շիրինեան եւ Դոկտ. Ալէն Ուայթհորն, որոնց կենսագրականը յաջորդաբար ներկայացուցին, Թինա Սէրայտարեան, Ռաֆֆի Սարգիսեան, Նաթալի Պարսումեան եւ Ռուպինա Քէօշկէրեան: Մեծարեալները ստացան գեղեցիկ ապակեայ յուշանուէրներ ձեռամբ Օնթարիոյի Զայ Ուսուցիչներու Միութեան ատենապետուհի՝ Լիւսի Ղարիպեանի: Վերջինս ելոյթ ունեցաւ սրտի խօսքով եւ ըսաւ. «... Այս գիշեր հարկաւոր էր յատուկ ձեռք տօնել Զամաշխարհային Ուսուցչաց Օրը, յիշելով այն տնօրէնները, ուսուցիչները, որոնք նահատակուեցան 100 տարիներ առաջ, որպէսզի անոնց յիշատակը մնայ անթառամ: Մենք այսօր մեծարեցինք չորս անհատներ, որոնք ոչ միայն արժանացած են բարձր ուսումնական տիտղոսներու այլ եղած են նաեւ համալսարանի ուսուցիչներ եւ իրենց գրիչի միջոցաւ դրոշմը դրած են Յեղասպանութեան ճշգրիտ իրականութիւնները յայտնաբերելով օտարներուն եւ ամբողջ աշխարհին»:

Փակման խօսքը կատարեց Տէր Զարեհ Ա. Քահանան, որ շնորհակալութիւն յայտնեց Օնթարիոյի Զայ Ուսուցիչներու Միութեան, գնահատեց մեծարեալները եւ տարուած աշխատանքը: Զոգչ. Տ. Ստեփանոս վրդ. Փաշայեանի աղօթքով ու «Պահպանիչ»ով վերջ գտաւ մեծարանքի հանդիսութիւնը:

«ԶԱՐԹԻՐ ԼԱՕ» ...

շաբ. 7րդ էջին

շեփորահար. Դաշնակցութեան դրօշին ներքեւ հայ ֆետային իր մոսիւնը նախընտրեց իբր կեանքի ընկեր, Սասնոյ ապստամբութիւններէն մինչ Փետրուարեան ապստամբութիւն, Կարինէն Սարգարապատ, Լիզպոն ու Արցախ՝ «մահ կամ ազատութիւն» կոչեց. միշտ իր հայեացքը սեւերելով դէպի մեր բռնագրաւուած հողերը, դէպի ամբողջական Զայաստանի կերտումը: Փառքը չփնտցեց. Պայքարեցաւ հայու իրաւունքներու պաշտպանութեան համար, ազատ ու անկախ ամբողջական հայաստանի, միասնականութեան ի խնդիր: Զօրավար Անդրանիկ կոչեց «...Եթէ կ'ուզեն ինծի պատիւ մը ընել, ես իմ արձանս չեմ ուզեր, փառաւոր թաղում չեմ ուզեր: Թող հայ ժողովուրդը կանգնեցնէ աներակ դարձած Առաքելոց վանքը և այնտեղ փոքրիկ ուսումնարան մը շինէ հայ մանուկներու համար: Այս է իմ ամբողջ բաղձանքս և բարոյական պահանջս հայ ժողովուրդէն»: Սիւսանթոյի «Անդրանիկ» բանաստեղծութիւնը ապրումով կը մեկնաբանէ Տարօն Քէսքինեան: Սասուն գաւառ հին Զայաստանէն ծնունդ առած, Զաւուշի, Գալիի ու Արաբոյի, Անդրանիկի, Սասունիի ազատատենչ ոգին իր մէջ ամուր սեղմած, աշխարհով մէկ իրաքանչիւր ոտքի զարկի

հետ մեր հին պապը արթնցող «Սասնայ Եարխուշտա»ն կը թնդացնէ բեմը, Զամազգայինի «Էրեբունի» պարախումբի սքանչելի կատարողութեամբ: Ապա կը հնչէ Գրիգոր Զոթոյեանի «Դաշնակցութիւն» բանաստեղծութիւնը, Տարօն Զալաճեանի նշանակալից մեկնաբանութեամբ:

Զայրենի երկնահաս լեռներու, պապենական հողերու լուսանկարները կը սահին իրարու ետեւէ պաստառին վրայ, հաշատուր Աւետիսեանի երաժշտութեան ներքոյ, կը լսուին Վահագն Դաթեանի «Թէ հրաշքով ծամբաս տանի...» եւ Սարմենի «Ինձ մեր սարերն են կանչում» բանաստեղծութիւնները Թամար Տօնապետեանի Գուգուեանի տպաւորիչ կատարողութեամբ: Ապա, Զամազգայինի Պարախումբի Ուսումնարանի մեծերուն ու Էրեբունի պարախումբին ըսքանչելի կատարողութեամբ՝ «Յայ ենք մենք»ը իր գագաթնակէտին կը հասցնէ ստեղծուած ոգեւորիչ մթնոլորտը, ու յայտագիրը կ'ամբողջանայ «Մշակ բանոր» քայլերգով, կատարողութեամբ բոլոր մասնակցողներուն ու ժողովուրդին: Յոյժ գնահատելի նախաձեռնութիւն մը՝ Զամազգայինի Գլաճոր մասնաճիւղի վարչութեան կողմէ, որուն արձագանգը կը լսուի երկար:

**If you want to promote
your business in the community
call or write to us:**

Sevag: 416- 878 0746

email:torontohye@gmail.com

sales.torontohye@gmail.com

Տափիկի խոհանոց

ԱՄԱՆՈՐԻ ՈԳԵՂԵՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Սոնիա Թաշճեան

Ամանորը կամ Նոր Տարին հաւաքական տօն մըն է ամբողջ աշխարհի մէջ: Անոր ընկալումն այսօր, դժբախտաբար, սոսկ թուականի փոփոխութեան իմաստն ունի մեր իրականութեան մէջ. մինչդեռ հին Յայաստանում ամանորը տիեզերական իմաստ ունէր: Այն կը խորհրդանշէ աշխարհի նորացումը. եւ որովհետեւ Արարիչի ստեղծած մարդը բնութեան ու աշխարհի մէկ մասնիկն է, հետեւաբար մարդը նաեւ ունի՝ հնարաւորութիւն նորանալու, վերսկսելու իր կեանքը նորովի: Այստեղէն ալ կու գայ մեր նախահայրերու ստեղծած ամանորի ամանդութիւններու ոգեղէն իմաստը. ամանորը սահմանագիծ է, զորս առիթ կու տայ իրաքանչիւրին՝ իր կեանքին մէջ փոփոխութիւն մտցնելու:

Տօներու նախաշնչին, ինքնավերլուծութեան ծանապարհով՝ պէտք է խորհրդածել անցնող տարուայ ծիշդ ու սխալ արարքները. փակել բոլոր տեսակի պարտքերը՝ նիւթական, չկատարուած խոստումները իրագործել, քէն եւ ոխ չպահել, հաշտուիլ ու ներել: Ընդհակառակը անցնող տարուան՝ ընծեռած հնարաւորութիւններուն համար. յստակեցնել այն ինչը պէտք է փոխել կեանքին մէջ. վերլուծելով մտորել՝ արդեօք սեփական նպատակները կը նպաստեն բոլորին, թէ անձնակեդրոն, եսասիրական ցանկութիւններ են լոկ. եւ վերջապէս սկստող տարուան հետ ամէլի բարիանալով՝ հաւատալ, որ իւրաքանչիւրը կրնայ փոխել իր կեանքը, այդպիսով նաեւ կը փոխի աշխարհը....

Մեր նախահայրերը կը հաւատան բնութեան տարերքներու ներգործութեանը՝ աշխարհի ու կեանքի վրայ. փոխկապակցուածութեան գաղափարը՝ տեսլականն է իրենց կեանքի. եւ պատահական չէ, որ տարբեր գաւառներու մէջ կաղանդի գիշերը խարոյկ կը վառեն, անոր բոցերուն մէջ այրելով անցնող տարուայ դժբախտութիւնները, անյաջողութիւններն ու սխալները. ինչպէս նաեւ, կրակի ջերմութեամբ եւ լուսաւորութեամբ ազդելու բնութեան ու հասարակութեան վրայ: Նոյն խորհուրդն ունի նաեւ տօնական սեղանին մօմ վառելու ամանդութիւնը.- միանալ տիեզերական Լոյսին, ամէլցընել աշխարհի լոյսը: Տարբեր շրջաններու մէջ հաւատալիք մըն է այդ գիշեր տան օձախը մինչեւ առաւօտ վառ պահել՝ նպաստելու բնութեան ու մարդկանց հոգիներու ջերմացմանը:

Ջուրի պաշտամունքի հետքերն ալ դեռ առ այսօր ցայտուն են մեր սովորութիւններուն մէջ: Տօնածիսական հացատեսակներէն ասիկ- վասիկ հացերէն մէկը նետելով հոսող ջուրին մէջ, կը հաւատան, որ անցնող տարուայ չար ու սխալ արարքները ջուրը իր հետ տանելով՝ կը մաքրուի: Կը հաւատան, որ կէսգիշերին, ջուրերը պահ մը կանգ կ'առնեն՝ ընդգծելու ամանորի սահմանագծի նշանակութիւնը: Մութնուրուան աղջիկներն ու հարսները աղբիւր կը շտապեն, որպէսզի առաջինը հասնին եւ կարողանան ոսկի ջուրով՝ բարիքով, բախտաւորութեամբ լեցնել իրենց կուժերը • 3a Ոմանք կը լողան, հաւատալով որ այդ օրուայ ջուրը կախարդական է եւ կը բուժէ իրենց հիւանդութիւնները: Կանայք աղբիւրին կը նուիրաբերեն ափ մը մոխիր՝ տան օձախէն եւ գարի՝ ամբարէն, որպէսզի իրենց տան բարիքը հասնի բոլորին: Բաղադրները կը թրջեն աղբիւրի ջուրով, տուն վերադարձին անոնցմով կաղանդելու նաեւ տան ընտանի կենդանիներուն:

Կը հաւատան, որ բնութիւնն ամ-

բողջ, այդ շարքին նաեւ ծառերը՝ կէսգիշերին երախտագիտութեամբ կը խոնարհին երկրպագելու եւ փառաբանելու Տիեզերական Արարչագործութիւնը:

Հաւաքական ապրելակերպի եւ նուիրագործման վառ օրինակ կը հանդիսանայ գօտեկախի արարողութիւնը. այդ գիշեր, պատանիներ շրջելով տունէ տուն, կը բարձրանան տուներու երդիքը եւ ծխնելոյզէն կը կախեն իրենց գուպան՝ ամրացուած գօտիէն. տնեցիները այն կը լեցնեն սեղանի բարիքներով, երբեմն նաեւ մանրադրամ մը կը դնեն: Իրաքանչիւր հայ կը հաւատայ, որ տան բարիքները բաշխելով՝ կը նուիրաբերէ բոլորին. եւ այդ կաղանդէքներով կ'անւան իր տան բարիքները:

Կեանքը կարենալ փոփոխելու կը միտին բոլոր գուշակութիւնները. այդ օրերը նուիրական են եւ հմայական յատկութիւններով ի: Այդպիսով Տարեհացի գուշակութիւններն այ՝ իրականանալի: Տարեհաց թխելու սովորութիւնը տարածուած է ամբողջ Յայաստանի մէջ. շատ հետաքրքիր է երկնային լուսատուներու պատկերներով պատրաստուած տարեհացի տարբերակը, որուն մէջ կ'արտացոլուի մեր նախնիներու տիեզերական մտածողութիւնը: Առաջին հերթին հացը կլոր է՝ աշխարհի նման: Շրջանակը կը խորհրդանշէ ծիածանը, զորս կը կոչեն Աստուծոյ գօտի: Վրան կը գետեղեն 12 գնդիկ՝ տարուայ 12 ամիսները: 4 բաժանումները տարուայ եղանակներն են: Իրաքանչիւր հատուածի մէջ կը պատկերեն երկնային լուսատու մը. Արեւը, Լուսինը, Լուսնթագ մոլորակը եւ Մեծ Արջ համաստեղութիւնը: Աստղերը կը ներկայացուին քունջիթի սերմերով:

Տարեհաց

Բաղադրութիւն

5 գաւաթ ալիւր
1 գաւաթ ձէթ
1 գաւաթ տաք ջուր
1 գաւաթ շաքար
2 թէյի դգալ baking powder
քունջիթ (sesame)-
վրան ցանելու համար

Պատրաստութիւն

Ալիւրին խառնել շաքարն ու baking powder-ը. վրան լեցնել ձէթն ու ջուրը և շաղել: Տեղադրել ալիւրոտած փուռի ամանին մէջ, մէջը խրել պայմանական միջինքը՝ մետաղադրամ կամ կոճակ կամ կորիզ: Ձեւաւորել վերը յիշուած պատկերները. վրան ջուր քսել եւ ցանել սերմերը: Եփել միջին ջերմաստիճանով փուռի մէջ 35-40 վայրկեան:

Surviving Aleppo: An Interview ... *Cont. from page 20*

homeland for the Armenian people. Armenia is and continues to be our homeland, yes, but we have also spilled blood, worked tirelessly, and resurrected as a people in this country. There is absolutely no sense of giving up quickly and running away.

We consider the emigration of Armenians from Syria a natural phenomenon, due to the war. However, we don't foresee the entire community to leave the country at any time. We hope to do our best in maintaining our potential strength—or at least, to not lose it completely. We have had several conversations with authorities in Armenia to develop an environment there, which will help assure that the Syrian-Armenians who move there will stay and not immigrate to other countries. There are other examples of countries such as Canada, which create special circumstances that facilitate immigration there. We were not opposed if our community members decided to emigrate. In fact, we try our best to facilitate it if they decided to, by initiating contact with the Armenian communities in those respective cities, in order to ensure that integration into those communities is as seamless as possible. It all goes back to lot losing our potential strength. Even in the grim situation we find ourselves in today, even if some members of the community are going to move to other countries and other communities, it is important for us all to stick together, and for us to do our best to preserve what we have.

Ongoing challenges include lack of water and electricity, a depleted economy,

joblessness, and constant threats of rocket attacks and escalated violence

If we are able to preserve our community, and ensure that those Armenians who have left Syria maintain their cultural and national identity, our losses will be kept to a minimum.

Today, five years after the beginning of the war, the Armenian community of Syria, with all of its organizations, religious and educational institutions and cultural societies, continue to function properly and completely. Events continue to take place. Just next month, one of the Armenian choirs will give a big performance with a new repertoire of songs. We will soon celebrate the 125th anniversary of the ARF in Aleppo with performers and guest speakers from abroad. Life has been going on as usual. It's been tough, yes, but that doesn't mean we should just pick up and leave our homes.

People say we should run away. Run away until when? Our determination to survive speaks to the determination of the Armenian people; the determination to maintain faith and not to give up easily. We are not throwing in the towel just yet. There is a large number of Armenian youth in Syria today that is resolute in not surrendering.

We are hopeful that this war will find its end. Today, the Armenian community is even prepared to take part in any political process that may come about in Syria, which looks for a lasting peace. Whether that is a new constitution, a new system of government, or whatever that may look like—we Armenians will take part in the process.

ARS Roubina Chapter's Annual Lottery

Winner's List

Draw Date: Sunday 01 November 2015 4.00 pm

Grand Prize Winners :-

1 st Prize	Apple iPad mini, 3, Wi-Fi 64 GB	#3325	Taline Beksan
2 nd Prize	Apple iPad mini, 3, Wi-Fi 64 GB	#4428	Lena Ohanessian
3 rd Prize	2 Piece Luggage Set	#4749	Rita Armodjian
4 th Prize	Tennis bracelet	#3839	Vartan Frankian
5 th Prize	2 tickets to a Raptors game	#4815	Arek Voscorian

Other Prizes:-

6 th Prize	\$50 Gift card	#4427	Lena Ohanessian
7 th Prize	\$50 Gift card	#0889	Ara Nersesian
8 th Prize	\$50 Gift card	#1528	Mariam Teloyan
9 th Prize	\$50 Gift card	#4874	Sarig Babian
10 th Prize	\$50 Gift card	#0827	Shant Pilavdjian
11 th Prize	\$40 Gift card	#3605	Hasmig Sharabkhanian
12 th Prize	\$40 Gift card	#1787	Zaven Sarkissian
13 th Prize	\$40 Gift card	#4678	Simon Nazaretian
14 th Prize	\$40 Gift card	#4297	Arpi Madian
15 th Prize	\$40 Gift card	#4711	Keghouhie Pilavjian
16 th Prize	\$30 Gift card	#0216	Aida Der Vartanian
17 th Prize	\$30 Gift card	#2892	Nareh Ghazarian
18 th Prize	\$30 Gift card	#1666	Armineh Demirdjian
19 th Prize	\$30 Gift card	#3736	Angel Yeghyayan
20 th Prize	\$30 Gift card	#1236	Ani Davoudian

Winners can claim their Prizes every Monday 8-10pm from the ARS office located at:-
Armenian Community Centre, 45 Hallcrown Place, Toronto, Ont., by presenting their winning stub.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՓՅՈՒՌՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱՐԱՐ

MINISTRY OF DIASPORA OF
THE REPUBLIC OF ARMENIA

MINISTER

«Թորոնթոյայ» ամսաթերթի գլխավոր խմբագիր Կարին Սաղտընեանին

Հարգարժան տիկին Սաղտընեան,

Շնորհավորում եմ Ձեզ և Ձեր ղեկավարած խմբագրակազմին Սուրբ Ծննդյան և Ամանորի տոների կապակցությամբ:

Մենք բարձր ենք գնահատում Ձեր գործունեությունը, մասնավորապես Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումները պատշաճ մակարդակով լուսաբանելու, Հայ դատը և Հայոց պահանջատիրության խնդիրներն անաչառ ձևով համաշխարհային հանրությանը ներկայացնելու համար:

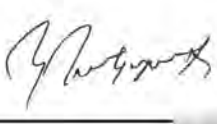
2016 թվականը՝ Հայոց պետականության վերակերտման 25 ամյակի տարին, նոր ու ավելի պատասխանատու տարի է հայրենական և սփյուռքյան ՁԼՄ-ների համար: Այն Ձեզ համար թող լինի հնարավորությունների և դրանց իրագործման բացառիկ, արգասաբեր տարի:

Թող Տիրոջ Աջը հովանի և զորակից լինի բոլորիդ ազգանվեր ձեռնարկներում և թող Սուրբ Ծննդյան Լույսն առաջնորդի աշխարհասփյուռ հայ ժողովրդին՝ ի բարօրություն Հայաստանի, Արցախի և Սփյուռքի:

Հարգանքով՝

ՀՐԱՆՈՒՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀՀ 0010, Երևան, Վ.Սարգսյան 26/1
26/1 Str. V. Sargsyan, Yerevan, 0010

տել.: (374 10) 58 91 55
ֆաքս: (374 10) 58 91 57
E-mail: minister@mdiaspora.am

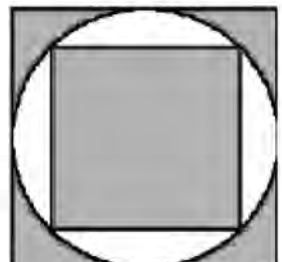

Armen's Math Corner

(January 2016)

Junior Problem :

The word “*inscribed*” is derived from the Latin “*scribere*” - to write or draw. It means to draw something inside something else. In geometry, it usually means drawing one shape inside another so that it just touches.

A large gray square has a white circle inscribed, where another smaller gray square is inscribed in that circle. What percentage of the diagram, to the nearest one percent is *white*?

Senior Problem :

Talin and Galoust have cows and chickens. Talin counts 20 heads and Galoust counts 58 legs. How many cows and how many chickens do they have?

see the answers reversed on this page

Armenia: Widespread Reports... Cont. from page 24

that, they always vote for the authorities.”

Online media outlets have reported that some voters found ballots already cast in their names. A video published by RFE/RL's Armenian service showed a man in an unmarked van near a polling station paying 10,000 drams (\$20.64) to elderly voters — for his debts, he alleged.

Republican Party spokesperson Eduard Sharmazanov stressed that the referendum complied with democratic and international standards. With 1,997 polling stations, “shortcomings” are “natural,” he told RFE/RL.

“It’s impossible that no problems should occur,” he said. “In some cases, people tried to pay us an unnecessary, incorrect favor, and the opposition turned to provocations” about the “favors.”

Reflecting Armenia’s close economic and military ties with Moscow, the head of the observer team for the Russia-led Commonwealth of Independent States, Yevgeny Slobodan, described the voting as “calm” and told media that “the will of the people was expressed.”

The ANC, a leading opposition force, has pledged that “the battle is not over,” and announced a December 11 protest in Yerevan’s Freedom Square. It remains to be seen how many protesters turn out in the winter cold. Pre-referendum demonstrations in Yerevan drew a few thousand, crowds that were far smaller than those seen during the Electric Yerevan protests this summer, when demonstrators brought part of downtown Yerevan to a standstill for days.

Answers to January 2016 issue of Armen's Math Corner : Sr. prob.: 29% ; 9 cows and 11 chickens

ACC-SAH Contact Information

Armenian Community Center - Sponsorship Agreement Holders

**45 Hallcrown Place,
North York, Ontario
M2J 4Y4**

**Tell: 647 857 8972
Fax: 416 497 8948**

E-mail: info-acc-sah@armenian.ca

 <p>Torontohye Newspaper Publisher Torontohye communications Inc. 45 Hallcrown Place Willowdale, ON M2J 4Y4</p> <p>Email: torontohye@gmail.com Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215 Fax: (416) 491- 2211</p>	<p>Խմբագիր Կարին Սաղտընեան</p> <p>Աշխատակիցներ Լարա Օսանյան Թամար Տոնապետյան Զարիա Տեր Յովակիմյան</p> <p>Էջադրում Արա Տեր Յարութիլևեան</p>	<p>Վարչական Պատասխանատու Զարիա Տեր Յովակիմյան</p> <p>Ծանուցումներ Սեւակ Յարութիլևեան Հեռ.՝ 416-878-0746</p> <p>sales.torontohye@gmail.com</p>	<p>Editor Karin Saghdejian</p> <p>Administrator Katya Der Hovagimian</p> <p>Advertisements Sevag Haroutunian (416- 878-0746)</p> <p>Design & Graphics: Ara Ter Haroutunian</p>
---	---	--	--

Armenian Community Centre of Toronto Braces for More Syrian Armenian Refugees

By Karoun Chahinian

There are new additions to the Armenian community in Toronto as hundreds of Armenian-Syrian refugees flee to the Canadian metropolis in hope for a better life.

Thanks to the Armenian Community Centre's Sponsorship Agreement Holder (ACC-SAH) program led by Lorig Garboushian Katirjian, over a thousand refugees are going to be able to have a fresh start away from violence and poverty. It started with a group of 191 refugees who arrived on December 11th, and grew with a new group of 140 refugees on the 16th.

Since then every week the Community Centre is expecting over 50 refugees every time a Canadian plane carrying refugees land on Canadian soil.

The refugees all piled out of the coach buses and into St. Mary's Armenian Apostolic Church for a short prayer service and welcome ceremony. Among the speakers that afternoon were Hagop Janbazian and Father Stepanos Pashayan who welcomed the refugees to their new community.

"As an Armenian community, we will not look at you as Aleppo-Hyes and isolate you. We will look at you as our family. Don't be shy, approach your new community and embrace it," said Pashayan. "It's been a year since I first joined this clergy and I now feel no sense of distance or unfamiliarity, and the same will happen with all of you here. This is your new home."

The children in the crowd were then given a small gifts and everyone was directed towards the hall for refreshments. The room was filled with an air of relief and joy as family members reunited, children laughed, and worries of violence slowly dissolved and for Garboushian Katirjian, that sight is what makes all her hard work so fulfilling.

"It's a lot of work, but extremely gratifying," she says. "The biggest thing for me is to witness a lot of them reuniting, hugging, laughing. That's my reward. It brings me joy."

Garboushian Katirjian is leading the ACC-SAH since 2010 when it was created to help the Iraqi refugees and it quickly became a personal mission as well. Garboushian moved to Canada from Syria in 2005 and knows exactly what they're experiencing and that is her motivation to help even more.

"When the opportunity arrived for me to lead this work, I didn't think twice, I just said yes," said Garboushian Katirjian. "The main thing that runs through my mind is that I could've easily been one of these refugees and I could've easily needed someone to help me if the roles were reversed. I believe that without teamwork, no one can succeed."

The organization sent out 2,500 applications for the sponsorship program and are expecting 1,079 refugees by the end of December. The rest are supposed to arrive by the end of February.

Angelique Astourian-Kirijian, one of the volunteers of the organization says that while it is a large number of refugees, the amount of volunteers and her love for the community make it easier.

"We all jump in to do something different, everyone pitches in in a way," said Astourian-Kirijian. "What drives me to help is that this is my community. These people have been through a lot and they've lost everything. I'm blessed to have a roof over my head and if I have the time to help, why not?"

After gaining approval from the Canadian government, they organized their private sponsorship program which allows individuals to personally help refugees through living accommodations, schooling, employment, and basic resources. The community centre explains that sponsoring refugee for a year will cost around \$27,000, but only asks for a \$100 application fee and trusts they are

Newly arrived Syrian Armenians inside St. Mary Apostolic church receive their blessing.

financially secure for the task.

One of the main roadblocks is housing. Many private sponsors have experienced landlords turning down refugees because they are unable to present bank statements, job records, or credit history. Due to being privately sponsored, and not government funded where they would receive monthly compensation, they are unable to show any financial records. Some refugees have been asked to give six, eight, or even 12 month advance in rent, which they are legally not allowed to do, according to real estate lawyer Robert Adourian.

"You're not allowed to ask for more than first and last month's rent," said Adourian. "Ideally what we would like to do in that situation is swerve through the backchannel by getting a few major landlords on our side."

If that approach does not work, Adourian said you can also simply give 6-12 month advance in rent, which would be the easiest route, or approach the government for backing.

For now, many refugees are staying in the Toronto East Radisson Hotel, at a discounted rate.

The Armenian Private School (ARS High School) which exists within the perimeters of the community centre is also accepting refugees with free tuition and once the school becomes overpopulated, they will either utilize rooms in the community centre as classrooms, or enrol them into Catholic or public schools with the option of also sending them to one of the many Armenian Saturday schools in the city.

The Armenian Community Centre has also organized a warehouse filled with donated furniture, clothing, house supplies, and anything else the refugees may need.

Amongst the group who arrived in December is Marina Kzirian who came to Toronto with her husband and two sons Narek, 2, and Krikor "Koko", 4.

"Our life in Syria was filled with terror. Our home was damaged by bullets and while no one got hurt, it really affected my sons psychologically, especially my eldest Koko. He started becoming scared of every little noise, thinking something else was going to happen," says Kzirian.

Kzirian's eyes began to tear up as she describes the sight of dead bodies splattered across the jetway as they began their journey to Toronto.

"It was the first time we saw something like that as adults, and also the first time for them as kids. That broke my heart," she says.

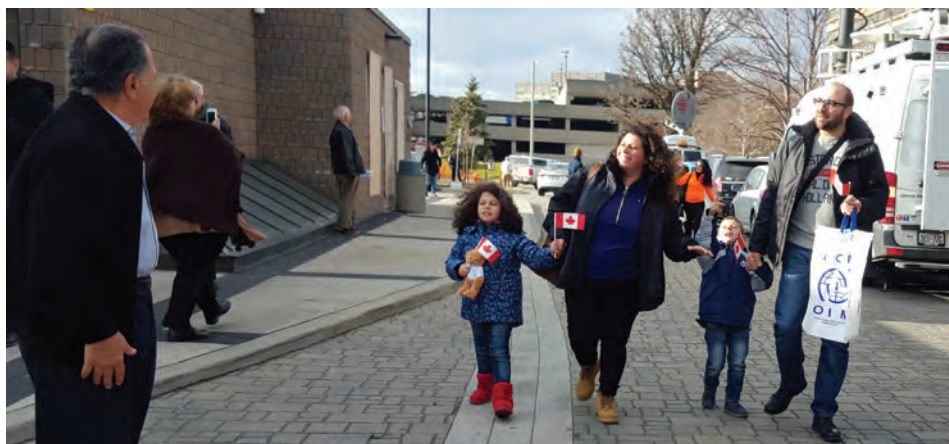
Kzirian and her family are currently staying with her husband's close friend until they find jobs, but is disappointed that all her relatives could not come with them as well.

"We were so happy to arrive in Canada, but were also disappointed that our relatives and loved ones are still there. We're going to try to bring them here as well," says Kzirian. "We came here for our children so they may have good futures and be able to live without fear. With that in mind, I'm sure we will all have a brighter future here in Canada."

Alongside Kzirian was Nazig Bitar Mgrditchian who came with her husband Vrej

Local media representatives flock into ACC to cover one of the biggest Canadian refugee welcoming programs.

Syrian Armenian refugees arrive at the Armenian Community Centre of Toronto to meet sponsor relatives.

Nazig Bitar Mgrditchian, who came with her husband Vrej and daughters Cynthia and Carina, at the cafeteria of ACC.

and daughters Cynthia and Carina.

"We were very happy when we found out we were going to come to Canada. Our life in Syria was very hard with lots of troubles," says Bitar Mgrditchian. "There were a lot of bombs and our home was damaged by water which shut off our electricity for a long time."

After a long journey, she says she is looking forward to a brighter future for herself and her family in Canada.

While there were many families with young children that afternoon, Noushig Mekhjian, 27, came to Toronto alone from Beirut. After a bomb landed outside her home in Aleppo in October of 2012, she left for Lebanon in hopes of a better life, but is now starting over for a

third time.

"We faced many obstacles in Syria. We were left jobless for close to three months, a bomb was dropped right in front our home which left our home in disarray, but being unemployed for so long really took a toll on our life, so we decided to try to get a fresh start in Beirut," she says.

With plans to move to Montreal to be with her brother Dikran, she is thankful for a new life and to be reunited with her family.

"Honestly, there aren't enough words to describe my feelings. I'm so happy," she says. "Thank you so much to the Canadian government for giving us the chance to change our lives."

Հիմքի վրա
Հիմքի վրա
Հիմքի վրա

Crown Pastries

Fine Middle Eastern Pastries

#1 Baklava in Toronto

OPEN DAILY

Monday to Sunday from 9 a.m. to 10 p.m.

BEINNAREN

ESH AL ASHFOUR

BAKLAVA

MAMMOUL

SWEET CHEESE

Specializing in pistachio, cashew, almond, walnut, and hazelnut baklava & other regional pastries and sweets. Everything is hand-made from scratch, using the finest ingredients and prepared fresh daily.

Call (647) 351-2015

2086 Lawrence Ave. East | Scarborough, ON

(Warden & Lawrence) M1R 2Z5

www.crownpastriesbaklava.com

Enjoy our sweets delivered free straight to your home in Scarborough, with a minimum order of \$50.